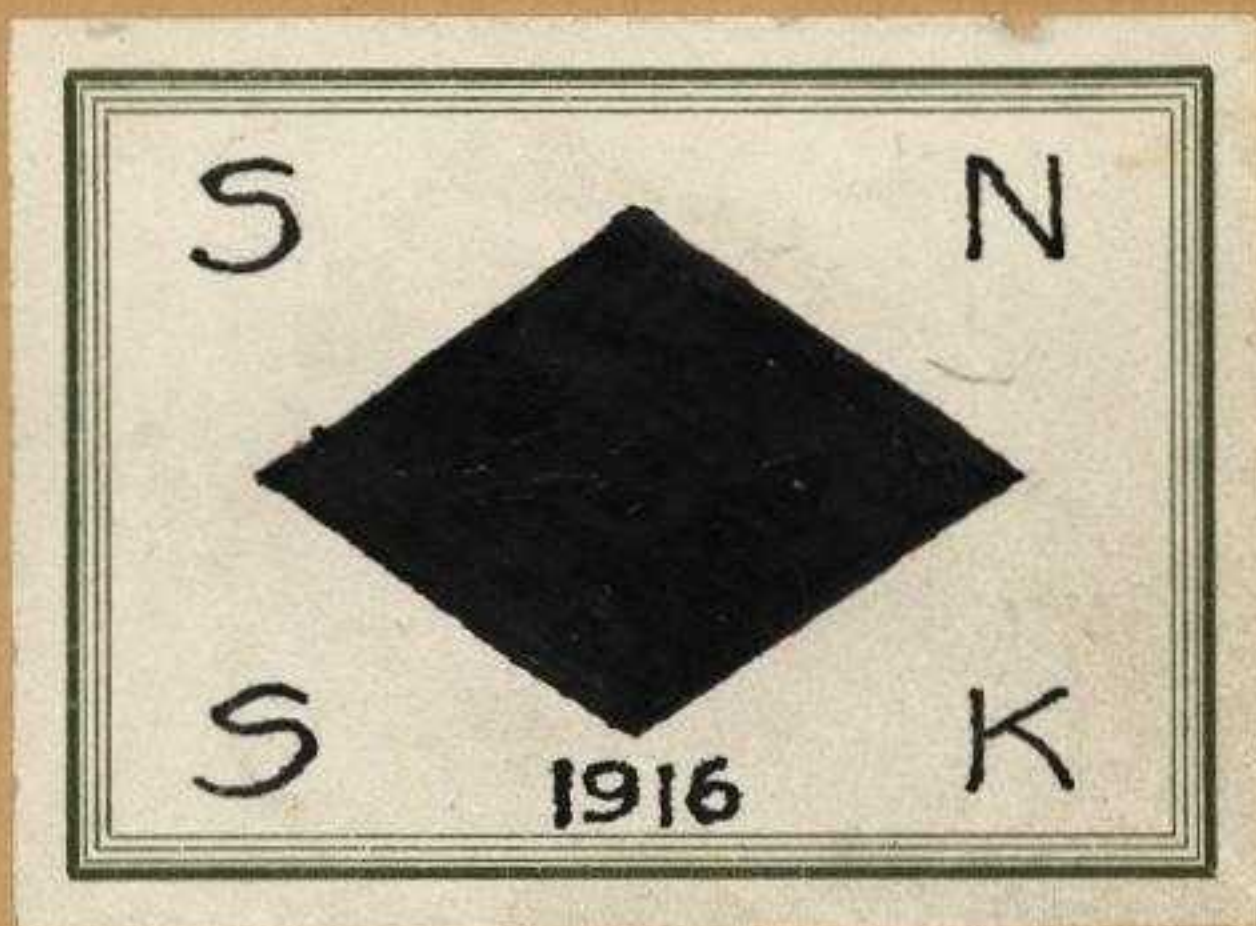

Wedley

Daybook

199
I

Norsk Polarinstitutt's Bibliotek

I (av V)

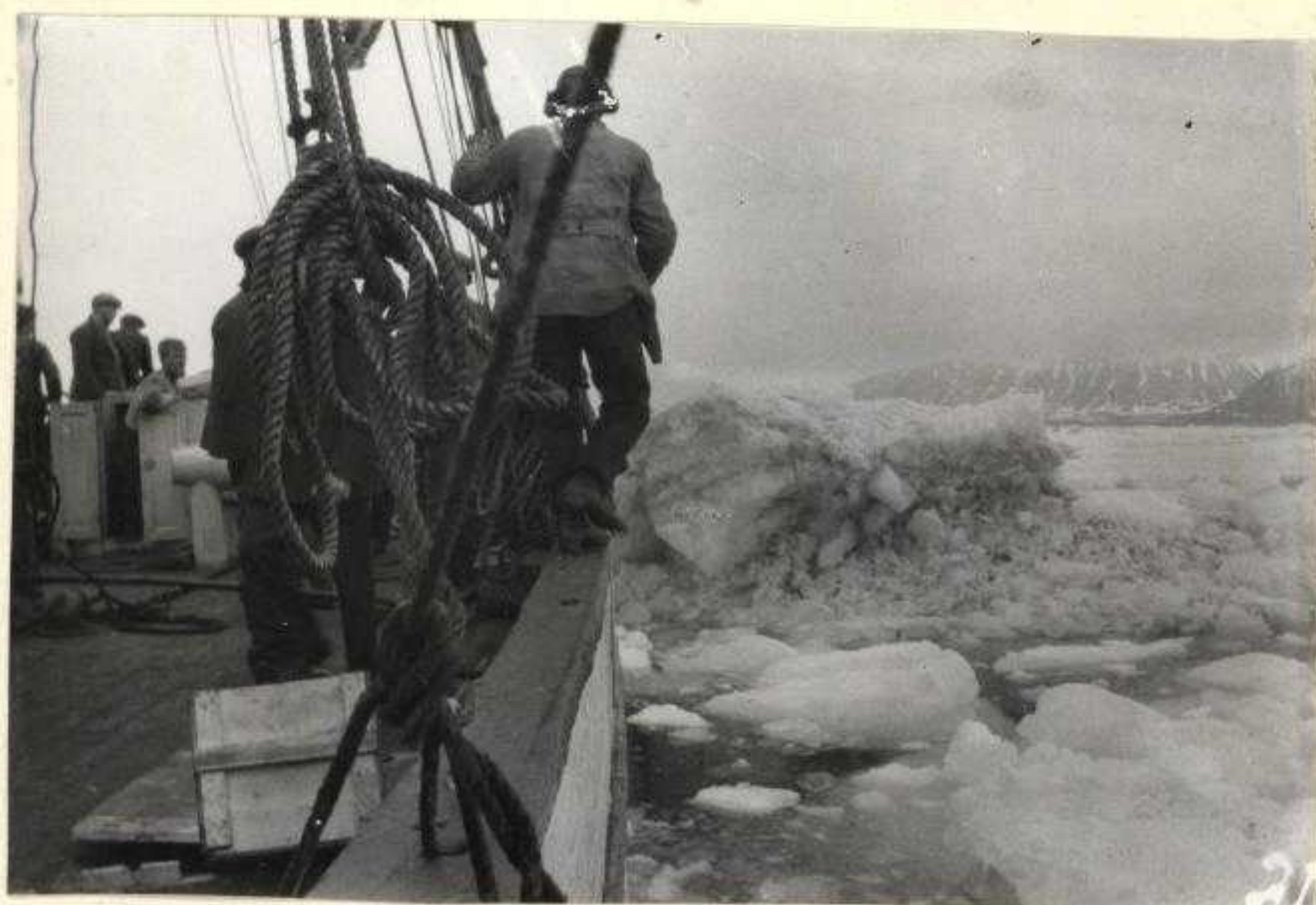
40

GAVE FRA FRU WESTBY

I 4 ekapl.

1 ~~avg~~ 2 ~~nd~~ 11th
2-3-4-8W

6 Jan + 6 = 7/5
41 photos in 12 plates

NP004347

W-1

STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI
Aktieselskap.

I. Beretning om

Det Norske Spitsbergensyndikat 1916

og

Stiftelsen av

Store Norske Spitsbergen Kulkompani

Aktieselskap.

= = + = =

Norsk Polarinstitutt's Bibliotek

Ved

Sigurd Westby.

Oslo, juli 1917.

Sigurd Westby.

Forord.

Styret i Store Norske Spitsbergen Kulkompani har anmodet meg om å skrive Store Norskes historie for den første tid efter starten i 1916 på grunnlag av selskapets arkiver og egne opptegnelser og erindringer. Som materiale har jeg brukt:

1. Styrets årsberetninger.
2. Delvis styrets møteprotokoller.
3. Egne dagbøker, hvor daglige hendelser er notert, mest uten kommentarer.
4. Andre noteringer og papirer som har samlet seg i årenes løp.
5. Fotografier, mest egne fra de første år.

Del I omhandler Det norske Spitsbergensyndikat, den første Spitsbergen sommersesong og stiftelsen av Store Norske Spitsbergen Kulkompani Aktieselskap.

Oslo, juli 1961.

Sigurd Westby.

Innholds

Det norske Spitsbergensyndikat	1
arbeidskomite	1
styrekomite	2
deltagere	2
kontrollert av direktør	4
I.	
"ledende funksjonærer	5
Det Norske Spitsbergensyndikat.	7
Oppbygning av ledelsen.	7-12
Den forberedende ekspedisjon.	8
Første sommersesong på Spitsbergen.	9
Store Norske Spitsbergen Kulkompani Aktieselskap.	
Konstituerende generalforsamling,	10
Første styre og representantskap.	12
1916.	13
grube 1, fjellhals	15
sykehus	16
Første kullast	17
arbeidsforhold, "sukkerstreik"	17
Kino åpnet	18
kullskibningen, siste kullbåt	18
siste båt, "Isfjord"	17-20
visitorskyrke	22
Arctic Coal Co. produksjon 1905-1915	22
Tillegg: forskjellige lister, papirer, ut-	
redninger etc	23 og 24
Register for dette tillegg se neste side.	

Innhold.

Det norske Spitsbergensyndikat	1	23
arbeidskomite	1	
overenskomst	2	
deltagere	3	
ansettelse av direktør	4	
" " ledende funksjonærer	5	
kjøp av fartøy	5	
forberedende ekspedisjon	5-12	
ankomst Longyear City	8	
kraftstasjon, kullager, lasteanlegg	9	
bebyggelse, telefon, radiostasjon	10-11	
taugbanen	11-12	
hovedekspedisjonen ankomst	12	
vannforsyning	13	
grube 1, fjellheis	14	
sykehus	14	
første kullast	15	
arbeidsforhold, "sukkerstreiken"	15	
kino åpnet	16	
kullskibningen, siste kullbåt	16	
siste båt, "Isfjord"	17-20	
vinterstyrke	22	
Arctic Coal Co. produksjon 1905-1915	22	
Tillegg: forskjellige lister, papirer, utredninger etc	23 og fg	
Register for dette tillegg se neste side.		
Maskiner og apparater 1916 fra AGS		
Banker, firmer, institusjoner etc.		
Fartøyer		
Longyear City		
Personer		
" funksjonærer og arbeidere		
Fotografier		

Register for
 "Tillegg", forskjellige lister, papirer, utredninger etc. s.23.

Aktieinnbydelse	23
" trykte original	sist
Ankers dødsbo, overenskomst	30
Annonse efter ingeniører etc.	33
Arbeidermessens spiseseddel juli 1916	55
Arbeidsprogram 1916 og vinteren 1917	34
Eiendomsforholdene	26
Grubekontorets regnskap 1916	56
Kapitalkonti 1916, fordeling	51
Kontrakter, arbeider, foreløbig	38
A-funksjonær	38
B- "	40
C-arbeider	40
Arctic Coal, arbeider	43
Kullbokens første side 1916	56
Nyanlegg, prinsipiell utredning	59 a-c
planer utarbeidet ved hovedkontoret	60
oversikt	60 a-b
Overenskomst med Ankers dødsbo	30
Planleggingsarbeide 1916-17	60
Presseuttalelser	57
Proviantliste for forberedende ekspedisjon	54
Rapport fra bygningsingeniøren	46
" " bergingeniøren	48
Spitsbergenpenger	46
Sjefsmessen meny juleaften 1916	55
Store Norske konstituert	32
styrevalg	32
representantskap	32
firmaregistret	32
Syndikatsmøte 11.10.1916	31
"Undertaking, Ordinary"	65
Varegaranti, Almindelig	65
Vintersjef 1916-17, instruks	36
fullmakt	37
memo	37
 "America in Spitsbergen" om salget av feltene	 58.
Maskiner og apparater 1916 fra ACC	49
 Banker, firmaer, institusjoner etc.	 61
Fartøyer	61
Longyear City	63
Personnavn	62
" funksjonærer og arbeidere	63
 Fotografier	 64

Det Norske Spitsbergensyndikat.

Under den første verdenskrig begyndte man her i landet for alvor å interessere seg for utnyttelsen av kullforekomstene på Svalbard. Blandt de mange forstyrrelser som krigen førte med seg, var også faren for svikt i kulltilførselen fra England. Det vilde skape de største vanskeligheter for kysttrafikken og for jernbanene, som var henvist til kull som driftsmiddel.

Norges Statsbaner som landets største kullimportør spurte derfor våren 1915 professor W.C. Brögger tilråds, om kanskje kullfeltet på Andøya kunde levere det nødvendige, dersom importen fra England skulde stoppe opp. Professor Brögger mente at Andøyfeltet ikke var drivverdig. Det var bedre å undersøke, om kull kunde skaffes fra Spitsbergen, og han anbefalte å søke kontakt med dosent Adolf Hoel. - Så blev gjort, og Hoel henledet oppmerksomheten på Arctic Coal Company's grube i Advent Bay, som de amerikanske eiere muligens var villige til å avhende.

Anleggene i Advent Bay blev besiktiget høsten 1915 av dosent Hoel og bergingeniør A. Kvalheim, efter at Hoel hadde været en tur i England til konferanse med en representant for Arctic Coal Company, som hadde sit hovedkontor i Boston, Mass.

Hoel anbefalte at man søkte å sikre seg Arctic Coal Co.s felter ved Advent Bay og Green Harbour. Her hadde været drevet undersøkelser, produksjon og skibning gjennom flere år, og eiendomsretten til feltene var vel hevdet ved dette arbeide og ved de omfattende utbygningsarbeider, som var utført. Der var flere som interesserte seg for disse felter, norske såvelsom utenlandske.

En del norske interesserte kom sammen til møte den 10. januar 1916 for å drøfte spørsmålet om å danne et selskap til å overta og drive kullfelter på Svalbard. Følgende herrer var tilstede:

Ingeniør C.W. Eger, skipsreder Thos Fearnley jr., skipsreder Thv. Halvorsen, generaldirektør Sam Eyde, direktør E. Bull-Simonsen, Dr. Jebsen, ingeniør Johan Anker, advokat Kristen Nygaard; banksjef N. Kielland-Torkildsen var anmodet om å delta, men hadde meldt forfall.

Mötet valgte en arbeidskomite til nærmere utredning av saken, bestående av Eger, Fearnley, Halvorsen og advokat Jens P. Heyerdahl. Senere tiltrådte også banksjef Kielland-Torkildsen, banksjef Viktor Plahte og advokat Carl Lundh. Komiteen valgte til formann banksjef Kielland-Torkildsen med ingeniør C.W. Eger som viseformann.

Den 6. mars 1916 møtte følgende herrer, ifølge protokollen, til fortsettelse av de underhånden innledede forhandlinger om dannelse av et syndikat til innkjöp og utnyttelse av kullfelter på Spitsbergen, nemlig:

- c) Til selskapets styre og representantskap velges hver aksjekategori sine representanter, dog skal preferanseaksjenes representanter altid være i majoritet.

banksjef N. Kielland-Torkildsen
 skibsreder Thv. Halvorsen
 skibsreder A.F. Klaveness
 advokat Carl Lundh
 direktör J. Behrens
 direktör E. Bull-Simonsen
 fabrikkeier Joh. Andresen
 bankier B. Andresen-Butenschön
 kammerherre H. Mathiesen
 banksjef L.W. Nicolaysen
 banksjef G. Kamstrup-Hegge
 direktör Kr. Lehmkuhl
 banksjef E. Skogstad
 konsul I.C. Asdahl
 grosserer Trygve Wettre
 utenriksminister N.C. Ihlen
 skibsreder Thos. Fearnley jr.
 advokat Jens P. Heyerdahl
 skibsreder P. Gjerding (ved fullmakt)
 statsminister Gunnar Knudsen (ved fullmakt).

Man blev enig om følgende overenskomst:

1. Undertegnede danner et syndikat til erhvervelse og utnyttelse av kullfelter på Spitsbergen.
2. Syndikatets kapital utgjør minimum $2\frac{1}{2}$ million kroner, maksimum 3 millioner kroner, fordelt på parter a kr. 25 000.-
 Intet syndikatsmedlem er ansvarlig utover sine parter belöp.
3. Av de tegnede belöp blir hvad der tiltrenges til betaling av den kontante del av kjøpesummen for feltene å innbetale kontant efter indkaldelse av den i post 8 nevnte arbeidskomite. For restbelöpet plikter medlemmene å tegne aksjer i det i henhold til post 6 dannendes aksjeselskap.
4. Alle beslutninger av syndikatet fattes med almindelig stemmeflerhet av de mötende, idet hver part på kr. 25 000.- gir en stemme.
5. Syndikatsmöte sammenkaldes av arbeidskomiteen med minst 4 dages skriftlig varsel til hvert medlem. Möte må sammenkaldes, når noget medlem forlanger det. Et medlem er berettiget til å möte ved fullmektig.
6. Så snart de amerikanske felter samt feltene i Green Harbour er innkjöpt, blir der til overtagelse og utnyttelse derav gjennom drift eller på annen måte å danne et aksjeselskap i det vesentlige på følgende grunnlag:
 - a) Selskapets kapital skal utgjöre ca. $9\frac{1}{2}$ million kroner, hvorav ca. $4\frac{1}{2}$ million kroner i preferansekapital og ca. 5 millioner kroner i ordinär kapital. Av den ordinäre kapital erholder hvert medlem av syndikatet som godtgjörrelse aksjer for et belöp, svarende til 50% av hans andel i syndikatkapitalen.
 - b) Preferanseaksjene erholder et forlods kumulativt utbytte av 7%. Derefter erholder de ordinäre aksjer et utbytte av inntil 7%. Av eventuelt yderligere utbytte erholder hver ordinär aksje det dobbelte belöp av hver preferanseaksje.
 - c) Til selskapets styre og representantskap velger hver aksjekategori sine representanter, dog skal preferanseaksjenes representanter altid være i majoritet.

7. Aksjeinnbydelsen samt utkast til vedtekter blir å forelegge på syndikatsmøte.
8. Til å representere syndikatet og vareta dets interesser velges en arbeidskomite på 7 medlemmer med 4 suppleanter. Komiteen, der er beslutningsdyktig når minst 5 medlemmer er tilstede, velger selv sin formann og viseformann. Møte sammenkaldes efter forlangende av hvilket som helst av komiteens medlemmer.

I henhold til denne overenskomst tegnedes følgende parter i syndikatet:

Centralbanken for Norge	kr. 150 000.-
skibsreder Thv. Halvorsen	150 000.-
skibsreder A.F. Klaveness	100 000.-
A/S Sydvaranger	150 000.-
Nordenfjeldske Dampskibsselskab	150 000.-
Andresens Bank A/S	150 000.-
N. Andresen	100 000.-
kammerherre H. Mathiesen	150 000.-
Den Norske Creditbank	150 000.-
Bergengskaske Dampskibsselskab	150 000.-
Christiania Bank og Kreditkasse	150 000.-
Det Norske A/S for Elektrokemisk Industri	150 000.-
Fearnley & Eger	150 000.-
grosserer Trygve Wettre	75 000.-
skibsreder Per Gjerding	75 000.-
Rudolf Olsen	100 000.-
statsminister Gunnar Knudsen	150 000.-
Nordlands Privatbank	50 000.-
Nordenfjeldske Kreditbank	150 000.-
Stavanger Privatbank	75 000.-
Stavanger Handels - og Industribank	75 000.-
konsul I.C. Isdahl	50 000.-
	<u>Kr. 2 650 000.-</u>

Arbeidskomiteen bemyndigedes til å motta tegning av yderligere parter op til den fastsatte maksimumskapital.

Idet minimumskapitalen var fulltegnet, erklærtes hermed syndikatet stiftet.-

Til medlemmer av arbeidskomiteen valgtes:

skibsreder Thos. Fearnley jr.
advokat Jens P. Heyerdahl
bankdirektør N. Kielland-Torkildsen
skibsreder Thv. Halvorsen
advokat Carl Lundh
banksjef V. Plahte
ingeniør C.W. Eger.

Man bemyndiget komiteen til, når maksimumskapitalen 3 millioner kroner er fulltegnet, på syndikatets vegne å innkjøpe:

1. Arctic Coal Company's felter med tilbehør samt Ayer & Longyears samtlige eiendommer og rettigheter,
2. Green Harbournfeltene, nemlig Chr. Ankers Dödsbos eiendommer og Spitsbergen Kulkompagnis eiendommer,

alt for en samlet kjøpesum av inntil 5 millioner kroner, hvorav høyst kr. 1 750 000.- kontant og høyst kr. 3 500 000.- i ordinære aksjer i det dannendes selskap.

Protokollen er undertegnet av:

N. Kielland-Torkildsen	E. Skogstad	Fearnley & Eger
Det Bergenske Dampskibsselskab		A. F. Klaveness
J. E. Lehmkuhl		
B. Andresen Butenschön		Thv. Halvorsen
Nordenfjeldske Dampskibsselskab		for P. Gærding
		Thv. Halvorsen
Haaken Mathiesen		
Den Norske Creditbank		
Kamstrup-Hegge		
for N. Andresen ifl. fullmakt		Aktieselskabet Sydvaranger
Joh. H. Andresen		Carl Lundh J. Behrens.
	C. W. Eger.	

På arbeidskomiteens møte den 17. mars 1916 meddeltes at der yderligere var tegnet følgende belöp:

ORSakfører Henrik Ameln	kr. 50 000.-
Hovedbanen	150 000.-
Norges Bank	150 000.-
som tillagt det tidligere tegnede	kr. 350 000.-
utgjör den fastsatte kapital	2 650 000.-
	kr. 3 000 000.-

Listen over de tegnede parter viser klart den interesse, foretagendet blev omfattet med og den almindelige karakter det fikk.

De av arbeidskomiteen førte forhandlinger og undersøkelser resulterte i at Det Norske Spitsbergensyndikat kjøpte de amerikanske felter den 30. mars 1916 ved telegram gjennom Centralbanken for Norge, som aksepterte foreliggende tilbud fra John M. Longyear, Boston, og samtidig blev Green Harbournfeltene kjøpt efter forhandlinger med Chr. Ankers Dödsbo.

Som direktör ansatte syndikatet ingeniör Karl Bay med tiltrædelse den 1. mai 1916. Ingeniör Bay hadde siden 1911 hvert år ledet sommerekspedisjoner til Spitsbergen for regning av grosserer Chr. Anker, Halden, og fra 1913 for regning av Chr. Ankers Dödsbo. Videre blev ingeniör Henrik Lund, tidligere ved A/S Sydvaranger, ansatt som konsulent. Såvel Bay som Lund hadde forövrig været arbeidskomiteens konsulenter siden dens første möter.-

D/S " ISFJORD", 1916.

I Advent Bay.

W-2

NP004348

Skipper Leif Jensen.

NP 004349

"PELIKANEN" av Tromsö, i Russekjeila, juni 1916.

W-4

NP004350

Forberedelse
ve
Og så kunde syndikatets arbeide med forberedelse av den første tids virksomhet på Spitsbergen begynde. Direktør Bay utarbeidet planer for opbygning av administrasjonen og for første års drift. Disse planer blev fremlagt og godkjendt av arbeidskomiteen i møter den 4. og 11. mai 1916.

De endelige formalia m.h.t. overtagelsen av feltene blev bragt i orden ut på sommeren, for de amerikanske felters vedkommende i august, og for Green Harbourfeltene i november.

Syndikatets hovedkontor var fra vårpakten 1916 i Tordenskiolds gate 6, Oslo, med avdelingskontor i Arth. Acks gård, Sjøgaten i Tromsø.

I løpet av mai og juni blev den nye administrasjon opbygget, idet bl. a. følgende funksjonærer blev ansatt:

kontorsjef ved hovedkontoret Edv. Bergh, fra 15. mai
innkjøpssjef og hovedbokholder Vilh. L. C. Nicolaysen
sekretær frk. Gunhilda Flaaten,
maskiningeniør Sigurd Foss, fra 18. mai
grubeingeniør Sigurd Rudie
bygningingeniør Sigurd Westby
intendantursjef Chr. A. B. Lundh
verkslege Carsten Smith
kontorsjef ved avdelingskontoret Carl S. Sæther
kontorsjef ved Spitsbergenkontoret P. Ellefsen
assist. bygningingeniør Erik Aall Flood.

De fleste av disse funksjonærer fulgte selskapet til den første store utbygning var fullført, i 1925.

For ett år ansattes den amerikanske ingeniør Kenneth L. Gilson, som tidligere i en årrekke hadde været i Arctic Coal Company's tjeneste.

Som ekspedisjonsskib til transport av folk og varer blev i juni innkjøpt ishavsfartøyet "Belgica", eks "Patria", bygget i Svelvik 1884. Dette skib var bekjent som ekspedisjonsskib for den belgiske antarktiske ekspedisjon 1897/99 under A. de Gerlache, hvor Roald Amundsen var med som styrmann. I Spitsbergenfarten kunde skibet ta ca. 100 passasjerer. Kaptein Var C. J. Evensen, som hadde omfattende såvel arktisk som antarktisk erfaring. Skibet fikk nytt navn: "Isfjord".

For å komme igang så snart som mulig og utnytte sommertiden blev det bestemt å sende en "forberedende ekspedisjon" til Advent Bay, under ledelse av ingeniør Sigurd Westby, som hadde deltatt i Chr. Ankers ekspedisjon til Spitsbergen 1912.- Ekspedisjonen bestod av 20 mann, de fleste forhyrt i Tromsø, og overfarten skjedde med Den statsunderstøttede postrutes M/S "Pelikanen", skipper Leif Jensen.

Før avgangen blev det sagt i Tromsø, at når det gikk skib til Spitsbergen, måtte man vente at "alle mann" var fulle. Ekspedisjonslederen publiserte at avgangen skulde finne sted kl. 22, mens han regnet med å vente på 3-4 passasjerer som skulde komme med hurtigruten sydfra ut på morgensiden. Folkene møtte kl. 22, for det meste i god form, og fartøyet blev forhålt ut på havnen. Om morgenen gik skøyten med 100% edrue folk til nogen forbauselse for de lokalkjendte.

Foruten syndikatets 20 mann medfulgte 3 mann, som blev satt iland på Bjørnøya, og 4 mann som skulde til Hiorths felt på østsiden av Advent Bay. Iberegnet mannskapet var der ombord ialt 33 mann. Det var trangt om plassen, lederen fikk køye i

Forberedende Ekspedisjon
ved Björnöya 20/6 1916.
M/S "Pelikanen".

I Norskehavna.

NP004351

D/S "Minerva" NP004352
syd for Björnöya 20/6.

NP004353

Sörhavna, Björnöya.

Forberedende Ekspedisjon 1916.

skipperlugaren akter, otte mann sammen med sköytens mannskap i ruffen forut, resten fikk plasere seg best mulig blant kasser og tønner i lasterummet, med åpen luke for ventilasjonens skyld. Men været var godt, og alt gikk bra. Livredningsutstyret var kanskje i snaueste laget etter nyere begreper og regler. Der var livbelte til hver mann, båtplass kanskje til ti, men fartøyet var vel utstyrt med blålys som foreskrevet var, så man kunde da signalisere efter assistanse, om det skulde trenges, skjönt synsvidda i sommersolen kanskje ikke var så lang.

Billettprisen for overfarten var kr. 200.- pro pers. på egen kost og med eget utstyr. Det med kosten holdt på å bli et problem, med tre forskjellige husholdninger i ruffen, hvor byssen også var. Syndikatekspedisjonens kokk påtok seg matlagningen for alle 33 ombord, og dermed var den floken løst, til alles tilfredshet.

Deltagerne i den forberedende ekspedisjon:

1. Westby, Sigurd, ingeniör,	leder.
2. Lund, John,	lasteformann
3. 3. Pettersen, Olaf	elektrikerformann
4. Nilsson, Jonas	taugbaneformann
5. Rugaas, Julian	stiger
6. Abrahamsen, Isak	"
7. Holm, Fredrik	maskinist
8. Hansen, Hans	stuert
9. Enoksen, Alf	kullveier
10. Enseth, Olaus	smed
11. Rotvold, Karl	fyrbøter, maler
12. Arntsen, Peder	arbeider
13. Bertelsen, Martin	"
14. Hermansen, E.	"
15. Nymann, G.	"
16. Rosell, Karl	"
17. Skjönstå, Andor	"
18. Stenersen, Kristian	"
19. Storsæter, Gudmund	"
20. Sönnichsen, Hjalmar	bokholder.-

"Pelikanen" avgikk fra Tromsø den 17. juni 1916 kl. 9 og ankret i Norskehamna på Björnöya den 20. juni om formiddagen for landsetting av Björnöypassasjerene og for vannfylling. Dette siste foregikk enkelt og greit ved at en båt blev dratt litt opp i fjæra, så hentet mannskapet vann i pöser fra en bekk i nærheten og tömte opp i båten, som så halvfull, blev rodd ut til skutesiden. Der blev vannet tatt opp med pöser igjen fra båten og tömt over på vanttanken. Vannbåten var nokså ren. Det var i det hele tatt ikke plass ombord for alt for fine fornemmelser. "Saniterutstyret" var rekken i le, enkelt og greit.

Efter middag fortsattes reisen, sönden- og vestenom Björnöya. Ut for sydostspässen passertes (Sandveds) hvitmalte "Minerva" som tydeligvis, efter blodstrimene på skibssiden, hadde været på selfangst. Der var endel is, så vi, efter dagboken, måtte gå flere timer vestover for å nå klart vand. Den 23. juni om kvelden blev vi stanset av tett, grov is litt nord for Bellsund. Landet syd for Kap Linne kunde skimtes av og til i skodden.

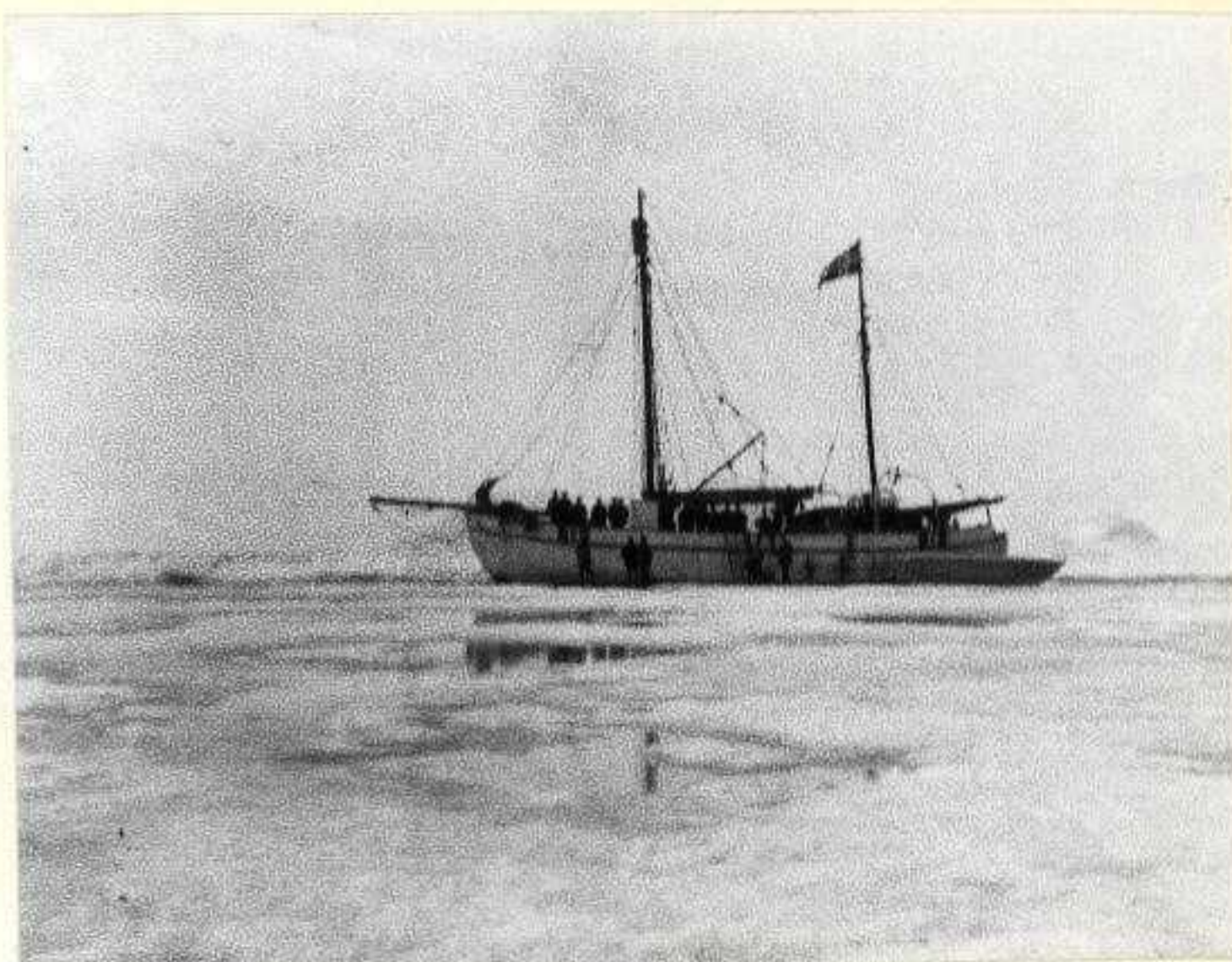
Forberedende Ekspedisjon 1916.

Hytte ved Russekjeila.
24/6.

Enoksen, Holm, Sönnichsen, Hansen.

NP 004368

NP 004369

"Pelikanen" ved K. Heer, 25/6.

Gamme ved K. Heer, 25/6. NP 004370

Enseth, Sönnichsen, Holm, Skjöstå, Bertelsen,
Rosell, Rugaas, Stenersen, Hansen.

Hansen, Westby, Rugaas, Stenersen,
Enseth, Rosell, Skjönstå,
Bertelsen.

Grumant-hytta, Coles Bay. NP 004371
26/6.

Den 24. juni ved middagstid kom skøyten seg inn i landråk, som kunde følges til Russekjeila, litt syd for Green Harbour. Her ankret vi nær land, og alle mann drog iland for å strekke bena, og for å rekognosere forbi Linne-sjøen bortover mot Festningen, hvor Green Harbour svinger inn.-Kort efter slakket isen så meget at vi kunde komme inn til Kapp Heer ved Green Harbour, på østsiden. Der var det fastis. Likeså innover Green Harbour. Innover Isfjorden var isen "brekt" langs land, men likevel ufremkommelig for "Pelikanen".

Proviant og utstyr blev tatt iland og lagret i og ved en gamme, som lå der beleilig for oss, mens sjefen på ski drog innover Green Harbour for å rapportere til Norge og hilse på vinterbesetningen på Statens Radiostasjon, bestyrer Brønner med assistenter Asvall og Wahl. Mottagelsen var den elskverdigste, og alle var i fin form efter overvintringen. Der var ikke radioforbindelse med Advent Bay, og man hadde ikke på lengere tid hatt noen kontakt med folkene der, tre norske vaktmenn, som hadde tilsynet med Arctic Coal Company's anlegg.

Men vi skulde altså til Advent Bay, pr. egne ben over land og is. Kartet vi hadde, var "Isachsen sydlige blad", som nok hadde kystkonturer, tildels prikket, innover Isfjorden, men svært smått med detaljer på land, som turen kunde planlegges efter. Vi hadde et holdepunkt på veien, en hytte på østsiden av Coles Bay. Det var sagt, at den på ingen måte kunde rumme mer enn høyst ti mann. Og da vi måtte regne med, at det trengtes en grundig hvil, når vi kom dit, måtte troppen deles.-Ti mann blev derfor sendt ivei under kommando av eldste formann, John Lund, med ordre om å følge kysten til Coles Bay, gå over isen der om mulig, få den hvile de kunde i hytten, og være klar til avmarsj, når annen tropp kom efter. Og den skulde starte tolv timer senere.

Vi visste ikke hvorledes det var med proviantforsyningen i Longyear City. Der var, hadde vi hørt, et vaktmannskap på tre mann, som kanskje ikke godt kunde fø på tyve nye sultne karer. Vi måtte altså bære med oss mat for "rundturen" om vi skulde bli nødt til å retirere til vort eget depot på Kap Heer. Og vi måtte ha med endel klær og redskap, så vi kunde gjøre nytte for oss, om det nu var nok mat derinne.

Det blev noen stygg tungt bærer for alle mann, letteste pakning var neppe under 25 kilo. Og så gik vi. Mens bokholder Sönnichsen blev igjen som depotsjef. Og han tok myndig kommandoen også over Hiorth-havn-folkene, som også måtte vente på Kap Heer til de kunde komme videre med båt for sit pargas.

Det var mitt i sneløsningen. Det fandt vi snart ut, da vi skulde over alle grenene av Russelven. De første balanserte vi forsiktig over, så vi ikke skulde bli våte på bena. Men det ordnet seg temmelig snart, og derefter gikk det greit og kvikt rett på, selv om det gikk litt opp over stövleskaftene, eller litt over knærne, eller litt opp under armene. Værre var det nesten der hvor det var snebart og bakken tint opp et par tommers. Den sleipe gjørmen vi måtte passere her og der, var slit-som, og det var med en viss lettelse, at vi konstaterte at isen over Coles Bay var gående.- Her og der var det kobbekul med nysgjerrige hoder som hilste oss venligst velkommen, og langt fremme vinket hvilehytten og fikk farten opp.

Første halvtropp blev uten nåde, efter avtale, satt på dør, da vi nådde frem. Vi diskuterte først veien videre, som ingen av oss visste større om. Resultatet blev at første tropp skulde gå innover Coles-dalen og se til å komme over fjellet til en av dalene innenfor Longyear City, mens annen tropp skulde gå rett tilfjells fra hytten og komme seg frem til Björndalen, derfra ned til kysten igjen og videre over Hotelnesset.- Så vilde vi vite mer om veien, om vi skulde bli nødt til å hente varer fra depotet på Kap Heer.

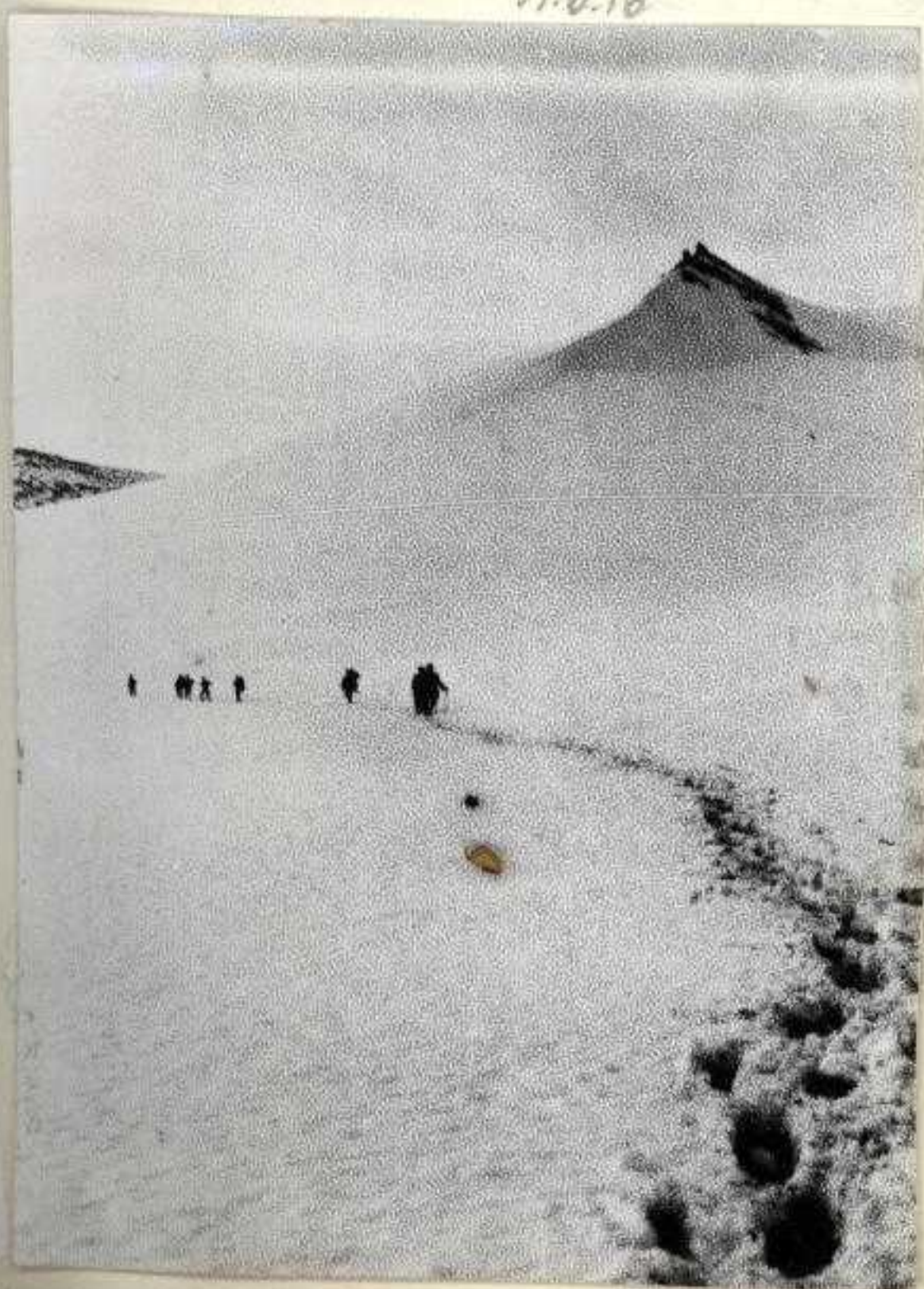
Forberedende Ekspedisjon.
Bjørndalselven
27/6-1916.

Stenersen, Holm, Rosell. W-14 NP004354

Rugaas, Hansen, Stenersen, Skjönstå,
Holm, Rosell, Bertelsen. NP004355

Longyear City, juli 1916.

NP004357

NP004356

Så tok altså annen tropp hytten i besittelse efter marsjen fra Kap Heer, som hadde tatt otte timer. Og efter et godt inn-tak av kaffe og niste varte det ikke lenge før alle mann snorket omkapp på gulvet.-

Annen etappe av turen var verre. Først rett tilfjells, det var jo ikke fremkommelig langs kysten, het det. Ser De på et moderne kart, vil De se at der er bratt opp. Oppe i høyden kom vi attpå opp i dyp, søkkvåt sne her og der, så ned i Björndalen, det var temmelig bratt å komme ned, og over elven der, som førte meget vand. Det kostet et par heldukkerter, som ingen la brett på, vi var helvåte allesammen. Innover isen på Adventfjorden gikk det sagtens litt langsomt og spredt. Men opp de siste kneikene og inn til Longyear City kom vi i god marsjfart og nokså sluttet orden. Første halvtropp var også fremme, de fleste, uten kalamiteter. Efternølerne kom snart efter, ekstra sårpent og trette kanskje.

I Longyear City blev man vel mottatt av Arctic Coal Co.s tre vaktmenn, som var ved god helse og godt humør efter overvintringen. På sjefsmessen var det amerikanske flagg heist, her var foreløbig fremdeles amerikansk område.-

Så var vi der, da. Og vi var såvært glade for at der var mat nokk, så vi slapp å traske tilbake til depotet igjen. At kjøttet vi fikk kanskje hadde en tanke, at potetene var noe seigt, tørret stoff, og mere slikt, var det ingen som nevnte. Karene var "sporty" på hele turen, på den alt annet enn komfortable overreisen, og på marsjen fra Green Harbour, da alle blev søkkvåte, og noen bête sårpente og ryggsåre efter pakningene, men alle i godt humør, som på en vellykket påsketur. Og humøret holdt også da arbeidet begyndte. Det blev proklamert et døgns fri, og det døgnet var det stille i byen, for alle mann sov rundt.-

Men den 29. juni 1916 begyndte arbeidet med full kraft, og det var begyndelsen til den norske kullgrubedrift ved Adventfjorden. Siden har arbeidet været drevet kontinuerlig, bare avbrudt en tid under annen verdenskrig.

Av de tyve mann i Den forberedende ekspedisjon var det flere, som hadde været i Arctic Coal's tjeneste, som formenn eller som arbeidere, og deres lokalkjennskap kom nu vel med. De fleste av formennene fortsatte i Store Norskes tjeneste i mange år, nogen av dem til, og endog efter, annen verdenskrig.

Her skal nevnes formann John Lund, som blev bombet ned av tyskerne i Green Harbour i 1942, sammen med direktør Einar Sverdrup og tolv kamerater, videre elektrikerformann Olaf Petersen, som døde i England under krigen, stiger Julian Rugaas, var i arbeide i Longyearbyen til 1954, - andre som taugbaneformann Jonas Nilsson, stiger Isak Abrahamsen, smed Olaus Enseth, maler Karl Rotvold, butikkbestyrer Alf Enoksen og arbeider Peder Arntsen fra Ure fortsatte også arbeidet hos Store Norske i en årrekke.

Ekspedisjonslederen hadde fått følgende fullmakt, av 10. juni 1916:

Herved gives herr ingeniør Sigurd Westby fuldmagt til paa vegne av Det Norske Spitsbergensyndikat at lede en forberedende ekspedition til Spitsbergen og i den anledning at anskaffe den nødvendige utrustning og avslutte de nødvendige kontrakter med folkene.- Enhver der medfølger ekspeditionen har at motta herr Westby's ordre som om disse var givet av Det Norske Spitsbergensyndikat selv.

Det Norske Spitsbergensyndikat.
sign. Karl Bay.

Ekspedisjonens oppgave var å gjennomgå anleggene under dagen og i dagen, rydde, reparere, justere, i det hele tatt tilrettelegge alt, så skibning og produksjon kunde komme igang så snart som bare mulig. Det lyktes.-Amerikanerne hadde, da de reiste høsten 1915 og driften blev nedlagt, tatt med seg alle karter og tegninger ellers. Kontoret, hvor vi håbet å finne grubekarter og kraftstasjonstegninger, var avlåst og nøklene medtatt til Tromsø. Jeg forlangte adgang til kontoret, og amerikanernes formann spurte: "Befaler ingeniøren at døren skal opp?" Jo, ingeniøren "befalte", men ba formannen hente sine to medovervintre til å være vidner, så skulde vi oppta protokoll.-Så blev gjort, og døren slått opp, men i kontoret fandtes ingen av de ønskede papirer.

Vi fikk klare oss best mulig uten. For gruben, som ikke hadde været ventilert siden foregående høst, måtte det lages kroki-kart eftersom vi kunde komme innover. Med bare naturlig ventilasjon var det ikke langt hver dag. Vi gikk forsiktig innover til lampene sluknet i den surstoffattige luften. Lampene vi brukte, var Arctic Coal's oljesikkerhetslamper, som hadde en lysstyrke på kanskje 1 normallys, når de var nypusset om morgenen, og som efter kort tids bruk fikk fett og sot på glasset, så lysstyrken gikk ned til svært lite, men da var øynene i mellemtiden vennet til mørket, så vi greide å komme ut igjen. Stigerne Rugaas og Abrahamsen med sine hjelpere gjorde her et godt arbeide. Taugbaneformann Nilsson med sine folk rettet opp taugbanen, hvor flere bukker var kommet ut av linje, elektrikerformann Pettersen gikk over alle kraftledninger og telefonsystemet, maskinist Holm med Rotvold og Enseth gjorde det som kunde gjøres med kraftstasjon og verksted, inntil de nødvendige reservedeler kunde skaffes fra Norge. Kraftstasjonens hovedkjel kunde fyres opp den 11. juli.-Gruben var ryddet for ras, ventilert og ellers gjort klar for drift den 12. juli, likeså taugbanen og lasteanlegget med sine to damplastemaskiner (dampskuffer) og heiseanlegget på kaien, som ikke trengte elektrisk kraft var klart til lasting den 17. juli.

Kraftstasjonen gav mest bekymring, huset ~~var~~ ^{sa} faldeferdig ut, der var store sprekker i veggene, dyttet igjen med filler mot snedrevet, maskinene stod skjevt og skakt, idet fundamentene som var for grunne, hadde gitt seg i telehivingen.

Fra fjoråret lå det igjen et kullager på ca. 20 000 tonn, som nu kunde transporteres ombord, så snart lasteskibene bare kom. Lagerplassen var på "brinken" over kraftstasjonen. Kullene blev tatt opp fra lager ved to dampdrevne gripere, en "Brownhoist" fra søndre ende av lageret, og en "Lidgerwood" kran fra nordre ende. Kranene leverte kullene til "fyllkasser" som gik på skinner langs lageret. Og fyllkassene leverte igjen til 2-tonns vogner som blev trukket frem av hester. Tre og tre av kullvognene blev koblet sammen og bremset ned skråplanet fra lagerplassen til kaien. På kaien blev en vogn ad gangen ved kabeltrekk halt opp på lastetippen, hvor kullvekten var plasert. Tomvognene blev her koblet sammen tre og tre og sendt nedover skråplanet igjen til kaien, med en letvindt, uredde kar ombord som bremser. Han manøvrerte toget frem til foten av bakken ved kraftstasjonen, og neste sett med lastede vogner trakk det tomme opp igjen.

Longyear City bestod i juni 1916 av følgende bygningsgrupper:

1. Ved sjøen. Kraftstasjon i betong, med tretak. Bygningen i miserabel forfatning. Der var 2 hurtiggående engelske dampmaskiner, "Browett-Lindley", hver på 100 hk., 600 omdreininger pr. minutt, direkte koblet til hver sin dynamo, "British Westinghouse", 75 kw, 2200 volt, 3-faset, 50 perioder. Disse maskiner var i god

"Staff House" - Chefsmessen, 29/6-16.

Familiebolig 1 og 2. Juni 1916
Direktörbolig, vintersjefshus.

Kontor, vintersjefshus.
Bulikk

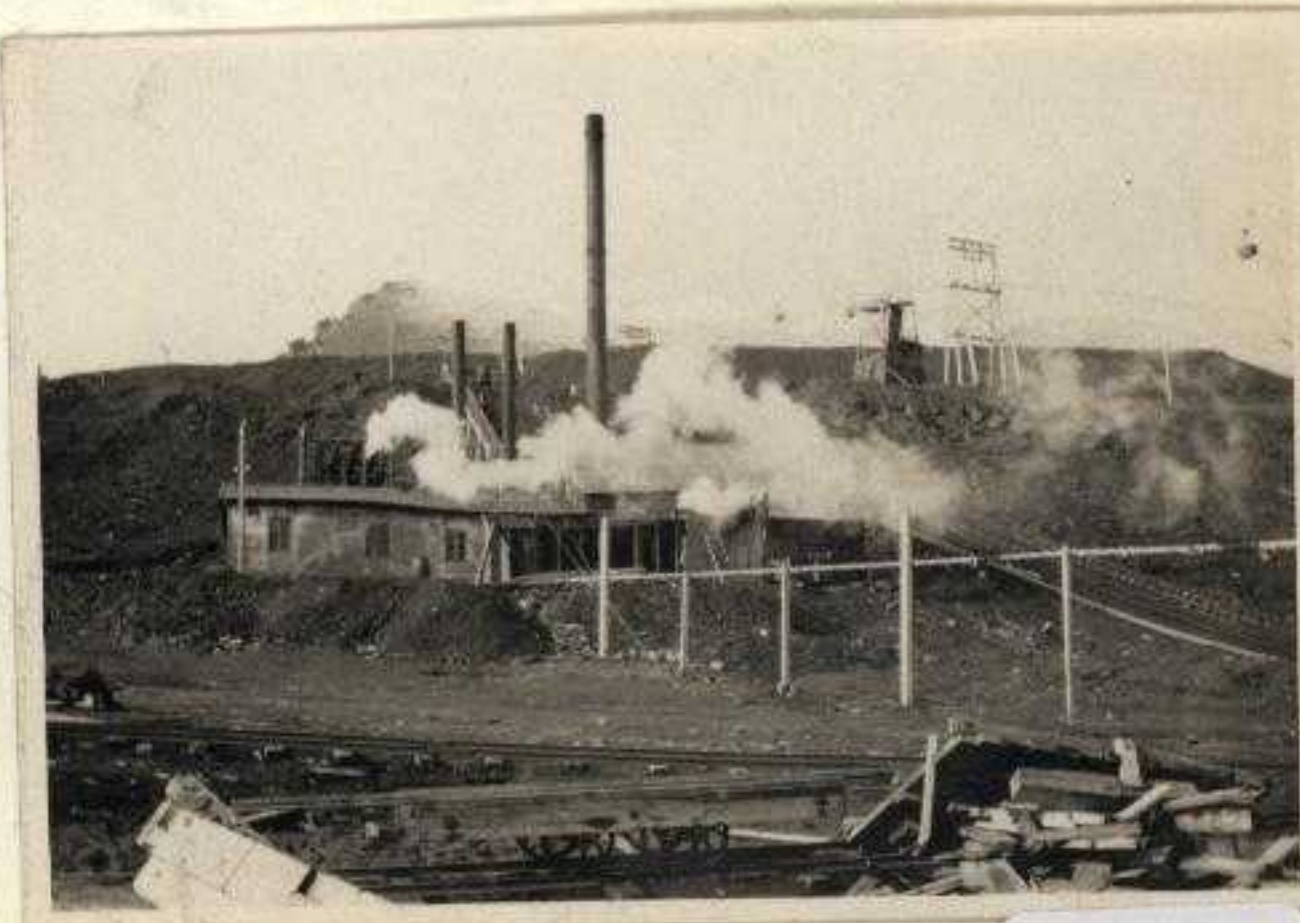

Vintersjefsbolig 1916-1918

Hovedgaten sydover, september 1916.

Kraftstasjonen juli 1916

stand, omhyggelig "lagt opp" for vinteren. Der var to mindre "Nyland"-kjeler, nærmest ubrukelige, foruten hoveddampkjelen, en Babcock-Wilcox, som også leverte damp til dampspillet for opptrekket med "endelös" kabel for kullvogner til vekt og kulltipp på kaien. En kraftledning på ca. 1300 meters lengde førte til en liten radiostasjon, som helt for seg selv stod ved strandkanten omtrent mitt i dalen.

Ved sjøen fandtes videre maskinmesse i to etasjer, verkstedbygning og smie i bølgeblikk på tre, meget primitivt, lagerbygning nr. 1 av betong med tretak for proviant, lagerbygning nr. 2 av tre for reservedeler, lagerbygning nr. 4 av bølgeblikk på tre for proviant, reservedeler og materialer, et mindre bølgeblikks oljelager var ved vor ankomst helt fullt av sne.

2. På "Skjæringen" halvveis til byen: to mindre barakker, hver for 16 mann, samt en uferdig barakke, bare ramverket, som var overført fra det nedlagte engelske anlegg på vestsiden av Advent Bay, det såkaldte "Advent City".

3. Opp til byen førte skinnegang, ca. 1250 meter lang, med sporvidde 3 fot eng., fra kaien og lagrene. Skinneveien gikk tvers gjennom byen frem til fjellheisen til grube 1. I byen var følgende bygninger:

kontor, sjefsmesse i norsk sportshyttefasong, gammel bestyrerbolig ("Wigwammen") kombinert med legekantor og sykerum, meget primitivt innrettet, arbeidermesse, et konglomerat fra tre byggetrin. Her var også rum for bakeri med jernovn, samt værelse for stuerten. Formannsmesse av betong, med en rekke hybler, butikkbygning i to etasjer, den tidligere hotelbygning, som Vesteraalske Dampskibsselskab hadde satt opp på Advent Point, som derefter hadde fått navnet "Hotellnesset". Videre tre små familieboliger med "porch" i amerikansk fasong, syv arbeiderbarakker, tre familiehus for formenn, stall og fjøs i betong, grisehus i tre, furasjehus og hundestall.

Vi skal se litt nærmere på disse bygningene. Først alderen. 1906 oppført barakker nr. 2 og 4, wigwam og første del av arbeidermessen.

1907 " maskinmesse og butikk, det tidligere Vesterålens D/S selskaps hotel, som blev flyttet fra Hotellnesset.

1909 " barakker nr. 1 og 3, lager nr. 1 og sjefsmesse.

1910 " barakker nr. 9, 11 og 13, kraftstasjon og stall.

1911 " barakker nr. 9 og 15.

1912 " barakker nr. 6 og 7, familieboliger nr. 1 og 2 og kontor.

1913 " familiebolig nr. 3, formannsmesse, grisehus.

Kraftstasjon, formannshus, lager nr. 1 og stall, samt kraftstasjon var av betong. De øvrige her nevnte bygninger av tre.

Barakker nr. 2 og 4, de såkalte "Finnebarakker", hadde to rum for 8-10 mann, ovnsoppvarmet, gode og varme hus og meget populære, selv om det var "mange på rummet". Noen sa forresten, at det var grunnen til populariteten. Barakker nr. 1, 3 og 7 var beregnet på 20 mann i firemanns rum, med spanske vegger mot en felles mittgang, hvor ovnen var plasert, dertil kom et lite vaskerum med bryggepanne for issmeltning og vannvarming.

Nr. 5, 6 og 9 var størrer hus for 64 mann. De hadde vaskerum med bryggepanne og benk for vaskefatene. Vaskerummet tjente også som "fellesrum", praterum. Til hver side fra vaskerummet gikk en gang med ovn for ennen, og på hver side av gangen fire små rum for 4 mann, med køyer i to etasjer. Spanske vegger langs mittgangen for nødtørftig ventilasjon. En stor magasinovn for enden av mittgangene. Firemannsrummene kunde vel nærmest betegnes som sovelugarer. Der var en ventilasjonsåpning i brannmuren

ved hver ovn, men denne åpningen var oftest omhyggelig gjenstoppet. Beboerne vilde heller ha varm enn frisk luft. Disse barakker, 5, 6 og 9, var bygget etter samme plan, men av en eller annen grunn var det "Seksa", som stadig var den populære. Folk likte seg der. Kanskje det var den luneste, fordi det var potetlager med litt oppvarming i kjelleretasjen.

I "America" in Spitsbergen, II side 149 finnes denne beskrivelse: "A new bunk-house making the fifth, with all modern conveniences and well equipped for accomodating sixty-four men, with a room for each four."

Arbeidermessen hadde foruten kjøkken, vaskerum og sturtværelse to spisesaler for henholdsvis 129 og 70 mann, men da var plassen godt utnyttet, videre et spiserum for formenn og en avdeling for bakeri.

Lagerhusene hadde følgende mål:

nr. 1	7,5	ganger	18,5	meter,	betong, proviantlager.
" 2	8	"	27	"	, tre, reservedeler.
" 3	7	"	19	"	, tre, butikk og diverselager, to etasjer.
" 4	11	"	24	"	, bølgeblikk på tre, bygningsmaterialer og diverse.

Oljehus, 5 ganger 8 meter, bølgeblikk på tre.

Verksted og smie, 9,5 ganger 23 meter, bølgeblikk på tre.

Telefonsystemet var meget enkelt. Der var 7 parallelkoblede apparater med hvert sitt signal, som altså kunde høres av alle apparater. Signalene var følgende:

gruben	—	—	—	—	—
kraftstasjonen	—	—	—	—	—
kontoret	—	—	—	—	—
sjefsmessen	—	—	—	—	—
formannshus	—	—	—	—	—
butikk	—	—	—	—	—
formannshus 13	—	—	—	—	—

Radiostasjonen, en tidligere skibsstasjon, ("Kong Harald"), system Telefunken med krystallmottager, hadde forbindelse med Den norske stats radiostasjon i Green Harbour, som formidlet korrespondansen med Norge. Der var avtalte møtetider med anrop LFG for Green Harbour og ACC for Advent Bay (Longyear City.) Taksten for telegrammer til og fra Norge var i 1916 syttifem øre pr. ord til Ingö, som var forbindelsesstasjonen på norsk side, og derfra videre gjeldende innenriks norsk takst femti øre for inntil 10 ord. Telegrafstasjonen hadde fra Arctic Coal co. følgende oppslag:

N O T P C E. This is not a public telegraph station. All messages to be sent or delivered must first be presented to the superintendent or manager for his OK. No private messages in code will be sent under any circumstances.

Advent Bay, June 12, 1913.

Scott Turner, manager.-

Denne bestemmelse blev formelt fortsatt opprettholdt av Det norske Spitsbergensyndikat og av Store Norske Spitsbergen Kulkompani, men det forekom ikke, at noget telegram blev nek- tet ekspedert.- Det varte et par år før den høye taksten blev redusert. Og telegrammene, særlig de private, var gjerne lakonisk avfattet. En reglementsmyndig radiotelegrafist satte rekorden for økonomi med et telegram på to ord, et navn og adressasjonen, uten tekst og underskrift. Mottageren kunde av det lese: intet nytt, altså alt vel hilsen - fra vedkommende familiemedlem i Longyear City.

Taugbanen for transport av kullene fra Grube 1 til lagerplass

NP004364

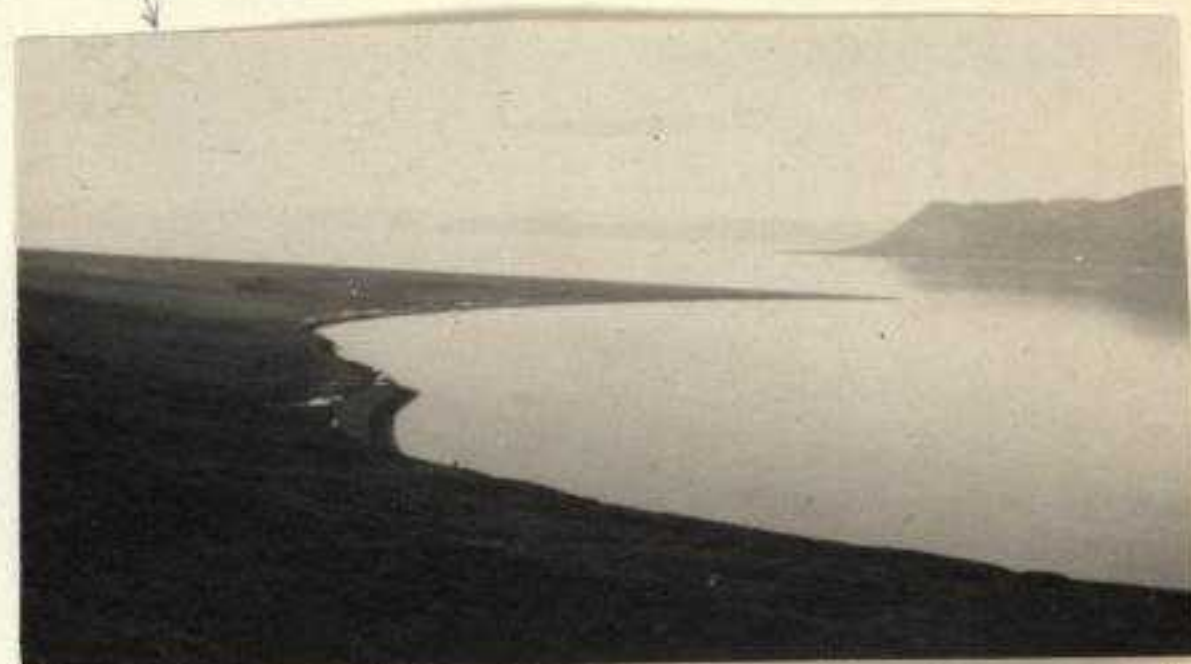
"Wigwam", Finnebrakke. Juni 1916.

18/22

NP004365

I solveggen ved kjøkkenet, gamle sjefsmesse. 17/32

Hotellnesset. Revnesset. W-X

"Kjøttlager", fam.bolig 3, tårn for taugbane, tverlagringsbane.

NP004367

216/36

NP004366

Fra kaien sett mot grube 1. Kraftstasjon, bremsebane med 4 spor, fyllkasse, Brown, Hoistkran, kullager, taugbane fra grube Hayward, Lidgerwood, kran.

16/36

og lastekai, var levert av Adolph Bleichert & Co., Leipzig, i 1908. En del data kan angis: lengde 1300 meter, kapasitet 100 vogner pr. time, høydeforskjell 200 m, taughastighet 2,5 m/sek, vognavstand 54 m, bæretaug på lastesiden 38, på tomsiden 26 mm diameter, vognvekt 295 kg med nettolast ca. 700 kg. Kullsiloen rummet 1100 tonn. - I 1916 fantes ialt 67 vogner. Ved full belastning blev det utviklet 60 hk, som blev avbremset med en temmelig innviklet oljebremseinnretning. Den var vanskelig å behandle, særlig i kulde, og den blev av Store Norske i 1917 ombyttet med en helautomatisk virkende "vindbremse". I praksis kunde man kjøre 6-700 vogner eller ca. 400 tonn i timen. Ved lastning blev gjerne hver tiende vogn veiet på kaien. Vinterkullageret var som nevnt på brinken over kraftstasjonen. Når lastingen opphørte om høsten, blev kullene først tippet på bakken direkte fra taugbanen. Når så kullhaugen vokste opp under taugbanen, blev det på toppen av kullageret bygget en provisorisk taugbanestasjon med kabler til et tårnstillas på "Skjæringen". Kullene fra gruben blev så tippet til den provisoriske vinterstasjon, som så leverte dels til den nevnte sidebane til Skjæringen, dels til tippvogner, som blev tømt på et sidelager på nordsiden. Når sommeren kom, og kullene igjen kunde lastes fra taugbanen direkte til skibene, blev vinterstasjonen nedrigget igjen og lagret til neste høst. - Taugbanen hadde sitt eget telefonsystem for signaler og samtaler om driften. Operasjonssignaler var: stopp _____, kjør _____, samtale _____, Tverbanen til Skjæringen hadde en lengde av ca. 300 meter. På endestasjonen på kaien og på "tårnet" på Skjæringen var plasert en mann som sørget for påkoblingen av vognene for tilbaketuren. Det var karer som hadde temmelig sure timer i vinterkulden, men de var kledd derefter og manglet ikke yrkesstolthet. Det var meget sjelden, at taugbanen måtte innstille driften på grunn av styggvær, kulde og vind.

Om anleggets maskinmølle utstyr henvises til særskilt avsnitt.

Fra radiostasjonen i Green Harbour kom det den 15 juli i meget langsom morse, efter avtale med telegrafbestyreren der, et telegram som blev opptatt - med nogen vanskelighet, av den forberedende ekspedisjons leder-, at "Isfjord" kunde ventes ca. 17. juli.. Det oppfattet vi også som at formalia ved overtagelsen nu var i orden, og så ~~gikk~~ sank "Stars and Stripes" forever på flaggstangen i Longyear City, og det norske flagg blev heist til topps istedet på flaggstangen på Sjefsmessen. Den 16. juli 1916 var isen på bayen så spredt, at vi kunde legge ut fortøyningsbøyer ved kaien.

Og da hovedekspedisjonen kom den 17. juli henimot midnatt med ca. 100 mann under ledelse av direktør Karl Bay, kunde skibet legge like til kaien, uhindret av is.

Med skibet kom også ingeniørene Foss, Rudie og Flood, som sammen med direktør Bay og ingeniør Westby, utgjorde det "team" som forestod ~~den planlagte drift~~ planla og forestod drift og utbygning av anleggene til en produksjonskapasitet av 200 000 tonn pr. år, i årene 1916 og frem til 1925.-

4.13.

W
28

NP004372

"Staben". Lundh, Jens Bay, Gilson og frue, Smith, Flood, Karl Bay, Foss, Rudie, Westby, Ellefsen.

W
29

NP004373

after dinner

29

"After Dinner". August 1916.
Rudie, Flood, Westby, Ellefsen, Jens Bay, Karl Bay, Foss, Lundh.

Videre kom også kontorsjef P. Ellefsen, intendantursjef Chr. A. B. Lundh og verkslege Carsten Smith, foruten flere av Arctic Coals formenn. Her kan nevnes stallmester H. P. Finness, som hadde fulgt Arctic Coal fra dets første ekspedisjon i 1906, brødrene Edv. og Bedin Bjørnsvik, stiger Lin Lofthus og Knut Haugen, som alle fulgte Store Norske i mange år fremover.

Det var en fredelig by hovedekspedisjonen kom til. De fleste av befolkningen, 23 mann, var tilkøys etter en lang arbeidsdag, så fremmøtet ved kaien var ikke tallrikt. Fredelige rypeflokker langs skinnegangen til byen hilste nykommerne velkommen. Til gjengjeld måtte en "jeger" prøve seg med et pokkesteinskast, og slik falt den første rype. Rypene holdt senere sikrere avstand.

Den første sommersesong, 1916, var arbeidsstokken gjennomsnittlig 120 mann, iberegnet formenn. I Norge var det stor efterspørsel etter grubearbeidere. Det kunde også merkes på søkningen til Spitsbergen. Ikke få finske arbeidere, som meldte seg i Tromsø, blev derfor inntatt. Arctic Coal hadde også hatt endel finner i arbeide. Men sprog og lynne skapte adskillige vanskeligheter, som førte til at man som regel ikke ansatte f finske arbeidere etter 1917. En av finnene fra 1916, Arvid Jakkola, var fremdeles i arbeide i Longyearbyen i 1957. Noen av de mellemliggende år var han dog på andre arbeidsplasser. Av de finske navn var endel nokså fremmedklingende i norske ører: Barkkila, Himanko, Huatari, Hietala, Ilkka, Rumensaari, Sandelin, Wahvalainen (fremragende bremseman ved lasting), Winamäki. Navnegrupper som Karaunen, Kaurunen og Kerunen, eller Laitinen, Lantinen og Lattinen kunde være brysomme å holde ut fra hverandre.

"Isfjord" hadde med seg de rekvirerte manglende reservedeler til kraftstasjonen, som kunde settes igang 22 juli. Og dermed også produksjonen i gruben, som bare ventet på elektrisk kraft. Ifølge kullboken var første dags produksjon 6,42 tonn. Belegget i gruben var meget skiftende den første tid, da grubearbeidere ofte måtte settes til arbeide ute, særlig til lossing og lasting.

"Isfjord" avgikk fra Longyear City på første tur med de første kull som blev skibet av Store Norske, 56 tonn bunkers, den 19. juli 1916.

Vannforsyningen. Ved stallen fantes 3-4 hestekjerrer med hver en tønne på ca. 100 liter påmontert. De var bestemt til kjøring av vann fra elven etter at vanntilsiget oppe i åssidene var opphørt. I Sommertiden blev vann til byen skaffet gjennom rørledning, 2 toms, fra et inntak et stykke oppe i "vannledningsdalen". Ledningen blev ført frem til messer og husholdninger over dalbunnen, liggende på bakken. Fordelingsnett i byen var på en toms ledning. Til regulering og til reserve mot slutten av tineperioden hadde man en magasintank av jern på ca. 80 kubikkmeter. Når det heller ikke var mere vann igjen i kulpene i dalbunnen, måtte man tine sne, som ikke alltid var så ren, eller kjøre is fra en liten sjø som lå et par kilometer vekk i retning av Adventdalen. Under vanskelige værforhold kunde det iblant være tildels meget knapt med vann. Og det sier seg selv, at kubikkmeterprisen kunde bli temmelig høy. Badeanstalt var foreløbig fremtidsmusikk.

4.8.7. v

36

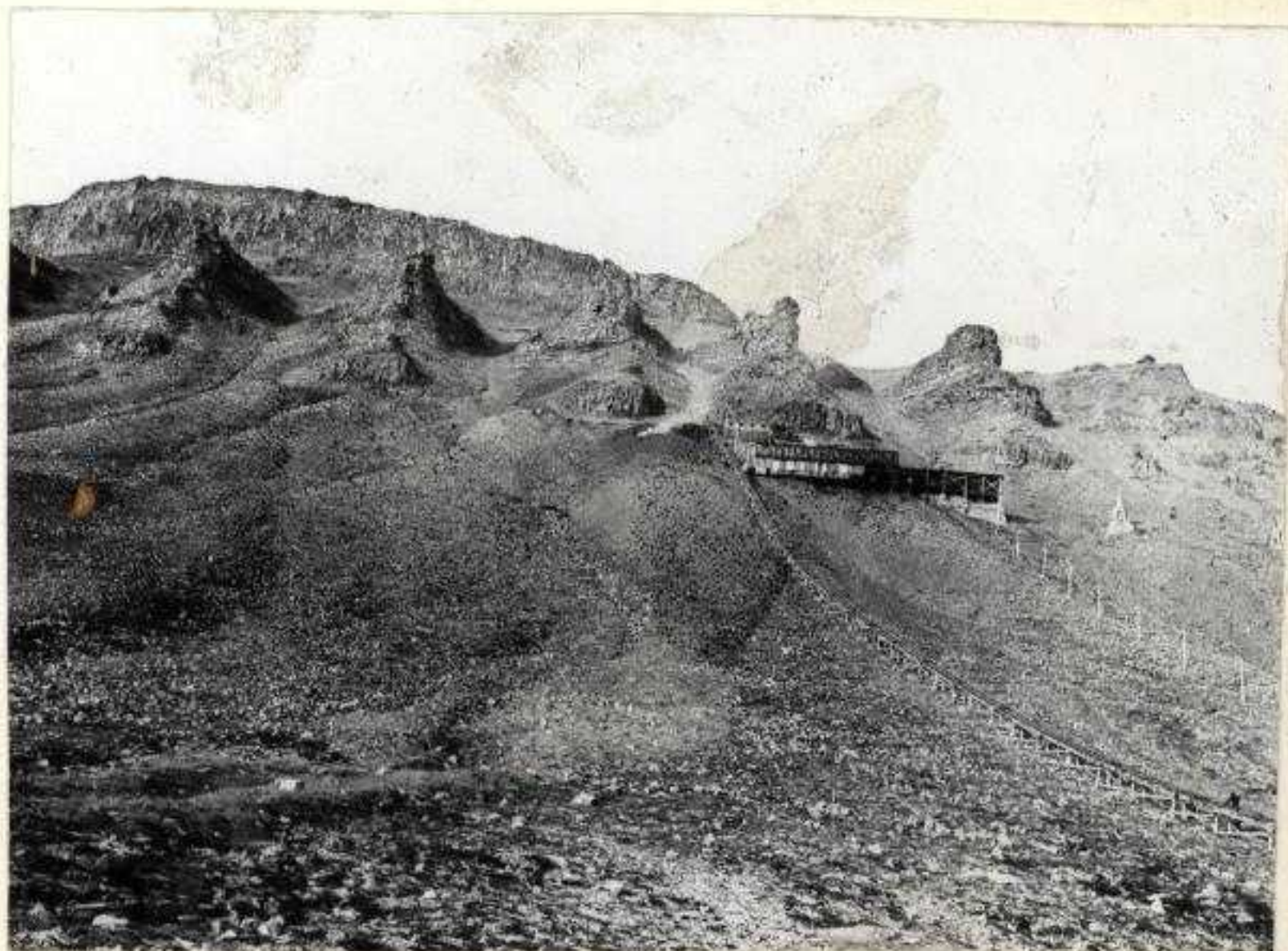
Fjellheisen til grube 1,
1916.

16/64 NP004374

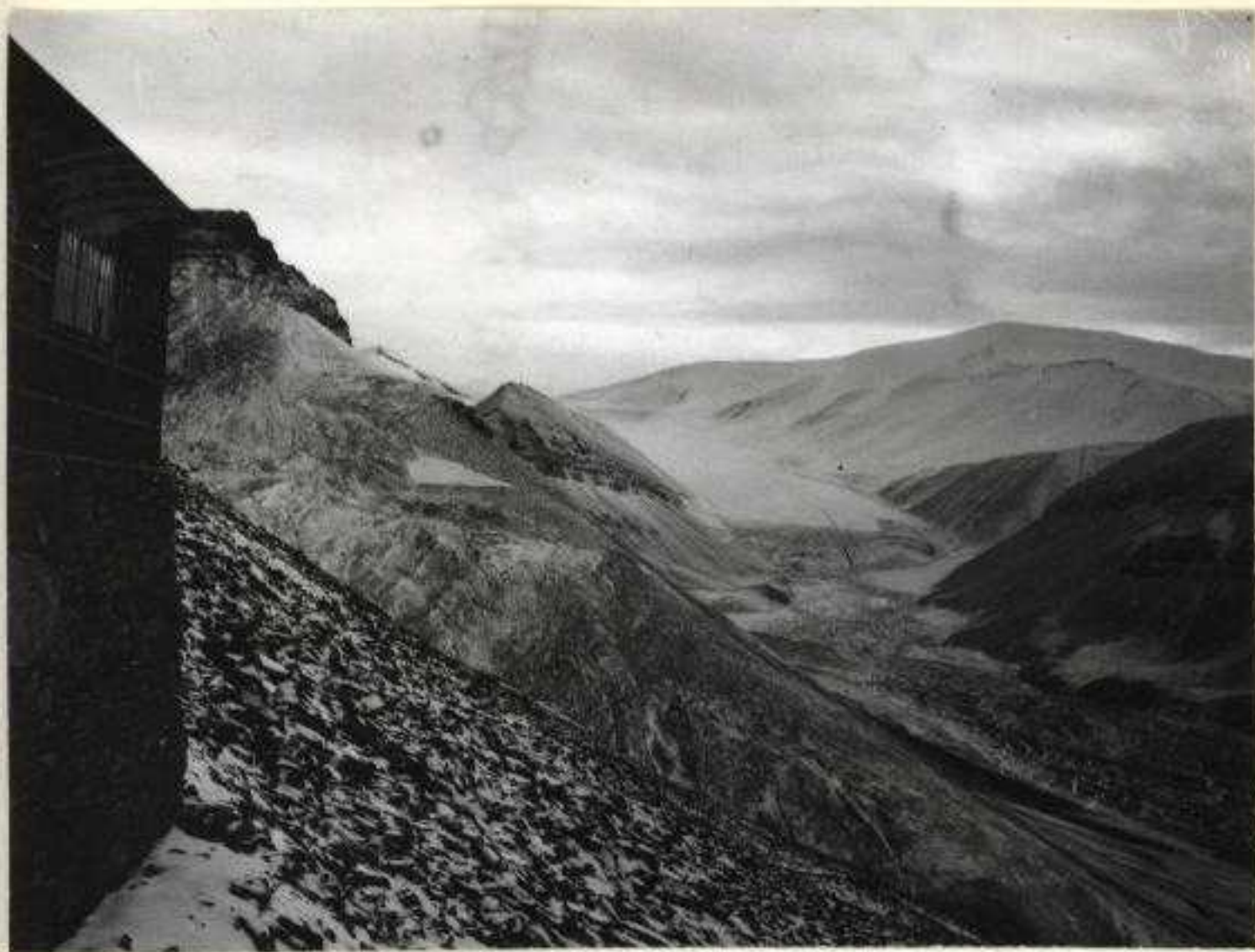

NP004375

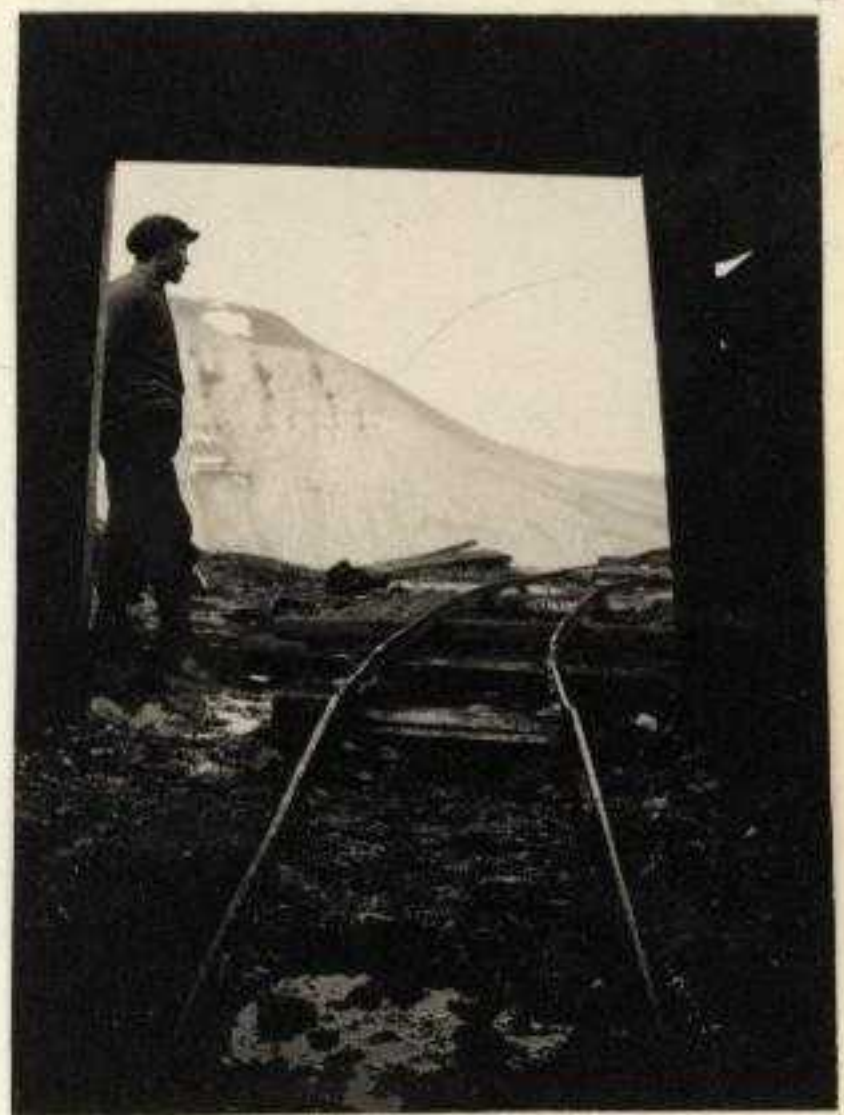

18/2 - 14/10

Ved grube 2, august 1916. ^{18/72}

NP 004376

NP 004377

NP 004378

54 7.6 + 5.2
Formann John Lund.

NP 004379

Grube nr. 1 hadde hovedinngang i en høyde av 230 m.o.h., rett opp for de sydligste husene i byen. Hovedstollen var drevet inn ca. 650 m. På sydsiden av hovedstollen, nær inngangen, var hestestall, grubelager og et lite verksted. Stigerkontor, spiserum og lamperum var arrangert i et betonghus like utenfor grubeinngangen. I gruben blev det første sommer foreløbig arbeidet på to "langstrosser" (advancing longwall) fra Tverslag 10 nord, som grenet ut fra hovedstollen 340 m fra dagen. Langstrossene var utstyrt med kjedetransportører, conveyors av engelsk type, "Blackett", og engelske kullkuttermaskiner, "Diamond", som "underkuttet" kullene med et stort horisontalt liggende hjul, besatt med "kutterpigger" i hjulkransen. Etter underkuttingen blev huller godt sprengladninger boret med hånd-drevne spiralbor av engelsk fabrikat. Som sprengstoff blev benyttet en karbonitt-type, sikkerhetssprengstoff. De løssprengte kull blev spadd opp på conveyorne, som tippet til kullvagner i tverslaget. Ved endeløs kabel blev vognene trukket ut til hovedstollen og der koblet over på en endeløs kabel, som trakk vognene frem til kullvekt og kulltip ved inngangen. Kabeltrekkmaskineriet var plasert i et siderum til hovedstollen, på nordsiden nær tippen, og der manøvrert etter signaler fra ledning langs kjøresporet. Der blev også arbeidet i endel produksjonssteder i "rum-og-pillar"avdelingen på nordsiden av hovedstollen. Kullene fra dette tverslag blev kjørt ut til hovedstollen med hester. Når været var gunstig, fikk hestene "week end" nede i dalen. Transport til og fra gruben av folk og materialer skjedde med en "fjellheis", en enkeltsporet kabelbane omtrent fra det innerste hus i byen. Fjellheismaskineriet stod litt inne i fjellet i et særskilt rum like syd for hovedstollen. Banen blev trafikeret av en tralle som kunde ta 8 passasjerer. Heiskjöreren som stod ved maskinen inne i fjellet, hadde ikke fra sin plass oversikt over banen. Der var ikke indikator, som viste hvor trallen befant seg. Heiskjöreren hadde derfor merker på kabelen som viste ham, at trallen var "nesten" oppe; "nesten nede" eller ved inngangen til taugbanen, et stykke nede. Han kjörte så efter ringesignaler fra trafikantene. Det var ikke tillatt for arbeiderne å bruke heisen utenfor begyndelsen og slutten av skiftet. Fra amerikanernes tid fortaltes om et lag finske arbeidere, som fant for godt å ville kjöre ned midt i skiftet. En av dem mentehan hadde greie på hvor hårdt bremsen skulde være tilsatt ved nedkjöring. Så jaget laget vekk heiskjöreren og tok plass på trallen, mens den "sakkyndige" satte igang med bremsen "passe" tilskrudd. Det var imidlertid ikke nok, trallen begyndte straks å öke farten så foruroligende, at passasjerene fandt det sikrest å kaste seg av hurtigst. De kom fra spranget uten videre skader i sneen. men trallen blev selvsagt smadret ved foten av banen. Senere hörte man ikke mere om at noen kjörte uten at den faste kjörer stod på sin plass ved maskinen.

I Grube nr. 2, på östsiden av Longyeardalen, 274 m o.h. var av amerikanerne drevet inn en oppfaringstoll i kullaget, i en lengde av ca. 120 m. Her var intet grubeutstyr. En liten brakke ved inngangen.

Sykehusforholdene. Arctic Coal hadde et lite, overmåte spartansk utstyr legekantor i "Wigwammen" og intet sykerum. Det første hus som Store Norske satte opp, blev et skikkelig sykehus. - Fra Hammerfest var kjøpt materialer til 5 bolighus på 10 x 17 m, beregnet på 40 mann hvert. Et av disse blev oppført sommeren 1916 og innrettet som sykehus. Innredning og utstyr blev forestått av verkslegen, dr. Carsten Smith og var ferdig til innflytning hösten 1916. Dr. Smith skrev i Tidsskrift for den norske lægeforening, nr. 24 for 1917 bl.a.: "Det består av en 1ste etage med gulvflate 10x17 m og en loftsetage med 2 beboelsesrum og et større loft... *ste etage består av 8 rum

W-36

NP004380

Advent Bay, september 1916.
Kraftstasjonens messe (maskinmessen),
lagere og verksted, kai, taugbane. W-36

NP004381

S.S. X-53

37

Kartlegning 1916.
Ingeniør Flood og assistenter
Knap og Kielland. W-37

NP004382

Advent Bay med kaien. D/S "Laura". W-38

og en gang gående midt gjennom bygningen på langs. Rummenes høyde er 3,75 meter. To av rummene er sykerum med 3 senger i hvert. I de øvrige rum er operationssal, apotek og laboratorium samt plass for lege og diakon, dertil tøirum og bad samt kjelerum og WC. I alle rum, også gangen er centraloppvarming, elektrisk lys, linoleum på alle gulv. Vindfang med glassdører i begge ender av gangen, så der hele året var godt og varmt, og i lystiden også lyst og venlig. Selve huset var udmerket bygget - varmt og tett.

Hvad utsyret angår, må dette betraktes som førsteklasses. Alt sengeutstyr og hvitevarer var levert fra et større Kristianiafirma - og var det bedste dette kunde skaffe. Også det øvrige utstyr var førsteklasses og rikholdig, når man tar sykehusets størrelse i betraktning. Instrumentariet var også vel utstyrt, så man ialfald ikke manglet instrumenter, om man vilde gå igang med en operasjon. Det eneste som man endnu kunde ønske at ha, var et Röntgenapparat, men det kommer vel med tiden forhåpentlig.

Röntgenapparatet kunde ikke skaffes i 1916 p.g.a krigssituasjonen.

I løpet av sommeren blev det opptatt karter i detalj over de arealer, som kunde komme i betraktning ved planleggelsen av ny-anlegg, i og omkring byen, samt langs stranden til og med Hotelnesset, hvor de fremtidige lagrings- og lasteanlegg var tenkt plassert.

Som nevnt var der fra fjoråret gjenliggende ca. 20 000 tonn kull. Det kan være av interesse å nevne, at disse kull hadde ligget lagret, tildels mer enn et år i opp til 12 meters høyde. Ved utlastningen fandtes her og der inne i haugen små lag av tørr sne fra vinteren 1914-15, m.a.o. der var ingen temperaturstigning i kullageret, ingen fare for selvantendelse.

Første egentlige kullast gikk den 12 august 1916 med d/s "Consul Persson", som tok på denne første tur 2457,78 tonn last og 88,86 tonn bunkers. Lasten gikk til Hammerfest, mottager Robertson. De øvrige lastebåter den første sesong var "Hav" med ca. 1600 tonn last, "Lysland" med ca. 2600 tonn, "Diana" med ca. 1440 tonn, "Corvus" med ca. 720 tonn og "Arcturus" med ca. 1640 tonn.

I løpet av sommeren blev forskjellige småleveringer iberegnet, skibet ialt 19 245 tonn last og bunkers. Det blev gjennomsnittlig lastet 720 tonn i døgnet, med et maksimum på 1033 tonn. Det viste seg, at en båtstørrelse som "Lysland" på ca. 2600 tonn var i største laget, da kulltippen var for lav ved høyvann.

Arbeidsforholdene var gode, bortsett fra en kortvarig arbeidsstans, som fikk navnet "sukkerstreiken". Det var sukkerrasjoneering hjemme i Norge, men tiltrods for at myndighetene hadde bevilget et liberalt tilskudd for Spitsbergen, var det noen korttenkte arbeidere, som var misfornøyde og fikk satt igang arbeidsstans. Da folkene fikk tenkt seg om litt, bestemte et massemöte med 2/3 flertall at arbeidet skulde tas opp igjen. Man var på forhånd blitt enige om, at alle skulde begynde, hvis det blev flertall på möttet for det. Men syv av de streikende vilde ikke fortsette arbeidet og forlangte å få reise hjem, de var blitt forarget over det tåpelige grunnlag for streiken. Blandt de syv var noen av de beste arbeiderne.

161

De disponible familieleiligheter var efterhånden blitt belagt, mest av formannsfamilier, men også et par arbeiderfamilier hadde fått leilighet, så langt det rakk. En finsk arbeider kom på kontoret og ba om å få ta konen opp, men da var alle leilighetene opptatt, og mannen måtte altså få avslag. Hans kollega og landsmann, L., hadde fått løfte på den siste ledige leilighet. Den skuffede finnen vilde da reise, men like før avreisen hadde han fått anbragt på direktørens pult et brev sålydende:

"Ådvend bay 20/8 16.

Her Terekdör! jag tänker spør de är så muligt at ugift man kan få da kårasde hid så vil jag da og min kårasde lika tand som L. han ar inte gift heller.

X 20/16."

Verdens nordligste kino blev åpnet den 26. september med følgende program:

"Den maskerte danserinne", "Lehmann på dansemoro" og "Rigadin lurur sin svigerfar", med ledsagende trekkspillmusikk. Hele byen møtte, kvinner og barn hadde gratis adgang. På kontoret kunde man få kjøpt partoutkort, gjeldende for hele vinteren, mot trekk i hver manns konto. Et par stivstikkere vilde først ikke tegne seg, men fant snart, at det blev for kjedelig å være utenfor kinoen, når alle andre var innenfor, hvorefter alle mann blev notert, så ingen behövde billet. Dermed opphørte også billettkontroll ved inngangen, så administrasjonen blev billig. Alle så alle forestillinger, så hver forestilling hadde nytt program, så lenge filmbeholdningen varte. Og den varte til ut på vårparten. Da blev noen av de populæreste programmer kjørt som repriser, til alles tilfredshet.

Kullskibningen gikk stort sett bra, tiltrods for at der var en del is i sjøen. "Consul Persson" som ankom 29. august hadde ved gang gjennom pakkis fått ettilsynelatende ufarlig hull i baugen. Samme dag kom d/s "Minerva" tilhørende en Sandved fra Sandnes og fikk 98 tonn bunkers, idet skibet skulde på fangst vestover. Så Sandved. Men han hadde lagt merke til "Consul Persson"s skade og gikk bare ut til Green Harbour. Da "Consul Persson" gikk sydover, fulgte "Minerva" efter i nogen avstand. På turen fikk "Consulen" ganske riktig vanskeligheter og begynte å lempe lasten fra forrummet for å få baugen opp. "Minerva" kom til og kunde la "Consul Persson" få noen mann ombord for å hjelpe til med lempingen, og fulgte derefter med til Tromsø og forlangte bergeløn. Det blev til prosess, som tilslutt blev avgjort av Høyesterett til gunst for Sandved, som fikk et kjelekkelig beløp tilkjent.

Ved skibningssesongens slutt var lagerbeholdningen, efter ~~den kullskibningen~~ kullboken, 3261,11 tonn, mest sammenfrosne kull.

Siste kullbåt i 1916 var "Arcturus" som gikk fra Longyear City den 30 september. Med den reiste direktør Bay, mens ingeniør Westby skulde bli igjen til siste "Isfjord". Og den blev adskillig forsinket. Mandag 2/10 var Advent Bay tilfrosset til Hotelnesset. De arbeidere som hadde tegnet seg til hjemreise med "Isfjord" møtte ikke opp til arbeide. De holdt på at sommer-sesongen var ute, da siste kullbåt var gått, og de mente at de nu bare kunde drive dank og vente på returbåten. Ikke noe å gjøre med det. De blir trukket kr. 3.- for kost og losji m.v. istedenfor kr. 2,50 som er tariffen for folk som ikke skifter. Lediggjengeriet førte til galdeutbrudd: maten var klein, fiskebollene sure, kjøttkakene elendige, renholdet var under all kritikk, ingen vask av gulver, sjelden vaskevann, dårlig feining, trist alt sammen, særlig den tilfrosne fjorden. - Efter et par dager hadde galden fått avløp, alt var rolig med godt humør over hele

linjen, maten var bra den, og det var lite med skoft.

Men det var "Isfjord". Den gikk fra Tromsø den 21 september, med 26 passasjerer, ferskproviant, kjøtt, fisk, poteter og grønsaker, men kom ut i styggvær og måtte gjøre vnderens til Hammerfest. Den 30 september meldte et telegram fra Hammerfest: "Umulig si når Isfjord kan gå storm fra nord." Den 3 oktober kom nytt telegram, fra Hammerfest: "Forsøker gå onsdag morgen 4/10".-

Lossing og varekjøring 13/10.

Avgang Mens vi venter på "Isfjord", som altså nu begynner å bli så svært sen, kan byens eldstemann, stallmester H.P. Finess, som kom til Advent Bay med amerikanernes første ekspedisjon i 1906, fortelle:

"det er nokk sent nu, men det har da været fartøyer her endnu senere på året. "Fridtjof" var i Advent Bay i 1905 fra 23/10 til 28/10. Men langt senere var det i 1901. Da blev det sent en undsetningsekspedisjon med "Fridtjof" fra Tromsø efter Sören Zakariassen med to ledsagere, som blev savnet senhöstes. Mannskapet på "Fridtjof" var frivillige, mest ishavsskipperne. Kapteinen het Kjeldsen. Staten betalte i leie 8000 kroner for skibet.- Zakariassens fartøy, "Petronella" var blitt tatt av isen, drevet på land på Hotelnesset og ødelagt.

"Fridtjof" kom til Adventpynten den 30 november 1901 og var tilbake i Tromsø den 8 desember. De savnede hadde tatt opphold i Vesteraalskes hus på Hotelnesset og blev funnet i god behold der. Denne "Fridtjof"s rekord for sent anløp blev ikke slått för efter annen verdenskrig, og da hadde man radio og radar."

Siste "Isfjord" som gikk fra Tromsø den 21 september, kom endelig til iskant ved Hotelnesset den 11 oktober. Bayen var da tilfrosset, men isen var ikke tykkere enn at stallmesteren frasa seg ethvert ansvar for kjøring over isen efter de prøver han hadde tatt. Fungerende driftsbestyrer tok også prøver her og der utover mot skibet og fant isen sterk nokk til å sette igang kjøring av bagasjen til byen. Isen viste seg fullt kjörbar, og man tok fatt på kjøring av varer til byen, og til stranden på Nesset for varer som tålte frost, som materialer og endel maskiner (som kompressoranlegget til grube 1). Det var en mindre behagelig duft fra kjøttrummet ombord, hvor ferskkjøttet hadde ligget uventilert siden innlastingen i Tromsø. Men kjøttet blev nu hurtigst mulig kjørt inn på land og spredt godt utover til avkjöling og lufting. Det var 7-8 kuldegrader og frisk vind, så frisk at noen av bordstablene hadde "vrenget" seg i løpet av siste natt.- Men kjøttet blev luftet i en fart og så ikke ut til å ha tatt nevneverdig skade. Men potetene frøs, de fleste på kjøreturen til byen, og skaffet kokkene adskillig besvær utover vinteren.

Imidlertid fikk grubekontoret telegrafisk beskjed om at d/s "Moholmen" var avgått fra Tromsø med varer, ikke minst proviant, til Lewins felt i Green Harbour, og til Hiorthhavn. Vi blev anmodet om å hjelpe til å få frem Hiorthhavns forsyninger fra Green Harbour. "Isfjord"s kaptein, Evensen, kom inn til byen til konferanse om situasjonen. Han var litt pessimistisk. Hadde bare 15 tonn kull igjen, havet utenfor var fuldt av "tallerkenis", og da er det "Like för".- Stillingen for "Isfjord" ved iskanten var kritisk, om vinden skulde öke ytterligere. Han har tre isankere ute-. Vi har et lag igang med råskjøring for å få skibet nærmere land og påskynde varekjöringen, for tiden er unektelig knapp nu. Den 13 oktober fikk vi flyttet "Isfjord" en god del nærmere Nesset, og lossingen går meget lettere. Vi har fem hester til disposisjon. En hest med tre storkjelker kjører inn til Nesset, hvor varestablene vokser, to hester kjører poteter og grønsaker til byen, og to hester må kjöre vann og is til kraftstasjonen og byen.

Siste båt 1916. D/s "Isfjord"
ved iskant ved Hotellneset.

Lossing og varekjöring 13/10.
Avgang fra Advent Bay 19/10,
fra Sassen Bat 22/10.

NP 004383

W-40

NP 004384

W-41

NP 004385

W-39

W-13

Temperaturen er gått ned til 12 kuldegrader, men vinden er litt hyggeligere. Det sner litt. Til Tromsøkontoret sendte vi den 12 oktober følgende telegram: "Isfjord lossen iskanten Hotelnesset avgangsklar tidligst søndag 15/10."

Alle de nye folk og en god del fra gruben er med i lossingen. Fredag den 13. om kvelden var skibet utlosset, hvorefter bunkers måtte leveres over isen til "Isfjord". Kull blev kjørt fra gruben med taugbanen og styrtet fra tippen ned på en plankeplattform på isen. Det måtte vi snart slutte med for isen ga seg. Så blev det tatt hull i gulvet på kaitoppen og kullene styrtet ned på kaidekket i første etasje og derfra spadd ned i sleder med to taugbanekibber ved kaikanten. Men isen ga seg igjen. Vi måtte fylle en kibb ad gangen og dra den ut til sleden, som stod på sikker is godt utpå. Ombord kunde vinsjen såvidt løfte en kibb, så noen hurtigbunkring blev det ikke.

Så var det brennevinet. Det var nok kommet ikke så lite med "Isfjord" til "løssalg" i byen, og det skaffet sine problemer, som tok sin tid å få ordnet opp i. Men det genererte heldigvis ikke bunkringen videre, kjørerne var stoe folk. Det blev 37 tonn idag (14/10) d.v.s. 63 kibber, så måtte vi stanse for natten, folk og hester var utkjørt.

Søndag 15 oktober. Minus 14 grader. Kullkjøringen fortsatt og ferdig ut på dagen, passasjerene sendt ombord kl. 20.- Så kom verkslegen og hadde konstatert meslinger i byen. Det måtte sendes cirkulære til familiene om å isolere barna til smittefaren var over, og gis forskjellige direktiver ellers.- Hele dagen var en av stigerne med et dynamittlag i arbeid for å skyte isen løs rundt skibet, som nok kom løst til passasjerene skulde møte. Men det måtte mere skyting til for å få skibet utover. Det blir 36 personer ombord, besetningen på 14 mann og 22 passasjerer, hvorav to piker.-

Hele staben var ombord for å si farvel ved 23-tiden. Mandag 16 oktober fortsatte sprengningen. Det er kaldere, minus 18 grader. Vi kom frem kanskje en kilometer. Isen her er sammenfrossen drivis, av flak fra 3-4 tommer, til like mange fots tykkelse.

Tirsdag 17 oktober samme kulden. Vi sprenger i ett sett, og ~~st~~ var om kvelden kommet så langt ut forbi odden, at vi ikke ser byen lenger. Lå stille noen timer inatt for at folkene kunde få litt nødvendig hvile, men kl. 6 den 18 oktober törnet alle mann til igjen. Vi skyter og skjærer råk, men det går smått. Skibet hjelper til med maskinen, samler fart og gnurer seg frem en halv skibslengde, iblandt litt mere. Og hver gang skuten sitter fast, smeller en "dynamittbombe". Bomben er en bunt dynamittpatroner surret til en kjepp som blir stukket ned i isen det hvor det ser ut til å bite. Det smeller i ett vekk. Skipperen holder seg i tønne, styrmannen på broen med to mann ved roret. Skipperen haren lang snor fra tønne ned til en diger signalklokke som står på dekket nær maskinskyllightet for signaler til maskinen, og det kan høres over hele skibet. Vi strever nu for å komme utenfor Vestpynten. Der er isen nyfrossen, og er kanskje endnu så tynn, at skibet kan ramme seg frem uten skyting. Og der får vi i hvert fall først glede av eventuell forandring i været, strøm og temperatur. Siden og går har vi ingen forbindelse mer med byen, da vi fikk ut mere dynamitt. Vi har snart brukt 300 kilo av det stoffet. Det er et problem å få tint dynamitten fort nok for bombefabrikasjonen. Vi har fått 3 dynamittvarmere (à 5 kilo), men det syntes nok ikke bombefolkene var tilstrekkelig. For ikveld efter at vi hadde måttet ta hvilepause, merket jeg helt inne i min lugar akterut en mistenkelig duft, som nok kunde minne om billig toalettsæpe.

Jeg gikk etter nesen, og fant at duften kom fra fyrrummet. Der stod to bötter med dynamittpatroner og hadde det riktig godt og varmt like ved siden av fyren. Med en viss forsiktighet blev böttene båret på dekk og satt på et sikkert sted, så lenge. Det foredrag som "minererne" tydeligvis trengte fikk de til frokost. Den kvelden hadde vi nokk en viss mulighet for hurtig, for ikke å si plutselig avgang til ukjent bestemmelsessted.

Så blev det 19 oktober, torsdag, med frisk bris fra syd og varmegrader. Men skuta kunde ikke rikkess. Vi forsökte med seks ekstra svære bomber, men til liten nytte. Det er nu et tykt pakkisbelte på 65 meter mellom oss og nyisen utenfor. Og nyisen ser ut til å være et par hundre meter bred til åpent vann. Så gjorde vi et eksperiment. Vi halte en livbåt over pakkisen ut til nyisen, som var fra to til seks tommer tykk. Ti mann i to tauger halte livbåten frem, og fire mann ved baugen løftet den opp, og hengte seg så på båten inne på isen, så kjölen skar igjennem. Vi hadde et håb om på denne måten å få skåret ut en kile i nyisen, og få det åpne vann så meget nærmere, mens resten av folkene forsökte videre å skyte skibet frem gjennom pakkisen. Fremme mot vannkanten böyde isen seg ned så karene stod i vann tilknes, der de holdt seg i båtripen. Men nu begyndte det å blåse ny drivis inn mot iskanten, og snart var "all isen i Isfjorden" som en av karene uttrykte det, pakket sammen foran oss igjen. Og det blev aften---.

Fredag 20 oktober, barometer 733, SV kuling. Og ispakken som vi har ligget i, driver av, og vi med den. Pakken er delvis sprukken, men har ikke sluppet taket i oss og ut på formiddagen har hele stasen drevet tvers over Advent Bays munding, så vi er temmelig nær opp under "Engelsksiden". Det er mørkt og usiktbart, så byen ser vi ikke noe til, og den heller ikke oss. Det er dønning i isen. Seil er heist, og maskinen klar, så den minste åpning i isen kan bli brukt. Og vi er klare med flere bomber, om det skulde hjelpe. Kl. 1030 melder kapteinen, at vi ikke kommer noen vei ut av isen. Vi driver med den innover mot Sassen Bay. Vinden må stilne og snu nu, og blåse ut fjorden om vi skal komme ut. Ut på kvelden litt barometerstigning, men fremdeles kuling innover fjorden. Kaptein Evensen er i tønne hele tiden for å ta første anledning til å "ramle løs" skuta, som han kalder det. Det er mørkt som i en sekk på dekket, men det lyser utenfor litt av isen, og landet over Revnesset kan vi såvidt skimte. Utsiktene har i hele dag været de beste til å drive inn i Sassen Bay, og dermed temmelig sandsynlig, at skuta får overvintre i Sassen. Inatt er det akkurat en måned siden "Isfjord" gikk fra Tromsø på denne turen.

Lördag 21 oktober. Vinden har löyet litt, men vi driver fortsatt innover Sassen Bay. Det ser ut til litt av hvert nu. Vi får nokk begynde å tenke på "fremtiden", som i öyeblikket synes å by på overvintring for skibet i Sassen. Passasjerene tar situasjonen med ro og diskuterer, hvordan det blir å ta seg inn til Longyearbyen. Et glött av land viste at vi var kommet litt innenfor Kap Diabas. To mann meldte seg på forespörsel frivillig til å prøve å gå inn over isen og landet til Longyearbyen med rapport om situasjonen: "Isfjord drivisen Sassenbay mulig vinterfast." Isen ligger tett så langt vi kan se. Det er forresten ikke særlig langt. Kanskje et tusen meter inn til land. Og vi holder öye med de to som går innover isen. Nær landet gikk den ene gjennom isen, blev dratt opp av den andre, og så kom begge fornuftigvis tilbake. En ny mann meldte seg straks istedenfor den våte, og det nye par drog ivei. Resultatet blev det samme. En mann gikk gjennom sörpelaget nær land og begge kom

ombord igjen. Og så blev forsøket oppgitt for den dagen. Blir det ikke forandring, får vi dra innover alle mann snart. Om kvelden gjorde jeg avtale med et par av skibets offiserer om betingelsene for at de blev igjen ombord som vakt inntil videre, når vi andre gikk fra borde. M E N-

N e s t e d a g var det søndag den 22 oktober og østenvinden greide det. Vi slapp løs fra ispakken kl. 7. Det var som flakene gled fra hverandre og kl. 8,30 kunde skibet så smått begynde å røre på seg selv, litt akterover, så ramming, litt mere akterover, mere ramming, og så gikk det så saktelig langs landet utover. Landet så vi ikke for tåke og sne, men kaptein Evensens iserfaring kom nu til full nytte. Han kunde høre på lyden fra isskruingen mot land, om vi kom for nær, så han kunde styre utover igjen. Kl. 10 gikk vi fremdeles sakte gjennom temmelig tett, snedekket is, og er kanskje tvers av Bjørndalen. Advent Bay merket vi ingenting til i tåken. Det blev litt åpnere vann. Kl. 14 passerte vi kanskje Kap Linne og snart efter var det helt mørkt. Fortsatte likevel med god fart til vi kom opp i et belte med nokså spredt is. Fra midnatt full fart i åpen, høy sjø. Jeg noterte meg nu en kasse sigarer, som en av erte-krokene i Longyear City veddet på, at jeg nok kom til å bli på Spitsbergen for vinteren. Sigarkassen blev prompt og ukrevet "betalt" neste vår. Om tre dager er det slutt med middagssolen, så det var på tide, at vi slapp ut.

23 oktober mandag, riktig motbydelig vær, med vind rundt hele kompasset, grov sjø, mest imot, og bakken under vann. "Inatt var den grov, riktig grov," sa skipperen. Vi har en kattefamilie ombord. Den har prøvet forskjellige verter, og har nu endelig slått seg ned hos meg, kanskje fordi jeg har den "fineste" lugaren, "hertugens" som den heter, siden hertugen av Orleans hadde den på en Antarctic-tur. Efter et par døgn's slingring og stampesjø fikk vi endelig torsdag lann-kjenning av Fuglöya kl. 7 om morgenen, med sol og litt rulling. Vi har alle seil oppe og det stöer bra. H. 20.10

Fredag 26 oktober ankret vi utenfor dampskibskaien i Tromsø. Da hadde vi været underveis fra Hotelnesset siden 18 oktober. I Tromsø gikk det alleslags rykter om "Isfjord" som hadde været så lenge underveis- skibet hadde forlist både på opptur og på nedtur.- Men "Moholmen" hadde virkelig forlist ved Kap Heer i Green Harbour i den kulingen som satte oss innover Sassen Bay. Mannskapet var kommet vel iland og hadde fått beskjed fra Longyear City, at de burde passe på "Isfjord" som vel var for utgående, og praie den fra Kap Heer, når den passerte. Og der sat Moholmfolkene og venet forgjeves. Vi passerte nokk, men ingen så oss i tåken, og ombord visste vi jo intet om forliset. Ut i november blev isbryteren "Sydvaranger" sendt til undsetning for "Moholmen" og grubefolkene ved Lewins felt, men den måtte returnere med uforrettet sak, den klarte ikke å ta seg inn til Green Harbour. "Sydvaranger" kom tilbake til Norge den 18 november, den gang en meget sen dato. "Moholmen"s mannskap måtte overvintre og fikk arbeide i Longyearbyen, i likhet med Lewinfeltets folk, som ikke hadde fått opp sin vinterfore-syning i tide.

Summa summarum: "Isfjord" gikk fra Tromsø på denne siste tur den 21 september og kom tilbake til Tromsø den 26 oktober.

Det var også skibets siste reis over havet.

I Tromsø leste vi aksjeinnbydelsen til dannelse av Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S, datert den 22 oktober 1916.-

"Isfjord" skal nu foreløbig legges opp i Tromsø.- Da de sakkyndige ut på vinteren hadde besiktiget fartøyet, kunde de konstatere så meget råttenskap, at man fandt, at reparasjon for å få skibet godkjendt til videre transport av passasjerer, blev uforholdsmessig kostbar. "Det var nærmest et under at akterenden hang på." Det var beroligende at jeg som hadde hatt lugar akter på den siste turen, var kommet velberget iland. Skibet blev i 1917 avrigget og solgt. Det endte sine dager som kullekter for firmaet Kristian Holst i Harstad, hvor det blev bombet i senk under et angrep i 1940. Kristian Holst hadde gitt skibet dets gamle navn og navnebrett tilbake, og det var "Belgica" som gikk ned. I en alder av 56 år.-

D/S "Isfjord" ex. "Belgica" ex. "Patria" var bygget i 1884 i Svelvik. Dimensjoner: 118 - 25 - 13,5 fot. 276 gr., 121 net tonn. Tremastet seilskib med en liten dampmaskin fra Nylands Verksted. Innkjøpt av Det norske Spitsbergensyndikat juni 1916. Fører i 1916 kaptein C.J. Evensen.

NP 004386

NP 004387

Vinterstyrken 1916-17 i Longyear City blev på 141 personer,
hvorav 31 kvinder og barn.

Vintersjef var ingeniør Kenneth L. Gilson, som tidligere hadde været ansatt flere år ved Arctic Coal Co. og var meget vel anskrevet i dette selskap. Han var blitt engasjert til Det norske Spitsbergensyndikat av dets tekniske konsulent Henrik Lund under dennes opphold i U.S.A. sommeren 1916. Grubeingeniør var Sigurd Rudie, maskiningeniør Sigurd Foss, kontorsjef P. Ellefsen, intendantursjef Christopher A.B. Lundh og verkslege Carsten Smith.

I Green Harbour var tre mann plasert til vakthold og oppfaringsarbeide, med stasjon i "Ankerbrakken" fra 1912. Avdelingen gikk under navnet ~~Mikkelsen~~ "Lille Norske".

Noen produksionstall fra Arctic Coal Company.

1905 og 1906	ubetydelig, bare skjerpning.	
1907	hovedsakelig fra tverslag	1500 tonn
1908		2000
1909	P. Heyerdahl og	4076
1910	K. Andreassen	4692
1911		22180
1912	innbydelson var sålydende	25545
1913		37342
1914		40462
1915		19452 skibet, plus
	tiloversblevne kull skibet 1916	20000.
		<u>177249 tonn.</u>

Totalstyrke den 7 august 1916.

arbeidermesse	100 mann
formannsmesse	23
sjefsmesse	12
<u>ialt</u>	<u>135 personer, incl. betjening.</u>

1. 9200 ordinære Aktier (Stamaktier) à Kr. 500	Kr. 4 600 000
2. 10000 7% kumulative Preferensaktier à Kr. 500	" 5 000 000
Tilsammen	Kr. 9 600 000

Selskabet overtager de af Det norske Spitsbergensyndikat erhvervede Kulfelter paa Spitsbergen, nemlig:

1. Arctic Coal Company's og Ayer & Longyear's Felter ved Advent Bay og Isfjorden (de amerikanske Felter).
2. Green Harbour Coal Company's (Chr. Ankers) og Det norske Spitsbergen Kulkompani's Felter ved Green Harbour (de norske Felter).

Af de amerikanske Felter har Felterne ved Advent Bay siden 1910 været i en stand for regulær Drift, idet der har været udskibet ialt ca. 200 000 Tons Kul. Paa de norske Felter har der i Aarene foregaaet Undersøgelser og Prøvedrift. Resultatet af denne Drift og disse Undersøgelser viser, at Felterne tilhører de bedste og fordelagtigst beliggende Kulfelter paa Spitsbergen. Saa vel norske Dampskibsselskaber som Norges Statsbaner har anvendt Kullene i sin Drift og fundet dem af udmærket Kvalitet, idet Kullene i Varmeovne er mindst lige saa gode som bedste engelske Cethypkul.

Alle Sagkyndige, hvoriblandt en Række udenlandske Specialister, som har undersøgt de af Syndikatet erhvervede Felter, samstemmer i, at der her findes flere Hundrede Millioner Tons Kul af udmærket Kvalitet, og at alle Betingelser foreligger for en lønende Drift i stor Mængde.

I løpet av sommeren 1916 hadde syndikatets arbeidskomite fortsatt arbeidet med å forberede syndikatets overgang til aksjeselskap, og i møte den 4 august 1916 blev advokat Carl Lundh og direktør C.W.Eger gitt i oppdrag å utarbeide aksjeindbydelsen.

Den 11 oktober holdt Det norske Spitsbergensyndikat møte, hvor ialt 97 av syndikatets 120 parter å kr. 25 000 var representert og godkjente det fremlagte utkast med enkelt mindre forandringer. Tegningstiden blev satt til 1 - 8 november. Protokollen for dette møte er undertegnet av

N.Kielland-Torkilåsen

C.W.Eger

Thos.Fearnley jr.

Carl Lundh

Det Bergenske Dampskibsselskab ved Kr. Lehmkuhl

Det Nordenfjeldske Dampskibsselskab ved E.Bull-Simonsen

A.F.Klaveness

E.Skogstad

Jens P.Heyerdaahl og

Joh. H.Andresen.

Aksjeinnbydelsen var sålydende:

A K T I E I N D B Y D E L S E

til Tegning af

4000 Preferenceaktier å Kr. 500, tilsammen Kr. 2 000 000

i

Store Norske Spitsbergen Kulkompani

Aktieselskab.

Herved indbydes til Dannelsen af Store Norske Spitsbergen Kulkompani, Aktieselskab, hvis Formaal er Erhvervelse og Drift af Kulfelter paa Spitsbergen og enhver i Forbindelse dermed staaende Virksomhed, og hvis Sæde blir Christiania.

Selskabet dannes med en fuldt indbetalt Aktiekapital av Kr. 9 600 000, fordelt Saaledes:

1.	9200 ordinære Aktier (Stamaktier) å Kr. 500	Kr. 4 600 000
2.	10000 7% kumulative Preferenceaktier å Kr. 500	" 5 000 000
	Tilsammen	Kr. 9 600 000

Selskabet overtager de af Det norske Spitsbergensyndikat erhvervede Kulfelter paa Spitsbergen, nemlig:

1. Arctic Coal Company's og Ayer & Longyear's Felter ved Advent Bay og Isfjorden (de amerikanske Felter).

2. Green Harbour Coal Company's (Chr. Ankers) og Det norske Spitsbergen Kulkompani's Felter ved Green Harbour (de norske Felter).

Af de amerikanske Felter har Felterne ved Advent Bay siden 1910 været Gjenstand for regulær Drift, idet der har været udskibet ialt ca. 200 000 Tons Kul. Paa de norske Felter har der i Aarrækker foregaaet Undersøgelser og Prøvedrift. Resultatet af denne Drift og disse Undersøgelser viser, at Felterne tilhører de bedste og fordelagtigst beliggende Kulfelter paa Spitsbergen. Saa vel norske Dampskibsselskaber som Norges Statsbaner har anvendt Kullene i sin Drift og fundet dem af udmerket Kvalitet, idet Kullene i Varmeevne er mindst lige saa gode som bedste engelske Østkystkul.

Alle Sagkyndige, hvoriblandt en Række udenlandske Specialister, som har undersøgt de af Syndikatet erhvervede Felter, samstemmer i, at der her findes flere Hundrede Millioner Tons Kul af udmerket Kvalitet, og at alle Betingelser foreligger for en lønende Drift i stor Maalestok.

Man anser det overflødig at redegjøre for, hvilken Betydning det har for Norge gennem Erhvervelse af disse Felter at sikre sig Tilførsel af betydelige Kvantum Kul fra Spitsbergen.

Syndikatet har allerede for Selskabets Regning igangsat regulær Drift paa de amerikanske Felter og har truffet de nødvendige Dispositioner for kommende Vinters Drift. Planen gaar ud paa at fortsætte og gennem fornødne Nyanlæg at udvide Driften af disse Felter, som under Amerikanernes Ledelse har naaet en aarlig Produktion af 50000 Tons. Produktionen tænkes efterhvert øget, og man venter allerede i Aaret 1920 at naa en Aarsproduktion af mindst 200 000 Tons. Samtidig med denne Drift vil der bli optaget en udvidet Undersøgelse og Prøvedrift af Green Harbour, Felterne og de øvrige Felter.

Driftsforholdene paa Spitsbergen betegnes af Sagkyndige som særdeles gunstige. Selskabets Virksomhed er planlagt for fuld ~~Minimumsomfang~~ Drift Sommer og Vinter.

I Overdragelsen til Aktieselskabet medfølger en af Syndikatet overtaget Beholdning af ca. 20000 Tons udbrudt Kul, som allerede er skibet i indeværende Sommer, og som indbringer Selskabet en betydelig kontant Beløb.

Af Stamkapitalen, Kr. 4 600 000, udgjør
 Kr. 3 100 000 delvis Betaling til de oprindelige Sælgere af Felterne
 " 1 300 000 Godtgjørelse til Syndikatet.
 Kr. 4 600 000.

Den kontant indbetalte Preferencekapital kr. 5 000 000, anvendes:

til Dækning af Syndikatets kontante Utlæg til Erhvervelse af Felterne	kr. 1 750 000
til Anlæg af Laste- og Transportarrangements, Km Kraftanlæg, Grubemaskineri, Boliger m.v. i Advent Bay	Kr. 2 500 000
til Indkjøb af Skib for Transport af Arbejdere og Materiale etc.	Kr. 150 000
til Dækning af Udgifter ved den paabegyndte Drift og andre forberedende Arbejder og Organisationsudgifter samt til Igangsættelse af forberedende Arbejder paa Green Harbour-Felterne	Kr. 600 000
	<u>Kr. 5 000 000</u>

Samtlige Aktier lyder paa Kr. 500 og udstedes paa Navn. Der vil bli udstedt Aktiebreve for henholdsvis 1 Aktie, 10 Aktier og 50 Aktier.

Preferenceaktierne vil ikke kunne tegnes eller eies af andre end norske Statsborgere, Korporationer eller Selskaber, som har Sæde i Norge.

Preferenceaktierne erholder af det til Udbytte bestemte Driftsoverskud 7% kumulativ Dividende regnet fra og med første Drifts-aar, der slutter 31. December 1917. Derefter erholder de ordinære Aktier af Aarets Overskud en Dividende af indtil 7%. Eventuelt yderligere Udbytte udloddes saaledes, at hver ordinær Aktie erholder det dobbelte Beløb af hvad hver Preferenceaktie erholder.

Medlemmer af Selskabets Styre og Repræsentantskab vælges ved særskilt Valg af hver Aktiegruppe, og saaledes at de af Preferenceaktionærerne valgte Medlemmer skal være i Majoritet saavel inden Styret som inden Repræsentantskabet.

Af den til kontant Indbetaling bestemte Preferencekapital Kr. 5 000 000 har Syndikatets Medlemmer tegnet Kr. 3 000 000.

Indbydelsen omfatter saaledes alene Tegning af Restbeløpet Kr. 2 000 000. Indbyderne forbeholder sig Dækning af sine Udlæg til juridisk og teknisk Bistand, Bekjendtgørelser o.l. efter Opgave paa Generalforsamlingen.

Indbyderne forbeholder sig Bestemmelse angaaende enhver Tegning samt angaaende Reduktion for Tilfælde af Overtegning.

Aktierne indbetales med 10% ved Tegningen, 40% den 1 December 1916 og de resterende 50% 1. Mars 1917. For Indbetaling før Forfald godtgjøres 5% Rente p.A.

Ved Tegningen deponeres 10% af de tegnede Aktiers Paalydende. De deponerede Beløb indsættes paa Tegnerens navn i Norges Bank. Hvis Tegningen godkjendes, betragtes det deponerede Beløb som Indbetaling af første Termin. I modsat Fald tilbagebetales det for meget ~~indbetalt~~ deponerede Beløb.

Konstituerende Generalforsamling vil blive indkaldt med 14 Dages Varsel ved Bekjendtgjørelse i mindst 1 Dagsavis i Byerne Christiania, Bergen og Trondhjem inden 2 Maaneder efter Tegningens Afslutning.

I Det norske Spitsbergensyndikat den 11 oktober 1916.

H. Ameln	Andresens Bank A/S	N. Andresen	Bet/Bergenske
O. R. Sagfører	Viktor Plahte	Fabriker	
Det Bergenske Dampskibsselskab	Bergens Kreditbank		
Krø Lehmkühl	I. Bugge		
Centralbanken for Norge	Christiania Bank og Kreditkasse		
N. Kielland-Torkildsen	E. Skogstad		
Den norske Creditbank	Det norske A/S for Elektrokemisk Industri		
L. W. Nicolaysen	C. W. Eger	G. Jebsen	
Fearnley & Eger.	Per Gjerding	Thv. Halvorsen	I. C. Isdahl
	Skibsreder	Skibsreder	Konsul
A. F. Klaveness	Haaken Mathiesen	Det Nordenfjeldske Dampskibsselskab	
Skibsreder	Kammerherre	E. Bull-Simonsen	
Den Nordenfjeldske Kreditbank	Nordlands Privatbank	Rudolf Olsen	
Andr. Berg	Johan Lund	Skibsreder	
Stavanger Handels og Industribank	Stavanger Privatbank		
Ths. P. Randulff	Oluf A. Aagnensen		
Aktieselskabet Sydvaranger	Trygve Wettre		
Carl Lundh	Fr. H. Behrens	Grosserer.	

Arbeidskomiteen:

C. W. Eger	Thos Fearnley jnr.	Thv. Halvorsen	Jens P. Heyerdahl
Ingeniør	Skibsreder	Skibsreder	Advokat
N. Kielland-Torkildsen	Carl Lundh	Viktor Plahte	
Bankdirektør	Advokat	Bankchef.	

På Syndikatets møte den 14 november 1916 blev resultatet av aksjetegningen referert. Der var tegnet noget over kr. 1 550 000.- Syndikatets medlemmer tegnet da det belöp som rester på de utlagte kr. 2 000 000. Konstituerende generalforsamling besluttedes avholdt på Kristiania Börs den 30 november.

Stendigheten har tillatt det, været foretatt forfølgelse av markene.

Til utnyttelse av disse efelter samt et annet utenfor det her omtalte beliggende felt blev A/S Kalspås dannet. Vedt overenskomst mellom dette selskap og Interessentene i Kierthas feltet dannedes senere Det norske Spitsbergen Kalkselskap, som er selger av feltene.

Om eiendomsforholdene til de kulfelter som er bestemt til å overtas av Det norske Spitsbergensyndikat utarbeidet advokat Carl Lundh en redegjørelse, som hitsettes.

I Selgernes hjemmel.

A. De amerikanske felter.

1. Arctic Coal Company's felt ved Advent Bay (Tract no. 1). Dette felt er okkupert (av nordmenn) sommeren 1900 for det senere dannede (norske) Trondhjem-Spitsbergen Kulkompani. Okkupasjonen blev under 11 desember 1900 anmeldt for Den norske regjering. Okkupasjonen som fra først av syntes å ha været av noget mindre omfang, utvidedes senere... I 1905 solgtes feltet til det (amerikanske) Arctic Coal Company, som senere har holdt det i hevd og har hatt en efter omstendighetene betydelig drift på kulfeltene.
 2. Ayer & Longyears Green Harbour-felt (Tract no. 2). Samtidig med, at Ayer & Longyear for Arctic Coal Company erhvervet felt no. 1, foretok de også for egen regning en okkupasjon av Green Harbour-feltet. Der blev i 1905 opsatt tavler på forskjellige steder, bl.a. i nærheten av hvalfangststasjonen. Der har på dette felt senere hvert år foregått undersøkelsesarbeider i forholdsvis større omfang, og der har også været utdrevet enkelte kvantiteter.
 3. Ayer & Longyears Sassen Bay felt (Tract no. 3). Feltet okkupertes samtidig med det foregående felt, merker opsattes og endel undersøkelsesarbeider har foregått.
 4. Ayer & Longyears Kap-Boheman-felt (Tract no. 4). Også dette felt okkupertes samtidig med Tract no. 2. Merker blev opsatt og endel undersøkelsesarbeider blev ~~foregått~~ utført.
- For samtlige felters vedkommende gjelder det, at amerikanerne straks efter erhvervelsen eller okkupasjonen har anmeldt denne for De Forenede Staters Utenriksdepartement under henvisning til et over feltene utarbeidet kart. Hvert år har der senere været avgitt innberetning til det samme departement om hvad der i årets løp har været foretatt på feltene, og hvad der forøvrig har været av interesse for å godtgjøre okkupasjonenes opretholdelse.

B. Det norske kulkompagnis (Hiorths og Kulspids') felter ved Green Harbour.

1. Hiorths felt. Anneksjonen fant sted i 1907 ved cand. real Hoel. Den var først av mindre omfang, men blev 1908 utvidet... Merker blev opsatt og har senere været fornyet. Anneksjonen blev indberettet til Utenriksdepartementet her i 1908. Der har senere hvert år været foretatt arbeider på feltet, tildels ved overvintringsekspedisjoner. Til utnyttelse av feltet dannedes der et interessentskap.
 2. Kulspids' felter. Disse faller i to adskilte deler. Det ene omkring det såkalte Kulspidsfjell i nærheten av Green Harbour og det annet ved den øverste del av Coles Bay-dalen. Anneksjonen fant sted ved cand. real Gunnar Holmsen i 1909 og blev indberettet til Utenriksdepartementet. Feltene blev opmerket, og der har senere, når omstendigheten har tillatt det, været foretatt fornyelse av merkene.
- Til utnyttelse av disse felter samt et annet utenfor det her omhandlede beliggende felt blev A/S Kulspids dannet. Vedt overenskomst mellom dette selskap og Interessentene i Hiorths felter dannedes senere Det norske Spitsbergen Kulkompani, som er selger av feltene.

C. Green Harbour Coal Company's (Chr. Ankers) felt ved Green Harbour.

Okkupasjonen blev foretatt av Edmund Ytteborg i 1908, og der blev da opsatt tavler såvel på vestsiden av Green Harbour som på østsiden i nærheten av hvalfangststasjonen. Samtidig var der foretatt en okkupasjon av kaptein Dessen på et område straks nordenfor hvalfangststasjonen. Anneksjonen overgikk til Anker, som fra 1909 hvert år har hatt ekspedisjoner på feltet, tildels overvintringsekspedisjoner, og som har foretatt adskillige forberedende arbeider for drift. Noget kull har været utført fra feltet.

Ytteborgs anneksjon blev anmeldt til Utenriksdepartementet 20 november 1908. Ankers kontrakt med Ytteborg er datert 2 november 1908 og er en interessentsskapskontrakt som ~~gitt~~ gir Anker fuld disposisjonsrett over feltene...

~~Mellem Hiorths Interessentskap og Chr. Anker~~

Mellem Hiorths Interessentskap og Chr. Anker har der pågått tvist om okkupasjonenes prioritet... Tvisten er oppgjort ved overenskomst av 29 juni 1914, idet man er blitt enige om de indbyrdes grenselinjer.

Der har videre bestått en tvist mellem Ankers Dödsbo på den ene side og Ayer & Longyear på den annen side om lovligheten av de okkupasjoner, hvorpå Ankers rett støttes. Saken er blitt foreløbig ordnet ved at Ayer & Longyear har gitt Ankers Bo opsjon på den omtvistede strekning. Såvel Ankers Bos rettigheter efter ~~okkupasjonen~~ opsjonen som Ayer & Longyears eventuelle krav efter denne går nu over til Syndikatet.

Der har også været tvist såvel mellem A/S Kulspids og Ankers Bo, hvilken tvist er ordnet ved ovennevnte overenskomst, som også mellem A/S Kulspids og Ayer & Longyear, idet A/S Kulspids' oprindelige felter omtrent i sin helhet ligger innenfor grenselinjen av Tract no. 2. På samme måte ligger Hiorths felter omtrent i sin helhet innenfor de samme grenselinjer. Disse tvister vil for fremtiden ingen betydning ha.

II. Konkurrerende anneksjoner.

Disse kan hensiktsmessig ordnes efter feltene.

A. 1. Advent Bay.

Selve det område hvorpå amerikanernes kuldrift har foregått, har såvidt vites ikke været gjort dem stridig fra nogen kant. Derimot foreligger tvist om strekningen langs Isfjorden mellem Coles Bay og Advent Bay, samt en mindre del av partiet ved Advent-dalen.

- a. Den nevnte strekning langs Isfjorden har i året 1900 været okkupert av det såkalte Isefjordkompani (Schröders selskap). Anneksjonen har imidlertid ikke været opretholdt, og der foreligger en rekke av erkjennelser fra Schröders side for at så ee tilfelle. Amerikanerne har senere hatt sine anneksjonsmerker på stedet og har, i den utstrekning det efter omstendighetene har kunnet skje, utøvet besittelsen. Der er senere skjedd anneksjon av denne strekning til fordel for det såkalte Norwegian Exploration Company, som imidlertid ikke angår strekningen i sin helhet men kun en enkelt kullhorisont, hvori amerikanerne ikke skal ha arbeidet. Det påståes fra ~~okkupante~~ okkupantenes side, at eldre okkupasjoner ikke er til hinder for at nye kullhorisonter på samme område kan okkuperes av andre. En lære som vistnok ikke vil vinne anerkjendelse. Det sistnevnte selskaps okkupasjon har været tilbudt Syndikatet for kr. 15 000 i aksjer og kr. 15 000 kontant,

et tilbud som arbeidskomiteen har funnet å burde avslå. Det finnes på denne kyststrekning ikke nogen brukbar havn, hvorfor en særskilt drift på denne strekning synes utelukket. Der foreligger også for en del av denne strekning en anneksjon, foretatt av Sverdrup (Otto?), men også den ligger i prioritet etter amerikanernes.

- b. Svalbards anneksjon. Denne anneksjon omfatter det nordøstlige hjørne av Tract no. 1, begrenset mot nord av Advent-dalen og mot vest av et mindre dalføre ned mot den førstnevnte dal. Anneksjonen er foretatt av kaptein Arve Staxrud i 1914 og ligger således i tid langt etter amerikanernes. Da den sistnevnte okkupasjon jo ikke har kunnet være kaptein Staxrud ubekjent, har anneksjonen ikke kunnet forsvares med annet enn at man har ment, at den amerikanske okkupasjon på denne strekning er gått utover de rimelige grenser for en okkupasjon, og at den ikke kan ansees opretholdt alene ved driften i de nærliggende kullganger ved Advent Bay. Det må vel imidlertid være særdeles tvilsomt, om en sådan opfatning lar sig opretholde, når man ser hen til den måte, hvorpå amerikanerne hele tiden har hevdet sine okkupasjoner i deres fulde omfang.

A. 2. Green Harbour feltet.

Det er tidligere redegjort for det innbyrdes forhold mellom de forskjellige okkupasjoner, som skal overdras til Syndikatet. Hvad fremmede anneksjoner angår må her først og fremst merkes

- a) Schröders m.fl.s anneksjon av 1900, som blev anmeldt til Utenriksdepartementet samme år. Den strakte sig fra Green Harbours nordkyst og nedover et stykke forbi Hvalstasjonen i en avstand av 4-600 meter fra kysten. Anneksjonen blev senere utvidet til en linje parallel med kysten i ca. 8 kms distanse fra denne. Men efter anmeldelser til Utenriksdepartementet ser det ut som om anneksjonen senere er frafalt eller erkjent ikke opretholdt. Forsåvidt angår den del av strekningen, som nu optas av Ankers felt. Også Schröders annen anneksjon fant sted før amerikanerne kom på feltet. Det kan efter de foreliggende opplysninger synes særdeles tvilsomt, om Schröder eller hans kompani (Spitsbergen-Isefjord kompaniet) har opretholdt anneksjonen. Vistnok synes merker til en viss grad å ha været fornyet, og Schröder personlig har vistnok omtrent hvert år avlagt stedet et lengere eller kortvarigere besøk vesentlig i jakt- og fiskeinteresser, men noget arbeide av betydning for kullfeltene kan ikke sees å ha funnet sted. Disse felter har dog stadig været frembudt, og man gjør ganske vist forsiktigst i p.g.a. omstendighetene å regne med, at strekningen nordenfor Ankers anneksjon og ialfald østover mot Russelven ikke vil bli erkjent som tilhørende amerikanerne. Hvad strekningen mellom Russelven og Coles Bay angår, foreligger der også her anneksjoner, men disse synes i prioritet å ligge efter amerikanernes. Denn Tract skal dog være av mindre betydning. På Schröders felt er der forøvrig i 1912 foretatt en ny anneksjon av kaptein Damm, og disse rettigheter har senere været hevdet av et Stavangerselskap.

- b) Nimrod (A/S Spitsbergen) hevder å ha okkupert strekningen omkring hvalfangststasjonen. De foreliggende opplysninger synes imidlertid med bestemthet å godtgjøre, at denne anneksjon fra først av kun omfattet det begrensede areal, hvorpå hvalstasjonen var beliggende, og det areal som trengtes i forbindelse dermed, likesom anneksjonen ikke har tilsiktet å vinne rett til kull-drift eller annen utnyttelse av land enn som plass for hvalstasjon. Da amerikanerne i 1905 kom på dette felt, forelå der ialfall ikke nogen okkupasjon, som gik videre enn her nevnt.
- c) På Green Harbours vestsida foreligger en hel rekke av anneksjoner. Nordspissen blev i 1900 annektert av Schröder. Men denne anneksjon er senere erkjent å være oppgitt. Senere er der foregått anneksjoner av forskjellige hvalfangere av landstrekninger for deres behov. Da det imidlertid efter alle samstemmige opplysninger ikke finnes utnyttbare kulfelter på vestsiden av Green Harbour, innenfor det av Ytteborg i 1908 annekterte område, er det uten interesse å gå nærmere inn på disse anneksjoner.
- d) Ved Green Harbours sydsida er det ifjor (1915) foretatt en anneksjon som nu er overdratt til A/S Svalbard. Anneksjonen ligger syd og vest for Hiorths Tract og erkjennes ikke å berøre denne. Denne går efter beskrivelsen ned til bunden av Green Harbour og således over den strekning som amerikanerne i 1905 annekterte, innla på sine karter og anmeldte til De forenede Staters Utenriksdepartement. Efter en konferanse med geolog Adolf Hoel og stipendiat Örjan Olsen som begge representerer Svalbards interesser, synes det imidlertid, som om anneksjonen vesentlig er skjedd for å sikre fremkomst til Green Harbour fra de innenfor liggende annekterte kulfelter. Disse strekker sig dog, såvidt skjønnes, med sin nordligste del over amerikanernes grenselinjer på dette punkt.

A.3. Her foreligger en anneksjon av Sverdrup. Men da dette felt ialfall foreløbig vil være uten større betydning er ingen spesielle undersøkelser foretatt vedrørende denne anneksjon.

A.4. Fra det ovennevnte Isefjord Kompanis side foregikk også her i 1900 en anneksjon, men også for dennes vedkommende foreligger der en rekke erkjennelser for at den er helt oppgitt. Imidlertid er den senere dukket op igjen men er da kommet efter amerikanernes anneksjon, som på før nevnte måte har været opretholdt siden 1905.

At der vilde foreligge konkurrerende anneksjoner på Spitsbergen var selvfølgelig Syndikatet fuldt på det rene med. Likeså har man været fuldt på det rene med at der for tiden ikke finnes annet middel til å ordne de derved opståtte tvistigheter enn ved frivillig overenskomst. Kan ikke sådan opnåes, foreligger der for tiden ingen annen utvei enn å forsøke gjennom drift og på annen måte å opretholde anneksjonene i den utstrekning, hvori Syndikatets hjemmelsmenn påstår, at de oprindelig er skjedd.

Det er en mulighet for at enkelte deler av de erhvervendes områder kan komme til å falle bort enten gjennom overenskomst eller når der engang blir etablert en domstol for tvistigheter om okkupasjonene. Herpå må enhver som innlater sig med Spitsbergenforetagender, på forhånd være forberedt. Imidlertid hører

de erhvervede felter, amerikanernes, Hiorths, Kulspids' og Ankers til de best hevdede felter, og selv om der skulde falle noget fra i utkantene, kan det neppe være tvilsomt, at de strekninger, hvorpå der har været arbeidet, altså navnlig i Advent Bay og ved Green Harbour, vil komme til å forbli okkupantenes eiendom. Disse felter vil for lang tid fremover gi det vordende selskap fuld beskjeftigelse. Og det er vel neppe tvilsomt, at disse felter i sig selv berettiger til den erlagte kjøpesum.

Hvad amerikanernes felt angår er kjøpesummen her allerede erlagt. Hvad derimot de norske felter angår, har avtalen været den, at kjøpet ikke skulde ansees iorden, før det var fuldt på det rene, at de amerikanske felter var erhvervet. Da kjøpekontrakt med amerikanerne endnu ikke har foreligget for arbeidskomiteen i underskrevet stand, har man ment, at betingelsene for erleggelsen av den kontante del av kjøpesummen ikke var inntrådt. Felterne må imidlertid efter det mellem partene passerte ansees for å være kjøpt, og selgerne har derfor nu krav på erleggelse av den kontante del av kjøpesummen mot behørlige overdragelsesdokumenter. For Det norske Spitsbergen Kulkompanis vedkommende (Hiorth og Kulspids) kan der ikke sees noget som skulde være til hinder for å utbetale selskapet dets del av kjøpesummen. Hvad derimot Ankers felt angår, er det jo klart at al den stund der hersker tvist om boets disposisjonsrett, og da medinteressentene ikke har godkjendt salget, vil kjøpesummen ikke kunne utbetales, men må i tilfelle deponeres. Heri er advokat Nygaard enig. Forsåvidt angår boets andel i stamaksjene har imidlertid advokat Nygaard ment, at boet måtte være berettiget til å realisere disse mot å innsette salgssummen som depositum. Hertil er dog å bemerke, at forsåvidt Ankers bo mot formodning skulde tape prosessen og Ytteborg ikke skulde ville inngå på noget salg til Syndikatet, vil resultatet av en sådan transaksjon bli, at selskapet har fått belastet sin aksjekapital med stamaksjer, mot hvilke der intet annet er innbetalt enn hva advokat Nygaard kan få for aksjene. Skulde derimot under den samme forutsetning Ytteborg ville inngå en tilsvarende overenskomst med Syndikatet, vilde man, når aksjene var solgt, ikke ha anledning til å stille ham på like fot med de øvrige selgere av feltene, som erholder stamaksejr. Det vil derfor vistnok være å anbefale, at man ikke går inn på adgang til å selge aksjene.

Christiania 11 oktober 1916.

sign. Carl Lundh.

Den 1 november 1916 blev der sluttet en overenskomst mellem Chr. Ankers Dødsbo og Syndikatet, som bl. a. gikk ut på: Kjøpet omfatter foruten Green Harbour Coal Co.s felter og Chr. Ankers bos areal av Finnes også nevnte bos rettigheter efter amerikanernes håndgivelse. Håndgivelsessummen \$ 60 000 vilde selgeren om nærværende salg ikke var kommet istand ha betalt for å komme i besittelse av Ayer & Longyears rettigheter. Kjøperen er bekjent med at herr Edmund Ytteborg ved advokat Ludvig Meyer hevder eiendomsrett til de av Green Harbour Coal Co. solgte felter ved Green Harbour. Overenskomsten er undertegnet for Chr. Ankers Dødsbo av Johan Anker og Kristen Nygaard og for Syndikatet av bankdirektør N. Kielland-Torkildsen.

De av Den allerede innbetalte 90% av Dødsboens oprindelige andel i syndikatet er avsett som innbetaling på Dødsboens aksjer.....

År 1916 den 11 oktober holdtes på børsen i Kristiania møte i Syndikatet... Tilstede var:

bankdirektør Kielland-Torkildsen

direktør C.W.Eger

advokat Carl Lundh

" Jens P. Heyerdahl

skibsreder Thos. Fearnley jr.

" Thv. Halvorsen

bankchef Viktor Plahte

statsråd Lehmkuhl

bankchef Skogstad

direktør Bull-Simonsen

" Behrens

skibsreder Klaveness

fabrikeier Johan Andresen (for fabrikeier N. Andresen)

Bankdirektør Kielland-Torkildsen representerte iflg. fullmakt foruten Centralbanken:

statsminister G. Knudsen

Stavanger Privatbank

Norges Bank.

Skibsreder Thv. Halvorsen møtte også iflg. fullmakt for:

grosserer Trygve Wettre

konsul I.C. Isdahl

skibsreder Per Gjerding

overretsakfører Henrik Ameln

skibsreder R. Olsen

Bergens Kreditbank.

Der var ialt representert 97 av syndikatets 120 parter a kr. 25 000.-

Ikke representert var:

kammerherre Haaken Mathiesen (6 parter)

Den norske Creditbank (6 parter)

Nordlands Privatbank (2 ")

Nordenfjeldske Kreditbank (6 parter)

Stavgr. Handels - og Industribank (3 parter)

Arbeidskomiteens formann, bankdirektør Kielland-Torkildsen, redegjorde for komiteens arbeide, avslutningen av kjøpet av de amerikanske kulfelter, igangsettelsen av arbeidet på de nyinnkjøpte felter m.v.- Advokat Lundh redegjorde for de erhvervede rettigheters forhold til andre selskapers og personers påståede rettigheter på Spitsbergen samt for kjøpet av de norske felter i Green Harbour.

Utkastet til aksje/innbydelse blev med enkelte mindre forandringer godkjent... Det besluttet at syndikatsmedlemmene ikke skulde ha nogen fortrinsrett til tegning av preferanseaksjer. Det besluttet at syndikatets medlemmer skulde få beregnet renter av sin innkalte kapital fra den konstituerende generalforsamling til de forskjellige innbetalingsterminer... Det besluttet å stille til disposisjon for arbeidskomiteen som godtgjørelse for dens arbeide for syndikatet ordinære stamaksjer til et beløp av kr. 90 000., der blev å avgi av samtlige syndikatsmedlemmer med en forholdsmessig andel av de syndikatsmedlemmene tilkommende stamaksjer.

Efter avslutningen av aksjetegningen blev det til syndikatets medlemmer sent følgende meddelelse:

... Det norske Spitsbergensyndikat har tegnet den del av de til tegning utlagte 2 millioner kroner, som ikke blev tegnet av andre, ialt 739 aksjer, altså kr. 369 500.- De av Dem allerede innbetalte 90% av Deres oprindelige andel i syndikatet er anvendt som innbetaling på Deres aksjer.....

Konstituerende generalforsamling for Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S blev holdt på Kristiania Børs den 30 november 1916.

På dette stiftelsesmøte blev valgt et styre på 7 medlemmer, nemlig 4 for preferanseaksjonærene:
 direktør C.W.Eger, Elektrokemisk,
 skibsreder Thos. Fearnley jr., Kristiania,
 skibsreder Thv. Halvorsen, Bergen,
 advokat Carl Lundh, Kristiania, med suppleanter:
 advokat Jens P. Eyerdahl, Kristiania,
 grosserer Trygvé Wettre, Kristiania, og 3 for stamaksjonærene:

1. Den ingeniør Johan Anker, Kristiania,
2. Den bankchef, souschef i Centralbanken S.E.Dahl, Kristiania,
3. Den advokat Kristen Nygaard, Kristiania, med suppleanter:
 grosserer Joh. Baumann, Kristiania,
 " Morten Lind, Kristiania.

Videre valgtes et representantskap på 15 medlemmer, herav 8 for preferanseaksjonærene:

1. Den banksjef N.Kielland-Torkildsen
2. Den direktør E.Bull-Simonsen
3. Den banksjef Kamstrup-Hegge
4. Den skibsreder A.F.Klaveness
5. Den statsråd Kr. Lehmkuhl
6. Den kammerherre Haaken Mathiesen
7. Den banksjef Viktor Plahte
8. Den banksjef E.Skogstad, med suppleanter:
 grosserer O.I.Nilsen
 generalkonsul Rudolf Olsen
 konsul G.Robertson, og 7 for stamaksjonærene:

1. Den doktor Cato Aall
2. Den fabrikeier N.Andresen
3. Den ingeniør G.Hartmann
4. Den konsul I.C.Isdahl
5. Den orsakfører Iver Lund
6. Den banksjef D.E.Martens
7. Den disponent G.Rognerud, med suppleanter:
 orsakfører Henrik Ameln
 skibsreder Per Gjerding
 doktor H.Sommerfelt.

Styret valgte i møte samme dag til formann advokat Carl Lundh med direktør C.W.Eger som viseformann.

I representantskapsmøte den 12 januar 1917 blev bankdirektør N.Kielland-Torkildsen valgt til ordfører med direktør i Bergenske Dampskibsselskab Kr. Lehmkuhl som viseordfører.

Selskapet blev firmaregistret den 28 februar 1917. Personalet ved hovedkontoret, Tordenskjolds gate 6, Kristiania, var vinteren 1916-17:

- direktør Karl Bay
- kontorsjef Edv.Bergh
- hovedbokholder, innkjøpssjef Vilh. L.C.Nicolaysen
- sekretær Jens Bay
- stenograf Gunhilda Flaaten
- ingeniør Sigurd Westby
- ingeniør Erik Aall Flood.

Fra SNSK's ekspl. "Mappe 32."

Aar 1916 den 30 november kl. 2.30 holdtes paa Kristiania Børs konstituerende generalforsamling i STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI, Aktieselskap.

Av den særskilt opsatte møteprotokol, som refereredes fremgik, at der var fremmødt repræsentanter for 5306 preference-aktier og 8300 stamaktier.

Til at lede møtets forhandlinger valgtes herr advokat Carl Lundh og til sammen med denne at undertegne protokollen valgtes d'herrer Thos Fearnley jr. og advokat J.P. Heyerdahl.

Dirigenten fremlagde paa indbydernes vegne:

1. Den av indbyderne utfærdigede originale tegningsindbydelse.
2. Norsk Kundgjørelsestidende nr. 393 for 1916, hvori indbydelsen har været offentliggjort.
3. Den av samtlige indbydere underskrevne beretning om selskaps stiftelse, bilagt med de i beretningen specificerede dokumenter.
4. En av samtlige indbydere underskreven opgave over de utlæg til juridisk bistand, bekjendtgjørelser etc. som indbyderne har hat, og som med et beløb av kr. 95 765,51 krævedes godtgjort av selskapet.
5. Tegningslisterne i original med indbydernes skriftlige erklæring om, at den for stiftelsen nødvendige kapital er fuldttegnet.

Man besluttete enstemmig ikka at nedsætte det i aktieloven par. 13 nævnte udvalg...

Generalforsamlingen vedtog enstemmig de i den fremlagte beretning om selskaps stiftelse nævnte dokumenter som forbindende for selskapet.

Generalforsamlingen konstaterte, at selskaps hele preference-kapital kr. 5 000 000.- var tegnet.

Generalforsamlingen besluttet derefter enstemmig at stifte selskapet i henhold til det ovenfor anførte og fremlagte.

Ordføreren fremlagde utkast til statuter for selskapet, som blev gennemgaaet paragrafvis og vedtatt i overensstemmelse med det protokollen vedlagte eksemplar, som blev påtegnet av ordføreren.

...Derefter foretoges valg....

Generalforsamlingen erklærte hermed selskapet lovlig konstitueret.

sign. Carl Lundh Thos. Fearnley jr. Jens P. Heyerdahl.

Avertissement i Aftenposten april 1916: 1916-17.

Det norske Spitsbergensyndikat
søger

1 grubeingeniør skikket som souschef paa Spitsbergen, fuldt fortrolig med moderne maskinel kulgrubedrift og vant til at behandle større arbeidsstok.

1 maskiningeniør med indgaaende kjendskab til maskinelle og elektrotekniske anlæg.

1 bygningsingeniør med anlægserfaring til at forestaa kai-, jernbane- og husbygninger.

1 yngre læge

1 kontorchef for kontoret paa Spitsbergen.

Ansøgninger om disse stillinger bilagt levnedbeskrivelse og attestavskrifter med opgivende af lønsforlangende modtages under adr.: Det norske Spitsbergensyndikat, Bygdø Allé 1, Kristiania, hvor nærmere oplysninger erholdes.

Viser det sig mulig at skaffe tilstrækkeligt materiel av alle slag til at kunne drive driften i gruben med ca. 50 mand, som vil blive beskæftiget med arbeidet i dagen under sommertiden, indretter man sig saaledes, at vinterdriften kan drives med ca. 200 mand med en dertil svarende øgning av produktionen.

af 2. og 3.

til modernisering av de forefindende anlæg, opførelse av endel nye bygninger allerede iaar samt for indlæstningen trænges som foran nævnt ca. 50 mand.

For projektering av nyanlæggene benyttes sommeren til grundige undersøgelser paa stedet saavel for de maskintekniske som for de bygningstekniske anlægs vedkommende.

Dette arbejde gjøres saa grundig som mulig med indgaaende detaljerede maalinge for de forskjellige alternativer,

hvorom der kan blive tale, saavel for transport, kai og havnearrangemente, som planering av kraftanlæg, verksteder og øvrige nybygninger, kort sagt - gjøres dette arbejde saa indgaaende at man paa grundlag av det indsamlede materiale i sommerens løp i forbindelse med hvad der allerede foreligger, blir istand til i løbet av høsten definitivt at træffe bestemmelse angaaende nyanlæggene. Udover vinteren detaljbehandles den vedtagne generelle plan ved uarbejdsledelse av de nødvendige tegninger og omkostningsoverslag baseret paa indhentede offerter for for de forskjellige dele av nyanlæggene. Arbeidet hermed fremmes i en saadan grad, at det blir mulig at gjøre de fornødne bestillinger i god tid til jul, sa at kunne udføre sommeren 1917 som den første byggeperiode.

GRUBEN, HAVNE- OG KAI-ARBEJDE.

For den videre opfaring og undersøkelse av feltet engageres ca. 30 mand. I løbet av sommeren drives fortrinvis arbeidet i dagen med vaier, opførelse av kasse og detaljerede opmaalinge, samtidig som der lægges en plan for videre undersøkelse av den vigtigste kulgang, saaledes at arbejdsstyrken sættes til undergrundsarbejde i vinterperioden.

Under hensyntagen til de foreliggende opgaver over hvad der allerede forefindes av anlæg, redskaper og materiel, opstilles i det følgende en skissemæssig beregning av de midler som trænges til gennemførelse av det foran skitserede arbejdsprogram.

Arbeidsprogram for sommeren 1916 og vinteren 1916-17.

I overensstemmelse med det for syndikatsdannelsen skitserede program av 22. jan. iaar foreligger følgende hovedopgaver:

ADVENT BAY.

1. Organisering av vinterdriften for en produktion av 50 000 ton. Idet der selvfølgelig paa grund av høikonjunkturen allerede indeværende sommer søges udbrudt mest mulig for skibning iaar.
2. Modernisering av de forefindende anlæg og projektering av nyanlæggene.
3. Skibning av de paa lager forefindende kul, angivelig 20 000 ton. Med tillæg av hvad der udbrydes isommer.

ad 1.

Til vinterdriften engageres ca. 160 arbejdere foruden underordnede funktionærer som stiger, materialforvaltere, mekanikere, stuerter, kontor-, butik- og lagerfolk, tilsammen 150 mennesker.

Viser det sig mulig at skaffe tilstrækkeligt materiel av alle slag til at kunne øge driften i gruben med ca. 50 mand, som vil blive beskæftiget med arbeidet i dagen under sommertiden, indretter man sig saaledes, at vinterdriften kan drives med ca. 200 mand med en dertil svarende øgning av produktionen.

ad 2. og 3.

Til modernisering av de forefindende anlæg, opførelse av endel nye bygninger allerede iaar samt for indlastningen trænges som foran nævnt ca. 50 mand.

For projektering av nyanlæggene benyttes sommeren til grundige undersøgelser paa stedet saavel for de maskintekniske som for de bygningstekniske anlægs vedkommende.

Dette arbejde gjøres saa grundig som mulig med indgaaende detaljerede maalinge for de forskellige alternativer, hvorom der kan blive tale, saavel for transport, kai og havnearrangements, som plasering av kraftanlæg, verksteder og øvrige nybygninger, kort sagt - gjøres dette arbejde saa indgaaende at man paa grundlag av det indsamlede materiale i sommerens løp i forbindelse med hvad der allerede foreligger, blir istand til i løpet av høsten definitivt at træffe bestemmelse angaaende nyanlæggene. Udover vinteren detaljbehandles den vedtagne generelle plan ved udarbejdelse av de nødvendige tegninger og omkostningsoverslag baseret paa indhentede offerter for for de forskellige dele av nyanlæggene. Arbeidet hermed fremmes i en saadan grad, at det blir mulig at gjøre de fornødne bestillinger i god tid til fuldt ud at kunne udnytte sommeren 1917 som den første byggeperiode.

GREEN HARBOUR.

For den videre opfaring og undersøkelse av feltet engageres ca. 30 mand. I løpet av sommeren drives fortrinsvis arbeidet i dagen med veier, opførelse av huse og detaljerede opmaalinge, samtidig som der lægges en plan for videre undersøkelse av den vigtigste kulgang, saaledes at arbeidsstyrken sættes til undergrundsarbeide i vintersæsonen.

Under hensyntagen til de foreliggende opgaver over hvad der allerede forefindes av anlæg, redskaper og materiel, opstilles i det følgende en skjønsmæssig beregning av de midler som trænges til gennemførelse av det foran skitserede arbeidsprogram.

Transportskibet.

Indkjøpssum	kr. 150 000.-	
Indredning og nye livbaater	<u>6 000.-</u>	kr. 156 000.-
<u>Drift av transportskibet.</u>		
- Besætning 14 mand i 4 mdr.	12 000.-	
kulforbruk ca. 300 ton a 10.-	3 000.-	
proviant, olje, rekvisita	<u>5 000.-</u>	20 000.-
Husbygninger	75 000.-	75 000.-
Utbedring av kaien		25 000.-
Utbedring av kraftanlægget		25 000.-
Nyt grubemateriel, verktøi		50 000.-
Sprængstof, olje, rekvisita		75 000.-
Træmaterialer, hvoriblandt grubetømmer og eventuelt allerede iaar endel pæletømmer til ny kai		50 000.-
Stald og fjøs, indkjøp heste, kjør svin	10 000.-	
kjörerredskaper og foder	<u>10 000.-</u>	20 000.-
Utstyr butikken		100 000.-
Utstyr funktionærboliger, kjøkken og spisetøy		15 000.-
Lægeutstyr, medicin, sykehus og bad		25 000.-
Maaleinstrumenter etc.		5 000.-
Paa konto underholdning, adspredelse funktionærer og arbeidere foreslaaes iaar		5 000.-
Proviand 300 mand i 1 aar		300 000.-
Arbeidslønninger		
1. arbeidere, 250 mand a gjennemsnittlig kr. 1500 pr. aar efter fradrag av kostpenge kr. 375 000.-		
2. underordnede funktionærer, 20 mand a gjennemsnittlig kr. 2500.-	<u>50 000.-</u>	425 000.-
Administration		110 000.-
Reiseutgifters konto		20 000.-
Tål uforudseet og avrunding		<u>49 000.-</u>
		<u>Kr. 1 550 000.-</u>

Som nærmere forklaring til enkelte av de opførte poster anføres følgende:

Utstyr av butikken. Butiken forutsettes drevet som en særskilt forretning idet der beregnes en rimelig avance paa varerne.

Proviand. Naar denne er beregnet at koste saavidt meget som kr. 1000.- pr. mand pr. aar, saa hænger dette dels sammen med den herskende dyrtid, dels sammen med at man ikke bør proviantere for knapt, men til stadighet sørge for at ha et rimelig overskud av proviant paa Spitsbergen.

Administration. Jeg har herunder medregnet alt vedkommende hovedkontoret og kontorerne i Tromsø og paa Spitsbergen incl. lægens og de høiere funktionærers lønninger. Hvad der av administrationsutgifterne blir at belaste nyanlæggene og den begyndende drift faar avgjøres senere. Likeledes mener jeg at man siden faar beregne hvor meget av de opførte utgifter, der omfatter baade Advent Bay og Green Harbour, skal belastes hvert av felterne.-

Det vil fremgaa av beregningen over utgifterne, at disse vil medgaa i sommerens og høstens løp, undtagen lønningerne og utgifterne til administrationen, der jo vil fordele sig over hele driftsaaret 1916-17.

Endskjønt der maa betales arbeidernes paarørende trækpenge gennem vinterens løp, skulde jeg antage, at det beløp arbeiderne og de underordnede funktionærer ved opgjør efter en overvintring vil ha til gode skulde dreie sig om 30 til 50% av den optjente arbeidsløn, som foran er opført med kr. 425 000.-

september

Advent Bay 30 oktober 1916.

For Det norske Spitsbergensyndikat.
sign. Karl Bay.

Av dette belöp skulde med andre ord ca. 150 000 först forfalde til betaling i juni maaned næste aar. Fratrekkes dette anslagssummen kr. 1 550 000.- blir der igjen kr. 1 400 000.- som utgift kommende sommer-og vintersæson. Herfra gaar den indtægt som kan paaregnes ved salg av de kul som findes paa lager, antagelig mindst kr. 500 000.-

De penge der i løpet av sommeren ^{og} høsten trænges indkaldt hos syndikatets medlemmer utgjør saaledes anslagsvis kr. 900 000.-

Kristiania 8 mai 1916. sign. Karl Bay.

Instruks for vinterchefen paa Spitsbergen 1916-1917.

1. Arbeidsfordelingen fremgaar av vedlagte chema. I tilknytning til dette bemerkes at herr ing. Foss' arbeidsfelt som maskiningeniør blir at omfatte saavel grubens som de utvendige maskinelle anlæg.
 2. Grubearbeidet.
 - a. Drift. Conveyor no. 1 og 2 fortsættes. Rum og pillar 4 fortsættes, saalange det findes hensigtsmessig, hvorefter Sullivan anvendes paa det gjenstaaende parti mellem 3 og 7 syd. Forøvrig anvendes drift for haanden paa de steder og til de tider praktiske hensyn tilsiger.
 - b. Undersøkelse. Stigorten der begynder straks bak forkastningen paa hovedstollens nordside fortsættes saaledes at driften føres saavidt mulig efter praktiske hensyn vinkelret bort fra forkastningslinjen. I bunden av no. 16 er som bekjendt drevet en synk, der i forkastningszonen har paatruffet kul. Straks før synken naaes er paa-begyndt en sideort i no. 16. Orten drives forsøksvis med horisontal sole vinkelrett paa forkastningszonen. Viser andre undersøkelsesarbeider sig hensiktsmessige for paavisning av kulgangen bak forkastningen, eventuelt med opgivende av de to foran nævnte, blir saadanne at foreta efter praktiske hensyn.
 3. Utearbeide. Av nye bygninger paabegyndes til vaaren 2 barakker efter særskilt tegning paa de delvis paabegyndte tomter. I sykehusets anden etage indredes 2 værelser ifølge tegning. Indredningen av maskinverkstedet fortsættes. Taugbaneplatformen forsynes med væg ut mot dalen. Den søndre kulrende fra gruben til kulhuset hæves i nivå med de øvrige render.
 4. Diverse. Grube 2's aapning istandsættes ihøst. Ferskvands-sjøen ved bunden av Advent Bay undersøkes i vinterens løp med hensyn paa dybde og istykkelse. Fjeldheisen efter-sees hver 14 dage saavel for motorens, kabelens, trallens som banens vedkommende, samt kabelens befestigelse til trallen. Over besigtigelsen føres særskilt protokol.
- Alle privattelegrammer maa indleveres paa kontoret.
- Det er forbudt i henhold til gjældende kontrakt at sende aviserne meddelelser om forholdene ved selskapets anlæg og drift.
- 1ste og 15de i hver maaned telegraferes produktionen til hovedkontoret, mens forbruket paa stedet (til kraftstationen og husene) telegraferes en gang om maaneden.

Advent Bay 30 ^{september} oktober 1916.

For Det norske Spitsbergensyndikat.
sign. Karl Bay.

Fuldmakt som vinterchef 1916-17.Herr ingeniör K. Gilson,
her.

Advent Bay 30 september 1916.

1. Ved nærværende meddeles De fuldmagt som vinterchef i 1916-17 for vort syndikat paa Spitsbergen fra den dag hr. ingeniör Westby, der fungerer i mit fravær, returnerer med Isfjord, idet jeg avreiser herfra med s/s Arcturus idag. Gjenpart av syndikatets instruks for vinterchefen vedlægges.

Arbödigtst

for Det norske Spitsbergensyndikat
sign. Karl Bay.

Kost Betegnende for forholdene dengang er et Memo av 7. oktober 1916 til vinterchef Gilson fra Ingeniör Westby:

Barakke no. 6 bör rengjøres til vaaren. Overflytning av folk til denne, saa övrige barakker kan være rengjort til nye folk kommer op. Avløp for vaskerum.

Badestamper (halvtønner) til alle vaskerum.

Slagg til gulvfylling i nyt maskinverksted.

"Cribs" under sykehuset istedenfor pæler. Gjenpaneling med vrakbord mot gjennomtræk under sykehuset

Signalsystem til Kulfeltene. (Hiorthhavn).

Revision av telefonsystemet.

Kinematografforestilling f. eks. hver lørdag. Billet f. eks. 25 öre, herav 20 öre til filmleie og 5 öre til deling blandt de assisterende.

Komfyr til sykehuset.

Meteorologiske observationer utføres av doktoren og hans assistent (diakon Johnsen).

3. Herr oppbeholder en årlig løn av kr., som betales med 1/12 månedlig efterskuddsvis. Hvis tjenesten medfører reiser til og ophold paa Spitsbergen erholder herr yderligere fri reise paa den av Selskapet bestemte måte fra sin bopæl til Spitsbergen og tilbake samt paa Spitsbergen fri bolig, bestaaende av med lys og brænsel samt fri kost i den for funksjonærer av hans klasse indrettede messe. Skulde han ønske at holde sig selv med kost, erholder han en daglig kostgodtgjørelse av kr. som utbetales samtidig med gagen.

4. Selskapet har ret til at overføre denne kontrakt til med rettigheter og forpliktelser til det aktieselskap, som vil bli dannet til utnyttelse av kulfelterne paa Spitsbergen.

Antonia, den 1916.

Arbeidskomiteen for
Det norske Spitsbergensyndikat

~~T I L L E G G.~~

Kontrakter - antagelsesbevis.

1. Foreløbig kontrakt.

Det norske Spitsbergensyndikat antager herved.....
som arbeider ved dets grubefelter på Spitsbergen på følgende/
hovedbetingelser:

Løn kr. 6.- pr arbeidsdag. Fri reise og kost til og fra Spits-
bergen på den av Selskapet bestemte måte. Reisen til og fra
Spitsbergen sker på arbeiderens egen tid, forsåvidt opholdet
på skib ikke varer utover 10 dage. For længere reisetid får
han utbetalt kr. 2.- for hver dag regnet efter skibets avgang
fra Tromsø indtil det fortøyer ved land eller fast is for at
landsætte passagerer. Lønningen regnes fra og med den dag ar-
beiderne begynner arbeidet.

Kost og logi beregnes efter kr. 1,50 pr. dag.

Det er strengt forbudt at medføre til Spitsbergen spirituosas
av nogen art, sprængstof eller våben.

Endelig kontrakt blir at undertegne på Spitsbergen på Selska-
pets formularer, når disse foreligger ferdigtrykt.

Tromsø den..... juni 1916.

for Det norske Spitsbergensyndikat

S.W.

ifølge fuldmakt av 10/6-1916.

2. Formular A. Kontrakt for Det norske Spitsbergensyndikats
funktionærer.-

Mellem Det norske Spitsbergensyndikat (nedenfor kaldet Selska-
pet) og herrer indgået følgende kontrakt:

1. Herransættes i Selskapets tjeneste som.....
og tiltrær denne stilling fra og med.....1916.

Herr.....underkaster sig de omstående vilkår for ansættelse
av funktionærer i selskapets tjeneste, hvilke vilkaar saaledes
utgjør en del av nærværende kontrakt.

2. Ansættelsen er foreløbig bindende indtil 30 juni 19.... og
kan opsiges med 3-tre- maaneders varsel fra en av siderne til
denne tid. Er saadan opsigelse ikke git og heller ikke anden
avtale truffet, blir kontrakten fortsat gjældende med en gjen-
sidig opsigelsesfrist av 3-tre- maaneder, jfr. dog vilkaarene
pkt. 6.

3. Herroppebærer en aarlig løn av kr., som betales
med 1/12 maanedlig efterskudsvis.

Hvis tjenesten medfører reiser til og ophold paa Spitsbergen
erholder herryderligere fri reise paa den av Selska-
pet bestemte maate fra sin bopæl til Spitsbergen og tilbake
samt på Spitsbergen fri bolig, bestaaende av..... med
lys og brensel samt ~~for~~ kost i den for funktionærer av hans
klasse indrettede messe. Skulde han ønske at holde sig selv
med kost, erholder han en daglig kostgodtgjørelse av kr.....
som utbetales samtidig med gagen.

4. Selskapet har ret til at overføre denne kontrakt ~~til~~ med
rettigheter og forpliktelser til det aktieselskap, som vil bli
dannet til utnyttelse av kulfelterne på Spitsbergen.

ristiania, den 1916.

Arbeidskomiteen for
Det norske Spitsbergensyndikat

Vilkaar for ansættelse av funktionærer i Det norske Spitsbergensyndikat.

1. Selskapets funktionærer er forpliktet til i den tid de er ansat i Selskapets tjeneste udelukkende at vie dette sine kræfter og efter bedste evne at arbeide for Selskapets interesse og maa ikke uden sine overordnedes tilladelse paata sig noget lønnet eller ulønnet arbeide, som ikke kan paalægges dem av offentlige eller kommunale myndigheter. De har at rette sig efter den instruks, som til enhver tid er udfærdiget for stillingen, og de ordensforskrifter, som gjælder for tjenesten.
2. Da det er av interesse for Selskapet, at dets funktionærer blir bekjendt med Selskapets forskjellige avdelinger, vil funktionærene, medmindre andet er uttrykkelig avtalt, efter selskapets bestemmelse i hvert enkelt tilfælde ha at tjenestgjøre avvekslende ved Selskapets hovedkontor eller avdelingskontorer i Norge og ved driftten på Spitsbergen, i tilfælde med pligt til at overvintre. De paa Spitsbergen tjenestgjørende funktionærer maa, Naar det av overordnede findes paakrævet, overta ethvert andet arbeide, som paa grund av andre funktionærers forfald, ferier eller av andre særskilte aarsaker maatte paalægges dem.
3. Selskapets funktionærer er forpligtet til ikke at gi udenforstaaende nogen meddelelse om Selskapets anliggender, dets driftsmaade, forretningsforbindelser etc. Fund eller opdagelser av enhver art (saasom av metaller, mineraler, olje eller andet) som av Selskapets funktionærer maatte bli gjort paa det av Selskapets annekterte eller av andre ikke annekterte omraader paa Spitsbergen tilhører Selskapet og maa straks meddeles de overordnede. Jagt og fangst for egen regning er forbudt. Alt utbytte av saadant tilfalder Selskapet. Opfindelser, som Selskapets funktionærer maatte gjøre i sin tjenestetid eller i 2 aar efter fratrædelsen, og som kan faa anvendelse for kuldriften eller for selskapets forøvrig, er de forpligtet til at overlate Selskapet til fri disposition mot en godtgjørelse, som vedvarer indtil Selskapet ~~opphører~~ ophører at benytte opfindelsen eller til et paa denne eventuelt uttatt patent falder i det fri, og som fastsettes av Selskapet. Skulde vedkommende funktionær finde godtgjørelsen for lavt ansat, kan han forlange den fastsat av Den faste tekniske voldgiftsret i Kristiania.
- Det er Selskapets funktionærer forbudt at motta provision eller godtgjørelse i nogen form av tredjemænd for forretninger, som disse gjør med Selskapet.
4. Funktionærer, som antages til tjeneste på Spitsbergen, skal fremlægge legeattest for at deres helbred ikke er til hinder for ophold paa Spitsbergen med eventuel overvintring. I sygdomstilfælde erholder de paa Spitsbergen tjenestgjørende funktionærer fri lægehjælp hos Selskapets læge samt fri medicin. Skulde sygdommen gjøre vedkommende funktionær uskikket til arbeide, hvad der avgjøres av Selskapets læge, maa han finde sig i at bli hjemsendt med hvilkensomhelst skibsleilighet til Norge.
- Det er strengt forbudt at medføre til Spitsbergen eller der fra andre end fra Selskapets egne beholdninger at motta- mot eller uden godtgjørelse- spirituousa av nogen art, bedøvende midler, sprængstoffer eller vaaben. Medbragt bagage vil bli visitert og ulovlig medbragte saker konfiskert. Overtrædelse av denne bestemmelse kan bli betragtet som grov forseelse.
5. Funktionærernes ferier og disses varighet bestemmes av Selskapet. Faste funktionærer, som har tjenestgjort mindst et aar i træk paa Spitsbergen, har efter tilbakekomst til Norge krav paa en sammenhengende ferie, svarende til 1/12 av den tid, da har tilbragt i Selskapets tjeneste paa Spitsbergen.

Hvert krav fra arbeiderne skal endelig opp- og avgjøres.

6. De til tjenestgjøring på Spitsbergen bestemte funksjonærer, som har adgang til å opsi sin plass, kan dog ikke gi oppsigelse senere enn 15 mars, hvis de skal delta i sommerarbeidet, eller senere enn 15 juni, hvis de skal delta i overvinteringen, medmindre de kan stille godkjent stedfortreder.

7. Funksjonærene på Spitsbergen har adgang til å bestemme at en viss del av deres månedlige lønn skal utbetales til/en av dem antatt fullnøktig i Norge. Slik utbetaling vil da finne sted senest 8 dager efter at månedsrapport er mottatt fra Spitsbergen, og der i denne intet inneholdes, som er til hinder for utbetaling.

8. Brudd på kontrakten berettiger hver av partene til oppsigelse når som helst. Gjentatte brudd eller grove forseelser berettiger til øyeblikkelig avskjed. En på Spitsbergen oppsagt eller avskjediget funksjonær har ikke krav på lønn efter fratredelsesdagen, selv om der ikke er anledning til å hjemsende ham før senere. For kost og losji betaler han efter fratredelsen kr. 4.- pr. dag, som tilbakeholdes i opptjent lønn. I tilfelle av tvist om berettigelsen av en oppsigelse for den kontraktsmessige tid eller av en avskjedigelse kan funksjonæren innanke saken til avgjørelse av enten Den faste tekniske voldgiftsrett i Kristiania, eller Kristiania Handelsstands voldgiftsrett.

Jeg bestemmer herved at der av min månedlige gasje kr. i henhold til post 7 i ovenstående vilkår skal utbetales til hr. hver måned på mine vegne et beløp av kr.

Arbeidstid. Arbeidstid i Kristiania, den. 1916.

3. Formular B. Kontrakt for Det norske Spitsbergensyndikats ved 3 og til 6 funksjonærer.

Punkt 1 og 2 som Formular A.

3. Herr. oppebærer en årlig lønn av kr. som betales med 1/12 månedlig efterskuddsvis til arbeidsforholdets opphør på Spitsbergen. Herr. erholder yderligere fri reise på den av selskapet bestemte måte fra sin bopæl til Spitsbergen og tilbake, samt på Spitsbergen fri bolig, bestående av med lys og brensel samt fri kost i den for funksjonærer av hans klasse innrettede messe. Skulde han ønske å holde seg selv med kost, erholder han en daglig kostgodtgjørelse av kr. som utbetales samtidig med gasjen.

Punkt 4 som Formular A.

4. Formular C. ARBEIDSKONTRAKT for Det norske Spitsbergensyndikat.

Navn Det norske Spitsbergensyndikat
Nr., , antar herved herr. som
Dato. grubearbeider ved dets grubefelter på
Spitsbergen på følgende betingelser:

1. Lønn og oppgjør. Lønnen utgjør kr. (6) - pr. arbeidsdag, pr. md., pr. utbrutt tonn kull efter vekt på grubebakken. Lønnsoppgjør finner sted hver måned og utstedes av Spitsbergenkontoret på regulære blanketter merket "Månedsoppgjør." I oppgjøret fratrekkes alt forskudd og al i månedens løp oppstått gjeld til selskapet. Når sådant oppgjør er mottatt og der ikke innen 3 dager efter mottagelsen er fremkommet bemerkning ved det, ansees det for endelig godkjent og utelukker således ethvert yderligere krav på selskapet for den forutgående tid. Det endelige oppgjør utferdiges, når arbeiderne forlater selskapets tjeneste på Spitsbergen. Dette oppgjør utferdiges på grunnlag av månedsoppgjørene og selskapets bøker og utleveres arbeiderne mot tilbakelevering av de i arbeidstiden mottatte månedsoppgjør. For arbeidernes tilgodehavende utstedes anvisning på selskapets Tromsøkontor, som mot kvittert anvisning utbetaler beløpet. Hermed er ethvert krav fra arbeidernes side endelig opp- og avgjort.

40 A

Selskapet forbeholder Tromsøkontoret inntil 2 dagers utsettelse med utbetalingen, hvis dette behøves for å motta meddelelse fra Spitsbergen eller av hensyn til selskapets bokførsel.

For sprengstoffer, olje til grubelampe, bor og feisler trekkes arbeiderne etter disse sakers selvkostende på Spitsbergen.

2. Reiseomkostninger. Selskapet skaffer fri reise og kost til og fra Spitsbergen, når reisen foregår på den av selskapet bestemte måte og til den bestemte tid. En arbeider, som reiser tilbake til Norge av egen vilje før den kontraktsmessige tids utløp, eller etter å være avskjediget på grunn av slett oppførsel, eller overtredelse av reglementer og arbeidsbestemmelser, må selv betale sin hjemreise, hvorfor der fratrekkes kr. 50.- i hans tilgodehavende lønn.

Reisen til og fra Spitsbergen skjer på arbeidernes egen tid, for såvidt oppholdet på skib ikke varer utover 10 dager. For lengere reisetid får han utbetalt kr. 2.- for hver dag utover de nevnte 10 dager, regnet fra skibets avgang i Norge inntil det fortøyer ved land eller fast is for å landsette passasjerer. Lønningen regnes fra og med den dag, arbeiderne begynner arbeidet.

3. Kost og losji. Kost og losji beregnes etter kr. 1,50 pr. dag uten hensyn til om der arbeides eller ikke. Kost- og losjigodtgjørelsen fratrekkes i månedsoppgjøret.

4. Arbeidstid. Arbeidstiden er 10 timer pr. døgn, dag eller natt etter selskapets bestemmelse. Dette betyr 10 timer tilbragt på arbeidsplassen, og innbefatter ikke tid tilbragt ved å gå til eller fra arbeidsplassen. Om vinteren skal søndagsarbeide være overlatt arbeidernes valg eller være gjenstand for særskilt overenskomst mellom arbeiderne og arbeidslederen. Under sommersesongen arbeides der daglig, dog med rett for arbeiderne til å erholde inntil 4 dagers ferie i hver enkelt måned. Ferie, som ikke er benyttet i en måned, blir ikke å tillegge ferien ~~inn i neste måned~~ i neste måned. Ønsker en arbeider fri, må han senest dagen i forveien anmode sin formann derom. Hvis en arbeidsdygtig arbeider stanser arbeidet mer enn de nevnte 4 dager i en måned, betaler han for kost og losji i sådan tid kr. 3.- pr. dag. For overtidsarbeide, hvormed menes av selskapet pålagt arbeide utenfor den for vedkommendesesong fastsatte arbeidstid, betales der for de første 2 timer 25% tillegg og for den efterfølgende tid inntil den ordinære arbeidstids påbegyndelse 50% tillegg. For månedslønnede arbeidere og reparatører og andre folk, som ikke har fast 10 timers arbeidstid, beregnes ikke overtid. Skoft må opparbeides, for overtidsbetaling får anvendelse.

Som sommersesong regnes tiden fra første ankomst om våren til siste avgang om høsten av selskapets skibe, omtrent fra juni månes utgang til første uke i oktober. Resten av året regnes som vintersesong.

5. Betaling under ulykkestilfelle. I tilfelle av arbeidsudyktighet forårsaket av ulykkestilfelle i arbeidstiden, hvor sådant ulykkestilfelle ikke er forårsaket forsetlig eller ved grov uaktsomhet fra arbeidernes side, vil kompaniet yde fri legehjelp og medisin, og sålenge arbeidsudyktigheten varer, frafalle krav på godtgjørelse for kost og losji, inntil overførsel til Norge kan skje. Selskapets lege avgjør, i hvilken utstrekning arbeidsudyktighet forårsaket av ulykkestilfelle foreligger. Ethvert ulykkestilfelle må

else i månedsvis, eller ved utelukkelser fra arbeidet i kortere eller lengere tid.

meldes straks til formannen eller til legen. I almindelige sygdomstilfeller holder selskapet legehjelp og medisin, men arbeiderne må selv betale kost og losji. I tilfelle av venerisk sygdom må arbeiderne også selv betale legebehandling og medisin. Legehonoraret godkjennes av selskapets leder på Spitsbergen.

Frø avreise til Spitsbergen må arbeiderne underkaste seg legeundersøkelse, som betales av selskapet.

6. Almindelige plikter. Enhver arbeider er forpliktet til i påkommende tilfelle å overta ethvert arbeide, som måtte bli pålagt ham av hans foresatte, selv om det ligger utenfor vedkommendes almindelige gjøremål. Likeledes er enhver arbeider forpliktet til å overta overtidsarbeide, hvis selskapets drift og særlige omstendigheter krever det, dog ikke utover en samlet tid av 20 timer i noen enkelt uke i sommersesongen og 15 timer i noen enkelt uke i vintersesongen.

Enhver arbeider er forpliktet til å etterkomme sine foresattes ordre og å utføre det ham pålagte arbeide så godt han formår. Maskiner, inventar, verktøy og redskaper, beboelsesrum og alt inventar må behandles med forsiktighet og omtanke. Den arbeider, som forsetlig eller ved grov uaktsomhet forvolder skade på selskapets eiendom, plikter å betale skaden.

Tobaksrøking er ikke tillatt i arbeidstiden.

-I tilfelle av ulykkestilfelle eller begivenheter, som kan medføre skade for liv eller gods, plikter arbeiderne uten hensyn til arbeidstid å utføre alt det arbeide, som kreves for å avverge fare eller gjenopprette skade.

7. Rusdrik og skytevåben. Det er strengt forbudt arbeiderne å medføre til Spitsbergen eller der fra andre å forskafe seg spirituos av noen art, bedøvende midler, sprengstoffer eller våben. Medbragt bagasje vil bli visitert og ulovlig medbragte varer konfiskert. Overtredelse av denne bestemmelse kan være grunn til øyeblikkelig avskjed.

Det er forbudt å spille om penger. Overtredes denne regel kan spillegevinst ved avkortning i vedkommende arbeiders lønn inndras til fordel for et eller annet formål til arbeidernes felles beste.

8. Klager etc. Klage fra arbeiderne må anmeldes til kontoret på sådan måte, at ingen forhindring eller stans i arbeidet finner sted på grunn av klagens anmeldelse eller under dennes behandling. Arbeiderne skal gjøre sit beste for å opprettholde fred og orden på selskapets eiendommer.

9. Funn og opdagelser av enhver art, såsom metaller, mineraler, olje eller annet tilhører selskapet og må straks anmeldes til de overordnede. Alt utbytte av jakt eller fangst, hvis sådan tillates, tilhører likeledes selskapet og må øyeblikkelig avleveres. Dette gjelder såvel under reisen til eller fra Spitsbergen som under oppholdet dersteds.

10. Arbeidernes avskjed. Ved brudd på ovenstående bestemmelser og spesielt i tilfelle av fredsforstyrrelser, dovenskap, udyktighet, nektelse av å arbeide på bestemt tid og sted, eller ved enhver annen slett oppførsel, som skader selskapets interesser, kan vedkommende arbeider øyeblikkelig avskjediges og hans lønn stanses. Avskjedigede arbeidere har å vende tilbake til Nirge med første båt, som bestemmes av selskapet. Fra avskjedigelse og inntil tilbakekomst til Norge betaler arbeideren kr. 3.- pr. dag i kost og losji. For mindre forseelser har arbeidslederen rett til å diktere en straff, som enten kan bestå i utelukkelse for kortere eller lengere tid fra de innretninger, som er bestemt til arbeidernes fornøyelse i hviletiden, eller ved utelukkelse fra arbeidet i kortere eller lengere tid.

For et døgn i Norge betaler arbeideren kr. 1.50 pr. dag, uten det arbeidet som er gjort og dette beløp fratrukket

arbeidslønnen. Kompaniet vil forsøke at skaffe bestemt kost for denne reis.

Undertegnede arbeider erkjenner nøyaktig å ha gjennomlest ovenstående kontrakt og å ha underkastet meg samtlige dens bestemmelser som gjeldende for meg under min reise til og fra Spitsbergen og under oppholdet dersteds.

På ovenstående vilkår er antatt som arbeider i Det norske Spitsbergensyndikats tjeneste for sommersesongen 1916 med plikt til, hvis selskapet så måtte bestemme, å delta i arbeidet under vintersesongen 1916-1917. Om arbeide i vintersesongen vil meddelelse bli gitt innen utgangen av september måned.

Advent Bay, den 1916.

for Det norske Spitsbergensyndikat Som arbeider

pr. dag for, hvilken betaling dog skride det tilgodehavende, som arbeideren måtte ha gjennat- endt av penge for opptjent hos kompaniet. I alle tilfeller (ad Punkt 1 Lønn: for utearbeider var den tilsvarende daglønn kr. 5.-)

deres ikke er ist MM at melde sig hos sin forstand for at arbeide grundet sykdom eller skade, som han istedet melde sig hos legen.

ARCTIC COAL COMPANY: Arbeidskontrakt. Nr.... Dato

Navn

Arctic Coal Company indgaar herved paa at antage som.....i.....sæsonen 191.... ved dets grubefelter paa Spitsbergen paa de følgende betingelser:

1. Løn og arbeidsdage: Arbeidslønnen er kr.... pr. dag, eller kr. 1,30 pr. ton kul frembragt. En dags arbeide er 10 timer, dag eller nat, som kompaniet maatte bestemme. Dette betyr 10 timer tilbragt paa arbeidspladsen, og indbefatter ikke tid tilbragt ved at gaa til eller fra arbeidspladsen. Paa grund af skibningssæsonens korte varighed er søndag anset som regulær arbeidsdag i sommersæsonen, der blir at regne fra første baads ankomst til sidste baads avreise, for søndagsarbeide skal der dog regnes 50% lnsforhøielse, baseret paa antallet af arbeidstimerne. Denne forhøielse af løn for søndage gjelder ikke for akkordarbeide og forekommer kun i sommersæsonen. Om vinteren skal søndagsarbeide være overladt arbeiderens valg, eller gjenstand for særskilt overenskomst mellem arbeideren og kompaniets ansvarshavende. Overtidsarbeide som maatte udføres paa kompaniets forlangende dag eller nat, betales forholdsvis efter samme løn som dagløn, saaledes at for eksempel en mand som ellers faar kr. 5.- for 10 timers arbeide faar kr. 0,50 pr. time for overtid. Søndagsovertid betales med 50% forhøielse af uke- dages dagløn.

2. Reiseomkostninger. Kompaniet vil skaffe fri billett og kost til og fra Spitsbergen. Hvis en arbeider, som er ansat i sommersæsonen, reiser tilbake til Norge af egen vilje før 30te september, vil der bli fratrasket ham kr. 32.- i reisepenger. Hvis en arbeider afskediges grundet slet opførsel, eller i henhold til paragraf 8, vil kr. 32.- bli fratrasket hans løn for reiseomkostninger fra og til Norge.

Reisen til og fra Spitsbergen er paa arbeiderens egen tid. Betaling begynder naar han begynder at arbeide. Skulde nogen arbeider bli opholdt mere end 10-ti, dage ombord paa det skib, som fører ham til Spitsbergen, vil han dog bli betalt med kr. 2.- pr. dag for hver dag, som han maatte bli ombord mere end 10 dage, regnet fra den tid skibet gaar fra Tromsø indtil det fortøier ved fast is for at landsætte passagerer.

3. Kost og logi. Kost og logi beregnes efter kr. 1.50 pr. dag, enten der arbeides eller ei, og dette belöp fratrækkes

arbeidslönnen. Kompaniet vil forsøke at skaffe bedst mulig kost for denne pris.

4. Betaling under ulykkestilfælde. I tilfælde arbeidsudygtighed forårsaket av ulykkestilfælde i arbeidstiden, hvor saadant ulykkestilfælde ikke er forårsaket forsætlig eller ved grov uagtsomhet fra arbeiderens side, vil kompaniet betale den tilskadekomne mand kr. 1,50 pr. dag foruten kost, logi, medicin, lægehjælp og pleie, for et tidsrum ikke overskridende 1 - en - måned, eller indtil vedkommende person kan sendes tilbake til Norge. Hvis i løpet av de første tre månederefter saadant ulykkestilfælde det har været umuligt at sende den tilskadekomne mand tilbake til Norge, vil kompaniet skaffe kost, logi, medicin, lægehjælp og pleie, men vil ikke betale nogen løn for de to andre måneder. Hvis overførsel til Norge er umulig i et længere tidsrum end tre måneder, vil kompaniet paalægge arbeideren at betale kr. 1.50 pr. dag for kost og logi, hvilken betaling dog ikke skal overskride det tilgodehavende, som arbeideren maatte ha gjenstaaende av penge for optjent hos kompaniet. I alle tilfælde vil kompaniets læge fastslaa i hvilken utstrækning foreligger arbeidsudygtighet forårsaket av ulykkestilfælde. Hvis arbeideren ikke er istand til at melde sig hos sin formand for at arbeide grundet sygdom eller skade, maa han istedet melde sig hos lægen.

5. Sykdom. I almindeligt sykdomstilfælde betales ingen løn, men kompaniet skaffer frit logi, nødvendig medicin, lægehjælp og pleie. I saadant tilfælde av sykdom maa arbeideren selv betale sin kost efter kr. 1.50 pr. dag.

I tilfælde venerisk sykdom vil kompaniets læge ikke behandle vedkommende person for kompaniets regning. Lægebehandling i saadant tilfælde maa arrangeres privat mellem arbeideren og lægen. Dog maa honoraret i saadanne tilfælde godkjendes av kompaniets ansvarshavende.

6. Rusdrik og skydevaaben. Undertegnede arbeider forpligter sig til ikke at ta med sig, forskaffe eller bruke rusdrik eller skydevaaben paa turen til Spitsbergen eller under opholdet dersteds. Brud paa denne bestemmelse skal være grund nok til øieblikkelig avsked. Kompaniet forbeholder sig retten til at undersøke arbeiderens medbragte effekter for rusdrik og skydevaaben og at konfiskere samme.

7. Pligter. Undertegnede arbeider forpligter sig til at arbeide saa godt han formaar, at være villig og altid klar til at udføre ethvert arbeide som maatte forlanges av ham og i alt vedrørende arbeidet helt at underkaste sig ansvarshavendes bud og bestemmelser. Skulde arbeideren ønske en dag fri fra arbeide, maa han anmode sin formand derom mindst en dag i forveien. Tobaksrøkning er ikke tillatt i arbeidstiden.

8. Arbeiders avsked: I tilfælde fredsforstyrrende forhold, dovenskap, udygtighet, negtelse av at arbeide på bestemt tid og sted, eller enhver opførsel skadende kompaniets interesser, eller i tilfælde brud paa denne kontrakts bestemmelser, kan vedkommende person øieblikkelig avskediges og hans løn stanses. Avskedigede arbeidere maa betale kr. 1.50 pr. dag saalange de er paa kompaniets omraade. De skal vende tilbake til Norge paa den først mulige baat.

9. Maanedligt opgjör. Undertegnede arbeider gaar med paa at ha et maanedligt opgjör med kompaniet hver måned med hensyn til antal dager og timer arbeidet, og al anden skyld og indtægt, og efter hvert maanedligt opgjör bortfalder alle krav paa forutliggende tid. Ved det endelige opgjör maa arbeideren anta resultatet av de maanedlige opgjör som utvist av selskapets böker. Efter det endelige opgjör kan intet krav gjøres mot kompaniet.

10. Klager. Mulkter. Klager fra arbejdere maa anmeldes til kontoret paa saadan maate, at ingen stans i arbeidet finder sted. Det ansees som brud mot denne kontrakt at forarsake stans i arbeidets fremgang, og desuten vil bli trukket fra hver arbeiders betaling, som forarsaker saadan stans, et avdrag eller mulkt av kr. 5.- pr. dag for hver dag arbeidet er forhindret.

11. Vildtskind. Kompaniet forbeholder sig eiendomsretten til alle slags skind av dyr fanget av hvemsomhelst paa dets eiendomme, eller av dets arbeidere hvorsomhelst paa Spitsbergen, og alle saadanne skind skal leveres til kompaniets ansvarshavende.

12. Minerers olje. Grubearbeiderne skal holde sig selv olje for lamperne. Denne olje er tilsalgs i kompaniets butik, eller lampehus, til rimelig pris.

13. Grubearbeidernes løn. Grubearbeiderne er underkastet ovenstaaende regler og bestemmelser, men betales paa grundlag av kr. 1,30 pr. tom kul frembragt. Dette arbeide indbefatter kulboring, lastning paa vognene, fremkjørsel av kullene til hovedgangen, hvorhos stempling og skinnelagning ogsaa blir at utføre av arbeideren. Hvis efter særskilt overenskomst med grubeformanden, en arbeider i gruben skulde bli sat til andet arbeide undergrunds end frembringelse av kul, vil han bli betalt efter kr. 6.- pr. dag.

BONUS. Kompaniet vil betale en bonus, eller præmie, av kr. 25.- til enhver utendørs arbeider beskæftiget i sommersæsonen, naar vedkommende arbeider har 100 - et hundrede - dages sammenhengende og uavbrudt arbeide at utvise. Denne bonus gjelder for utenførs arbeide paa nye bygninger, lastning, transportarbeide, for tømmermand og andre, som betales pr. dag. Denne bonus gjelder ikke for arbeidere eller andre ansat med maanedlig løn, som for eksempel i stalden, kjøkkenet, kraftstationen og andre steder, eller for grubearbeidere.

Akkordminerere. Ved hver maanedes slut baade i sommersæsonen og vintersæsonen vil kompaniet betale bonus til grubearbeidere i form av premier, som følger:

1ste præmie	kr. 100.-
2den "	50.-
3die "	20.-

til de tre mænd arbeidende paa akkord, som frembringer det største antal tons kul for den maaned. Denne bonus vil kun bli betalt til mænd, som har arbeidet mindst 28 dage i maaneden, som har frembragt mindst $3\frac{1}{2}$ tons kul hver eneste arbeidsdag i maaneden, som har frembragt mindst 150 tons kul i maaneden, og som har mineret kul paa en fagmessig maade. I tilfælde, hvor to eller flere mænd arbeider sammen, gjelder det samme minimum for hver mand. I ethvert tilfælde, hvor to eller flere mænd frembringer det samme antal tons kul, vil deigestillede mænd trekke lod om præmien paa saadan maate, at den tapende part gaar fuldstændig ut av konkurransen. I tilfælde kompaniet finder at den maanedlige bonusplan for akkordarbeidere ikke fungerer tilfredsstillende, kan kompaniet ophæve den ved at opslaa paa let i-öinefaldende sted og ved grubeindgangen 2n 30 dage opsigelse.

Efter at ha indgaaet paa samtlige ovenstaaende regler og bestemmelser, pantsætter jeg, undertegnede arbeider, herved al min eiendom, baggage, klær, attester etc., og deponerer samme som sikkerhet for at jeg oparbeider ved arbeide paa Spitsbergen et belöp tilsvarende utgifterne ved reisen, kostholdet og muligt salg til mig av butikvarer etc.

I tilfælde jeg ikke optjener saadant et belöp paa Spitsbergen, skal effekter av tilstrækkelig verdi til at dække skyld til kompaniet bli tilbakeholdt av de deponerede eendele.

.....dato:

Underskrift

Arctic Coal Company

.....

pr.....

Spitsbergpengen blev tatt i bruk i Longyear City ut paa sommeren 1916. Det var papirpenger, og sedlene var forelagt for og godkjent av NORGES BANK. Teksten lød:

Serie A. Betalingsmerke.

Nr.:.....

utstedt av

Det norske Spitsbergensyndikat.

Mot dette betalingsmerke, som er utstedt for tilgodehavende løn, utleverer Det norske Spitsbergensyndikat til ihendehaveren varer for et belöp av

8f.eks.) 1 - en - krone.

Ved ihendehaverens avreise fra Spitsbergen i sæsonen 1916-17 tilbakeleveres betalingsmerket til kontoret mot belöpets godskrivning i opgjøret. Merket er ugyldig utenfor Spitsbergen og efter sæsonens avslutning.

sign. N.Kielland-Torkildsen

P.Ellefsen

Arbeidskomiteens formand

kontorchef, Spitsbergen.

Format: 7 x 12 cm. Pålydende fra ti öre til ti kroner: 0.10, 0.50, 1.00, 5.00 og 10.00. Totalbelöp den förste sesong kr. 10 000.-

Fra og med annen serie: B 1917-18 var merkene utstedt av Store Norske Spitsbergen Kulkompani, med underskrift av styrets formann og av kontorsjefen på Spitsbergen. Pålydende er i årenes løp öket. For sesongen 1959-60 har man pålydender opp til kr. 1000.- Totalbelöpet er kommet opp i kr. 1 300 000.-

RAPPORT fra bygningsingeniören. Advent Bay 30/7-1916.

Den forberedende ekspedisjon ankom til Advent Bay 27/6-1916, overland fra iskanten ved Kapp Heer, Green Harbour. Arctic Coal Co.s overvintrere, formann Straumann og to arbeidere hadde allerede utfört endel opprydningsarbeide, söppelkjöring, utlegning av vannledningsrör, avstivning av kaien med barduner og mere.

Den forberedende ekspedisjon har utfört flg. arbeider: Kraftstasjonen, Kjelsjau, utskiftning av rister, utskiftning av födepumpe, istandsettelse av vinsj for kaibanen, drenering av bygningen, utskiftning av kabler i gulvkanalene.

Kai, eftersyn, oppretning, avstivning, söndre kaihjörnes pæler boltet til pælene innenfor, vannledning utlagt, to fortöyningsböyer utlagt, ringeledning, trapp, flytebrygge for småbåter utlagt.

Bremsebanen. Fra kullageret på brinken over kraftstasjonen: oppretning av spor, utskiftning av defekte skinner, kurveføring for kabler, reparasjon av vogner.

Kullager. Oppretning, tildels omlegning og planering av spor for kullvogner og for "Hopper" (fyllkasse), nytt spor for kulltransport til kraftstasjonen.

Transportsporet, sporveien til øvre lagere ryddet for ras i "skjæringen", drenert.

Barakker rengjort.

Gruben, forskjellige rydningsarbeider, ryddet for ras og løsheng i 10 Nord, sne og is fra stenstøllen, is fra viften, revidert vogner, spor og elektriske ledninger.

Taugbanen revidert endestasjonen, oppretning av øvre spennskive, reparasjon av øverste to tårn.

Vannledninger til kraftstasjon, kai, fjellheis.

Kraftledninger revidert, opprettet, strammet.

Telefon- og ringeledninger revidert, opprettet-strammet.

Kraftstasjonens fundamenter har forskjøvet seg og veggene som følge derav slått store sprekker (som var dyttet igjen med filler). Veggen mot sjøen er tildels ramlet ned og har måttet støttes opp med props. Sydvestre hjørne holder utover og er støttet opp med bjelker. Der mangler drenering, skabelkanalene har stått fulle av vann. Det viste seg nødvendig etter lensningen og dreneringen å utskifte flere kabler. Kjelrummet var oversvømmet.

Barakker var gjennomgående dårlig fundamentert og ikke drenert. For brakke nr. 13 og 15 har grunnmuren tildels måttet rives og gjenoppføres.

Stallen trenger nytt gulv, taket må repareres. Fjøs i samme hus.

Grisehuset er ikke helt innredet, mangler nødvendig ventilasjon, er slett fundamentert, så pillaren under nordvestlige hjørne er falleferdig.

Alle papptak trenger tjærebredning for vinteren.

Kiellerne under brakke nr. 6, butikk og gamle doktorbolig (også kalt Wigwam) må dreneres.

Kaien. Ytre pæler i søndre hjørne holder utover, antagelig presset av stenfyllingen innenfor. Yttre støtter i oppbygningen er ute av lodd, og oppbygningen i det hele gir inntrykk av å være ustø og lite stabil.

Bremsebanen. skinnegangen avslutt ved overgangen fra land til kai. Bukkene for kabelføring i kurven nordre spor var slasket løs. Spor langs hele lageret forskjøvet.

Taugbanen i det hele i god forfatning, når unntas at de to øverste tårn hadde sunket litt, og fundamentmuren for et par tårn måtte repareres, spennskiven for trekktauet på lastestasjonen litt forskjøvet.

Fjellheisen. Underbygningen kan uten videre tas i bruk, et par bukker bør rettes opp og endel sviller skiftes ut så snart dertil blir anledning.

Gruben særskilt rapport fra ingeniør Rudie.

sign. Sigurd Westby.

Maskiner og apparater, leverandör, maskinenes löpenr. m.v. 1916.

Kraftstationen.

Dampmaskin. Vertikal compound fra Browett Lindley Co. Patricroft, Manchester. Tegn. nr. 16442, 600 omdreninger.
Generator for samme, British Westinghouse, serial nr. B 131181, 94 kilowatt, 2200 volt, 24,6 amp, 3 faser, 50 perioder.
Magnetiseringsmaskin for samme. British Westinghouse serial 120207.

Dampmaskin.vv Samme type som forannevnte dampmaskin.
Generator for samme. British Westinghouse serial nr.
131182, ellers samme data.
Magnetiseringsmaskin. Brit. Westinghouse, serial 190208.

Overrislingskondensator, Ledward Beckett, Westminster, ordre 2652/1910.

Overflåte kondensator. Brit. Westinghouse. Tegning nr. A 236537.

Luftpumpe. Edwards Patent, Ledward Eckett, inkludert i 0/2652.

Oljepumpe. Inkludert i 0/2652.

Födepumpe. Eureka nr. 53, 41. Dimensjoner: 115-70-100.

64. 41. 110. 113. 115. 117. 119. 121. 123. 125. 127. 129. 131. 133. 135. 137. 139. 141. 143. 145. 147. 149. 151. 153. 155. 157. 159. 161. 163. 165. 167. 169. 171. 173. 175. 177. 179. 181. 183. 185. 187. 189. 191. 193. 195. 197. 199. 201. 203. 205. 207. 209. 211. 213. 215. 217. 219. 221. 223. 225. 227. 229. 231. 233. 235. 237. 239. 241. 243. 245. 247. 249. 251. 253. 255. 257. 259. 261. 263. 265. 267. 269. 271. 273. 275. 277. 279. 281. 283. 285. 287. 289. 291. 293. 295. 297. 299. 301. 303. 305. 307. 309. 311. 313. 315. 317. 319. 321. 323. 325. 327. 329. 331. 333. 335. 337. 339. 341. 343. 345. 347. 349. 351. 353. 355. 357. 359. 361. 363. 365. 367. 369. 371. 373. 375. 377. 379. 381. 383. 385. 387. 389. 391. 393. 395. 397. 399. 401. 403. 405. 407. 409. 411. 413. 415. 417. 419. 421. 423. 425. 427. 429. 431. 433. 435. 437. 439. 441. 443. 445. 447. 449. 451. 453. 455. 457. 459. 461. 463. 465. 467. 469. 471. 473. 475. 477. 479. 481. 483. 485. 487. 489. 491. 493. 495. 497. 499. 501. 503. 505. 507. 509. 511. 513. 515. 517. 519. 521. 523. 525. 527. 529. 531. 533. 535. 537. 539. 541. 543. 545. 547. 549. 551. 553. 555. 557. 559. 561. 563. 565. 567. 569. 571. 573. 575. 577. 579. 581. 583. 585. 587. 589. 591. 593. 595. 597. 599. 601. 603. 605. 607. 609. 611. 613. 615. 617. 619. 621. 623. 625. 627. 629. 631. 633. 635. 637. 639. 641. 643. 645. 647. 649. 651. 653. 655. 657. 659. 661. 663. 665. 667. 669. 671. 673. 675. 677. 679. 681. 683. 685. 687. 689. 691. 693. 695. 697. 699. 701. 703. 705. 707. 709. 711. 713. 715. 717. 719. 721. 723. 725. 727. 729. 731. 733. 735. 737. 739. 741. 743. 745. 747. 749. 751. 753. 755. 757. 759. 761. 763. 765. 767. 769. 771. 773. 775. 777. 779. 781. 783. 785. 787. 789. 791. 793. 795. 797. 799. 801. 803. 805. 807. 809. 811. 813. 815. 817. 819. 821. 823. 825. 827. 829. 831. 833. 835. 837. 839. 841. 843. 845. 847. 849. 851. 853. 855. 857. 859. 861. 863. 865. 867. 869. 871. 873. 875. 877. 879. 881. 883. 885. 887. 889. 891. 893. 895. 897. 899. 901. 903. 905. 907. 909. 911. 913. 915. 917. 919. 921. 923. 925. 927. 929. 931. 933. 935. 937. 939. 941. 943. 945. 947. 949. 951. 953. 955. 957. 959. 961. 963. 965. 967. 969. 971. 973. 975. 977. 979. 981. 983. 985. 987. 989. 991. 993. 995. 997. 999. 1001. 1003. 1005. 1007. 1009. 1011. 1013. 1015. 1017. 1019. 1021. 1023. 1025. 1027. 1029. 1031. 1033. 1035. 1037. 1039. 1041. 1043. 1045. 1047. 1049. 1051. 1053. 1055. 1057. 1059. 1061. 1063. 1065. 1067. 1069. 1071. 1073. 1075. 1077. 1079. 1081. 1083. 1085. 1087. 1089. 1091. 1093. 1095. 1097. 1099. 1101. 1103. 1105. 1107. 1109. 1111. 1113. 1115. 1117. 1119. 1121. 1123. 1125. 1127. 1129. 1131. 1133. 1135. 1137. 1139. 1141. 1143. 1145. 1147. 1149. 1151. 1153. 1155. 1157. 1159. 1161. 1163. 1165. 1167. 1169. 1171. 1173. 1175. 1177. 1179. 1181. 1183. 1185. 1187. 1189. 1191. 1193. 1195. 1197. 1199. 1201. 1203. 1205. 1207. 1209. 1211. 1213. 1215. 1217. 1219. 1221. 1223. 1225. 1227. 1229. 1231. 1233. 1235. 1237. 1239. 1241. 1243. 1245. 1247. 1249. 1251. 1253. 1255. 1257. 1259. 1261. 1263. 1265. 1267. 1269. 1271. 1273. 1275. 1277. 1279. 1281. 1283. 1285. 1287. 1289. 1291. 1293. 1295. 1297. 1299. 1301. 1303. 1305. 1307. 1309. 1311. 1313. 1315. 1317. 1319. 1321. 1323. 1325. 1327. 1329. 1331. 1333. 1335. 1337. 1339. 1341. 1343. 1345. 1347. 1349. 1351. 1353. 1355. 1357. 1359. 1361. 1363. 1365. 1367. 1369. 1371. 1373. 1375. 1377. 1379. 1381. 1383. 1385. 1387. 1389. 1391. 1393. 1395. 1397. 1399. 1401. 1403. 1405. 1407. 1409. 1411. 1413. 1415. 1417. 1419. 1421. 1423. 1425. 1427. 1429. 1431. 1433. 1435. 1437. 1439. 1441. 1443. 1445. 1447. 1449. 1451. 1453. 1455. 1457. 1459. 1461. 1463. 1465. 1467. 1469. 1471. 1473. 1475. 1477. 1479. 1481. 1483. 1485. 1487. 1489. 1491. 1493. 1495. 1497. 1499. 1501. 1503. 1505. 1507. 1509. 1511. 1513. 1515. 1517. 1519. 1521. 1523. 1525. 1527. 1529. 1531. 1533. 1535. 1537. 1539. 1541. 1543. 1545. 1547. 1549. 1551. 1553. 1555. 1557. 1559. 1561. 1563. 1565. 1567. 1569. 1571. 1573. 1575. 1577. 1579. 1581. 1583. 1585. 1587. 1589. 1591. 1593. 1595. 1597. 1599. 1601. 1603. 1605. 1607. 1609. 1611. 1613. 1615. 1617. 1619. 1

62 10 mangler

Overrislingspumpe. Duplex Henry Worthington, New York. Nr. mangler.

Dampkjel. Vannrørskjel, Babcock & Wilcox, London. Job nr. 14258,
18-6-13. Heteplate 1817 kvadratfot, ristplate 49,3
kvadratfot

Dampkjel. Skibstype Nylands Værksted 1910, 0/3708, kjel nr. 816.

Dampkiel.	817.

Apparattavle. med elektrisk utstyr, Brit. Westinghouse, tegn. A 89864.

Transformator. for trådløse, lagerbygning, verksted m.v. 20 kw,
2200/400 v., 3 faser, 50 perioder, Brit. Westinghouse
nr. B/103586.

Transformator. For kulltippmotor, samme typeåserial nr. B/103631.

Lasteanlegg.

Dampwich-lasteanlegg. M.B.Wilde & Co.Birmingham.

Dampkran. Hayward Crane Co. New York. Crane nr. 3222.

Dampkran. Brown Hoisting Machinery Co. Cleveland O.--U.S.A.
Crane nr. 4306.

Bremseapparat for bremsebane. 2 stykker. Data mangler.

Elektriske motorer m.v.

Verkstedsmotor. Westinghouse, serial nr. 90286, 15 hk, 400 v, 3 faser,
50 perioder, 960 omdreiningar pr. minutt

Cirkelsagmotor, Westinghouse serial nr. B 190115, som foregående.

Kultipmotor. Westinghouse serial nr. 87389, 40 hk, 480 omdreininger.
ellers som foregående.

Ventilasjon,sviftmotor.Siemens Schuckert,ca. 8 hk.Data ellers mangler

Igangsetter for forannevnte motor, nr. 72136.

Smiemotor. Westinghouse serial nr. 191547, 6,5 hk, 400 v, 3fas,
50 per. 720 omdreiningen.

Smilemotor autostarter, Westinghouse style 22855.

Grubemotor. Westinghouse serial nr. 190273, 70 hk, 400 v, 3 fas,
50 per.

Igangsetter for ditto. Westinghouse style 20616, type F 11 A.

Igangsetningsmotstand for ditto. Westinghouse, SO 590 M 68.

Kabelfordringsmaskineri. Westinghouse, M.B.Wilde & Co. Birmingham.

Fordringsmotor i sidestoll. " serial nr. 256207, 17 hk, 400 v, 3fas
710 omdreininger, 50 perioder. Samme sort igangsætnings-
motstand som grubemotor.

Fjellheimsmotor. Westinghouse serial nr. 190275, 60 hk, 400 v, 3fas,
50 per.

Igangsetter for ditto. Style 20610, type F 11 A. Samme sort igangsætningsmotstand som grubemotor.

49 50

Kabelfordringsmaskineri for fjellheis. Westinghouse, fabrikkert av M. B. Wilde & Co, Birmingham.

Transformator for gruben. Westinghouse serial nr. 103570, 200 kw, 2200/400 v, 3 fas, 50 perioder.

Transformator, lyskiosk. Westinghouse serial nr. 104264, 20 kw. " "

Anlægsmaskiner.

Stenknuser. H.R. Marsden, Leeds. nr. 28509.

Petroleumsmotor for ditto. Thornycroft & Co. London. Mask.nr, M/2 459.

Rambuk. Dampkjel, E.S. Hindley, Bourton, Dorset, England. År 1899 ved P.S. Jenssen, Trondhjem.

Dampwinch. Victor Arvesen, Kristiania. Zwilling Lufthaspel 130 x 150. Tegning nr. N 861.

Trådløse stasjon.

Motor og generator. A/S Norsk Elektrisk & Brown Boveri ved E. Fjeldseth, Trondhjem.

Motoren. Nr. K 5220, type 2, 400 v, 3,8 amp., 3 fas, 50 per., cos ϕ o. 84, 1400 omdr., 2,5 hk.

Generatoren. K 7001, 110 v, 13,6 amp, 1400 omdr. 1,5 kw.

Mottagerapparat. Gesellschaft fuer drahtlose Telegraphie System Telefunken. Apparat nr. 1093.

Hammeravbryter nr. 2523, samme leverandør som mottageren.

Motorbåten.

Råoljemotor. Bolinder, Rundlöfs patent. E. Bolinders mek. værksted A/S Kristiania. Mask.nr. 5419, 20.10 hk, 600 omdrein.

Grubemaskiner.

Sullivan kulkutter. Sullivan Machinery Co, Chicago. Mask. nr. 578292.

Diamond kulkutter. Diamond Coal Cutter Co. Wakefield, mask.nr. 609.

Diamond kulkutter. " " " " mask.nr. mangler, den er mond sammebygget av reservedeler.

Diamond kulkutter Diamond Coal Cutter. mask. nr. 608.30 hk. 750 omdr

Conveyor. Diamond Coal Cutter Co. Wakefield. Conv.nr. 290. motor

Conveyor. " " " conv. nr. 289, motor 181,8 hk /130

Brytere for conveyora. 2 styk, selflocking switches, Diamond. type C19E

Luftboremaskiner. 2 stykk. Ingersoll Rand Co. New York. Mask. nr. 3 C 1358 og 3 c 1360.

Elektriske motorer for ditto. General Electric Co. Schenectady N.Y. motor nr. 287593 og 287599.

Bremsetrommel i sidestoll. Heenan & Froude Ltd. Manchester.

Taugbane.

Bleichert & Co. Leipzig.

Kullagertaugbane.

Kabelmaskin. M.B. Wilde & Co. Birmingham. Re-f.nr 4515, 13-8-1913.

S.F. sept. 1916.

transport

Fordeling av kapital-konti. 1916.

4 378 573.54

1. Land- og gruberettigheter

99 000.- 4 600 000.-

2. Bygninger og konstruksjoner.

11 000.-

1. barakke nr. 1	5 500.-	119 900.-
2. " " 2	5 500.-	
3. " " 3	4 400.-	110 000.-
4. " " 4	5 500.-	
5. " " 5	16 500.-	
6. " " 6	18 700.-	
7. " " 7	3 850.-	
8. " " 8	3 850.-	
9. " " 9	9 900.-	
10. gamle doktorbolig	2 200.-	17 720.-
11. familiebolig nr. 11	13 200.-	
12. barakke, uferdig	3 300.-	11 000.-
13. familiebolig nr. 13	13 200.-	
14. formannshuset	22 000.-	1 650.-
15. familiebolig nr. 15	11 000.-	26 400.-
16. maskinisthuset	11 000.-	
17. barakke nr. 17	3 850.-	
18. funksjonærenes hus	16 500.-	
19. folkemessen	18 700.-	
20. butikken, lager nr. 3	22 000.-	2 750.-
21. familiebolig nr. 1	6 600.-	
22. " " 2	6 600.-	
23. " " 3	5 500.-	
24. " " 4 gr. mur uferd.	880.-	
25. kontoret med hvelv	13 200.-	66 500.-
26. stald	5 500.-	
27. fjøs og grisehus	5 500.-	165 000.-
28. lager nr. 1	6 600.-	22 000.-
29. " " 2	8 800.-	
30. " " 4	13 200.-	11 440.-
31. oljehus, nytt	1 650.-	
32. " gl.	550.-	
33. dynamitthus nr. 1	275.-	
34. " " 2	1 650.-	
35. lagerhus for taug-og bremsebane	550.-	
36. smie med hus	3 300.-	50 600.-
37. verkstedbygning	11 000.-	
38. kullageret ved gruben m. harpe	34 100.-	
39. veiehus ved grubeinngangen	3 300.-	
40. spiselokale	5 500.-	
41. grubestallen	2 750.-	
42. lagerrum i gruben	3 300.-	
43. hus ved grube nr. 2	3 300.-	
44. jakthytte	165.-	
45. materialer fir hus Adv. pt.	770.-	
46. hus og skur Adventpynten	220.-	
47. hus i Colesbukten	110.-	
48. husbygninger Green Harbour	23 053.54	378 573.54

transport

4 978 573.54

	transport	4 978 573.54
3. <u>kraftstasjon og ledninger.</u>		
1. bygning med installasjon	99 000.-	
2. lys og kraftledninger	11 000.-	
3. transformator med hus	8 250.-	
4. transformator i gruben	1 650.-	119 900.-
4. <u>kaienlegg.</u> 1. kai longyear city		110 000.-
5. <u>lektere, båter og bøyer.</u>		
1. lekter nr. 1	3 300.-	
2. " " 2	3 300.-	
3. " " 3	3 300.-	
4. motorbåt	5 500.-	
5. robåt Green Harbour	110.-	
6. 3 bøyer med forankring	2 200.-	17 710.-
6. <u>trådløs telegrafstasjon</u>		11 000.-
7. <u>telefonanlegg.</u>		1 650.-
8. <u>brønsebane med vogner og kabler</u>		26 400.-
9. <u>wincher og vekter.</u>		
1. winch på kaien	1 100.-	
2. vekt på kaien	550.-	
3. forskj. vektredskaper	1 100.-	2 750.-
10. <u>laste- og losseanlegg.</u>		
1. dampkran nr. 1 (Hayward)	22 000.-	
2. " " 2 (Brown)	36 300.-	
3. ryllekaske nr. 1	6 600.-	
4. " " 2	1 650.-	66 500.-
11. <u>taugbaner med motor og tilbehør</u>		165 000.-
12. <u>fjellheis med kabel, hus og motor</u>		22 000.-
13. <u>sporvei med 8 traller</u>		11 440.-
14. <u>grubemaskiner.</u>		
1. conveyor nr. 1, 100 yards	8 800.-	
2. " " 2	8 800.-	
3. Sullivan kulkutter	11 000.-	
4. Diamond " nr. 1	11 000.-	
5. " " " 2	11 000.-	50 600.-
15. <u>maskiner og motorer</u>		
1. maskiner og motorer i verksted	9 900.-	
2. grubemaskoner med kabler	16 500.-	
3. motor, vifte, smergelskiver smien	1 100.-	
4. motor i stoll nr. 10 syd	2 750.-	
5. ventilasjonsvifter med motor	1 320.-	
6. stenknuser med motor	8 250.-	
7. bremsetrommel i nr. 10 nord	1 850.-	41 470.-
	transport	5 625 043.54

transport		5 625 043.54	
16. <u>verktøy og redskaper, bormaskiner</u>		2 310.31	
17. <u>kjørerredskaper</u>		1 540.-	
18. <u>vannledning, beholder, rør</u>		7 150.-	
19. <u>skinnelbaner i grubene</u>			
1. 3158 banemeter a 7.70	24	316.60	
2. 38 penser a 66.-	2	508.-	26 824.60
20. <u>grubevogner</u>			
1. conveyervogner 36 stk.	12	650.-	
2. alm. vogner 54 "	10	230.-	22 880.-
21. <u>transport- og ventilasjonsstoller</u>			
1. grube 1	44	000.-	
2. " 2	11	000.-	55 000.-
22. <u>kontor- og boliginventar</u>			2 200.-
23. <u>tanker og kjeler</u>			
1. tanker	2	200.-	
2. kjele		440.-	
3. "		726.-	33 66.-
33. <u>Kullager</u> 21 000 tonn a 30.-			630 000.-
			<u>6 376 314.14</u>

Krediteres:

Ayer & Longyear Inc.		1 526 314.14	
Chr. Ankers dødsbo		150 000.-	
Norsk Spitsbergen Kulkompani A/S		100 000.-	
statamaksjekapital		4 600 000.-	
			<u>6 376 314.14</u>
poteter	300	"	
" tørrede	50	"	
potetemel	1	"	
pølser, spakede	20	"	
" ferske	250	stk	
rogn	20	asker	
ris	20	kg	
rosiner	5	"	
saft	10	fl.	
sage, rødt	2	kg	
salt, fint	20	"	
sardiner for tur over isen	60	asker	
seikaker	120	rationer	
soda	20	kg	
svedsker	10	"	
sukker, farin	100	"	
" tabletter	50	"	
sunlight sæbe	1	kg	
te	1	"	
the	3	kg	
shier, tørrede	5	"	

Som reserve 8 kasser pemikan, som lånt fra ACO's beholdning.

Proviant for 20 mand i 4 uker for Det norske Spitsbergen-syndikats forberedende ekspedition med postsköiten fra Tromsö den 16 juni 1916.

Anchovis	middag:	salt	4 bokser	
bröd		salt	120 stk	
chocolade for tur over isen		50 kg		
eddike		2 fl.		
erter, gule, grønne	st:	20 kg		
uer, salt		1/2 tønne		
torsk, fersk	middag:	50 kg		
fiskeboller		240 rantioner		
flæsk	aften:	20 kg		
fyrstikker		2 pk		
gjær	29/7 frokost:	2 1/2 kg		
havregryn, pressede		50 "		
julienne	middag:	3 "		
kaffe, brændt		25 "		
canel, hel	aften:	1/2 "		
kavring		120 "		
kjødkaker, herm.	okst:	240 rantioner		
kjøddeig		20 kg		
kjød, salt, okse	middag:	100 "		
knækkebröd for tur over isen		20 kg		
kjød, fersk, okse	st:	120 "		
margarine		150 "		
mel, hvede / 7	frokost:	200 "		
melk, sukret		3 kasser		
" usukret	middag:	2 "		
ost, gammel		5 kg		
" mysost	aften:	30 "		
" halvfet	frokost:	20 "		
peber, hel		50 öre		
polenta	middag:	2 kg		
poteter		300 "		
" tørrede	aften:	50 "		
potetesimal		1 "		
pölser, spekede		20 "		
" ferske		250 stk		
rogn	kl. 5 i aften 1916	20 æsker		
ris		20 kg		
rosiner	Consomé Mimosa	5 "		
saft		10 fl.		
sago, rød	Ryper med Tytte	2 kg		
salt, fint	Pomme	20 "		
sardiner for tur over isen		60 æsker		
seikaker	Oxesteg m.	120 rantioner		
soda		20 kg		
svedsker	Pomme	10 "		
sukker, farin	Dessert.	100 "		
" tabletter		50 "		
sunlight sæbe		1 ks		
æg		1 "		
the		3 kg		
æbler, tørrede		5 "		

Som reserve 8 kasser pemikan, som laan fra ACC's beholdning.

Musik.

Arbeidermessen spiseseddel 1916. (den første tid).

torsdag 27/7. Frokost: havregrød
brød, smør, mysost, kaffe.
middag: salt fisk (uer)
södsuppe, kaffe.
aften: kjödkager, en rantion
brød, smør, mysost, the, cacao.
fredag 28/7. Frokost: seikaker, en rantion
brød, smør, mysost, kaffe.
middag: stegt flesk med bönner
risvelling
aften: reserveportioner, en rantion
brød, smør, mysost, the, cacao.
lördag 29/7 frokost: stegt rogn, en rantion
brød, smør, mysost, kaffe.
middag: labskaus
havresuppe, kaffe
aften: risgrød, sirupskaker
brød, smør, mysost, the, cacao.
söndag 30/7. frokost: brød, smør, kaffe
nöckelost, gammelpst, marmelade.
middag: fersk kjöd og suppe
kaffe.
aften: seikaker, en rantion
brød, smør, mysost, the, cacao.
mandag 31/7 frokost: havregrød
brød, smør, mysost, kaffe.
middag: klipfisk, södsuppe
kaffe.
aften: stegt flesk med bönner. etc.
tirsdag 1/8 frokost: stegt rogn
brød, smør, mysost, kaffe.
middag: kjödkaker med grønne erter
risvelling, kaffe.
aften: seikaker, en rantion
brød, smør, mysost, the, cacao.

Middag kl. 5 Julaften 1916 i Longyear City, Spitsbergen.

Consomé Mimosa
Ryper med Tyttebær
Pomme Frites
Pomme Naturelle
Oxesteg m. blandede grönsager
Yorkshire Pudding
Pomme Naturelle.

Dessert.

Gelébringebar)
" appelsin) med Frugt.
Creme.

kl. 8.

Kaffe med Rhumkage, æblekage m.m.

Musik.

Kullbokens første side juli 1916.
Grube 1. Produksjon.

juli	22	tons	6,42	sum	6,42
	24		44,08		50,50
	25		22,04		72,54
	26		41,08		113,62
	27		39,72		153,34
	28		71,64		224,98
	29		39,81		264,79
	31		43,80		308,59

19 lastet bunkers (Isfjord) 56,00 tons.

I august 1916 var gruben igang fra l. til 18. med streik
 9, 10 og 11. Produksjon: 813,44 tonn. Last o. bunkers 2254,47 tonn.

Grubekontorets regnskap blev til en begyndelse sammenfattet
 for juli, august og september 1916. Noen av tallene hitsettes:

110.	kontorets drift	1305.99
120.	lagrenes "	4323.70
130.	barakkenes drift	2558.41
160.	trådløs telegraf	556.15
195.	tap ved arbeidermessen	11551.20
300.	staldens drift	1464.22
310.	kraftstasjonen (lønning 4501.07)	11838.24
340.	vannforsyningen	235.91
350.	kuliforsyningen	1740.35
370.	taugbanens drift	1676.82
380.	kullagring	1173.11
390.	lastning fra lager	15700.61
450.	kabeltransport hovedstollen	3966.13
470.	sullivan kulkutter	2050.22
480.	diamond kutter og conveyer nr. 1	10456.07
490.	" " " " " "	8526.15
500.	rum og pillar nr. 4	5921.92
530.	stoll nr. 10 nord	2804.03
650.	sprengstoff	854.07
700.	grubens generalomkostninger	7068.28

Lønningsliste netto	juli	7320.70
"	august	2403.42
"	sept	8816.45
trekk		3000.-
" over Tromsøkontor	jul	880.-
" " "	aug	4979.70
" " "	sep	2310.65
914. produksjonskonto	jul - sep	56121.13
<u>Produksjon jul, aug, sep.</u>	2411.42 tonn a kr.	23.273.
" <u>okt.</u>	1626.22 " "	17.406

Uttalelser i pressen.

Bergverkenyt, 29 april 1916.

SVALBARD KULGRUBER. Det store kjøp av Arctic Coal Co.s kullgruber for helt norsk regning hører, som vi før har påvist, til de store nasjonale öieblikkes handlinger. Det var et stort patriotisk krafttak, hvis fulde følger vi knapt aner.....Spitsbergen var først norsk land. De gamle kaldte det SVALBARD. Hollenderne kom senere og kaldte det Spitsbergen. Men det gamle navn, det norske, bör vi nu friske opp igjen. Nu når store vidder av dette "herrelöse" land er kommet i nordmenns eie, bör vi ikke glemme det gamle gode norske navn

SVALBARD KULGRUBER. Det er som en norsk oppsang i selve det navnet.

En fanfare. Det norske grubesyndikat bör i selve navnet sette sitt ske stempel på beirften fra første ferd. Dertil har det historiens rett.... Svalbardkullene er gode, billige kul heldig beliggende. Det er den beste lörtestang for et jernverk. Og beliggenheten av vore store jerngruber i Nord-Norge, som før har været så vrang, denne beliggenhet blir nu en fordel... Nord-Norge blir Norges industrielle sentrum, når den tid kommer, da Nordlandets store, men fattige jerngruber blir smeltet med Svalbardkull.-

Tidens Tegn, 12 mai 1916.

I Det norske Spitsbergensyndikat arbeides nu så å si natt og dag for å få det store foretagende igang. Den finansielle side er nærmest helt ordnet. Bankdirektör Kielland-Thorkildsen pleier i disse dager de siste forhandlinger med kullfeltenes amerikanske eiere. Kontraktene må være helt i orden för aksjeinnbydelsen kan sendes ut. Men det vil nu ikke være lenge för dette skjer. Og på den første generalforsamling trekker så den midlertidige direksjon seg tilbake, vel nærmest för å gjenvelges med akklamasjon av det virkelige selskap. Syndikatets leder ingeniör Bay er selvsagt sterkt opptatt denne tid. Han skal sørge for det tekniske og industrielle utstyr, han skal også skaffe syndikatet dets store arbeidsstokk av arbeidere, ingeniörer og kontorfolk, han skal sørge för at Longyear City blir en liten eventyrby med alle nödvendige attributter deroppe i polarnattens mørke. Kontor og telefon har den nye generaldirektör ikke fått, det tar tid her i byen, men han leder alt like godt fra Elektrokemisk.... Om noen uker sendes arbeidere og ingeniörer oppover. De vil fölges av nye og atter nye flokker... Det har i denne tonnasmangelens tid været meget vanskelig å skaffe et passende skib til trafikken. Nu er det endelig lykkedes og det innkjöpte skib er det landskjente fangstfartöy "Belgica", der som bekjent har den ære å telle to hertugerblandt sine eiere, de to videnskapsmenn av Abruzzerne og Orleans. Den gamle selfanger ligger nu i Sandefjord, hvor den siden krigen begyndte har ligget glemt og forlatt. Men nu er det atter liv ombord. "Belgica" er under forvandlingens lov. Det skal jo noe til för den kan overta sin viktige misjon å trede i offisiel rute fart Tromsö-Longyear City og vice vers, men stjerne i "Norges Kommunikationer". "Belgica" tallet vist ikke to tusen tonn engang, men den er ypperlig skikket för farten i Nordishavet. Det tar nokk noen tid för kulldriften begynder, men på Longyears brygger ligger 20 000 tonn kull, som snarest skal spres utover det norske marked. Når det er gjort, ligger nye titusener og venter. Da vil nokk også mange trampskib være chartret för å skaffe Norge de langselsfuldt ventede, billige norske kull.-

is the natural primary market for the product of this property, and, with equally efficient management, it should be possible to operate more successfully than from any other country...

Ayer and Longyear were offering to give in stock of the new Norwegian company substantially a dollar and a half for

I "America in Spitsbergen", The Romance of an Arctic Coal Mine, av Nathan Haskell Dole, Boston 1922, fremstilles Arctic Coal Company's historie sett med amerikanske byne, vel nærmest Scott Turner's. De er ikke overalt særlig velvillig innstillet, men historien endte da til John M. Longyear's tilfredshet, som det vil sees av noen avsnitt fra den nevnte boken.

The actual conclusion of the negotiations was not consummated until September 1, 1916. The deed, duly executed by the vendors in favor of the Centralbank for Norge, was delivered to the Norwegian Minister, Mr. Bryn, acting for the purchasers, together with all muniments of titles and other documents. He in turn made the payment agreed upon both in cash and agreement for the stock which was to come to the Arctic Coal Company and Ayer and Longyear. The amount of land transferred consisted of 170 square miles at Advent Bay, 130 at Green Harbour, 50 at Sassen Bay, and the tract at Cape Boheman, a total of more than 500 square miles.

From the consideration received by the vendors was deducted the five per cent commission on both the cash and the stock, generously granted to the optionee, (although his option had expired a year before) in recognition of his services in first opening negotiations with some of the people who later consummated the deal....

This sale having been consummated, a confidential circular letter was despatched to the Norwegian stockholders of the Arctic Coal Company, briefly summarizing the history of the undertaking until the year 1914: "Our work, it said, had reached the stage where the next step called for a ~~large~~ large increase in investment in order to provide the necessary equipment of docks, machinery, buildings, railroads, mine-openings, etc, commensurate with the size of the property. The difficulties in transacting our business due to physical conditions and the distance from headquarters in America were greatly increased by onerous laws and regulations in Norway and then by the conditions created by the great World War.... We were prepared to act on the advice of our general manager and shut down operations during the continuance of the war. And the difficulties above referred to and the necessity of providing large additional capital for the property led us to consider various propositions with which we were approached by financial interests of several North European ~~nations~~ nations. All things considered, the best proposition was made by the Norwegian Syndicate represented by Centralbanken for Norge, Kristiania, to which we have now sold the property, including the Green Harbour and other Ayer and Longyear properties... We believe that in view of all circumstances the sale was a wise one, for the best interests of all concerned in the Arctic Coal Company, and that it was made on the best terms that could have been obtained at the time ~~of~~ the bargain was made in March 1916.-The terms of the sale are:

cash	kr. 1 500 000
common stock	kr. 2 000 000

both items subject to a commission of five per cent, and payment in cash for the warehouse-supplies.

We consider it peculiarly fitting that this Spitsbergen property should belong to and be operated by Norwegians, as Norway is the natural primary market for the product of this property, and, with equally efficient management, it should be possible to operate more successfully than from any other contry...

Ayer and Longyear were offering to give in stock of the new Norwegian company substantially a dollar and a half for

each dollar share of the Arctic Coal Company, so that each Norwegian stockholder was permitted to exchange every block of 270 shares in the old company for 1500 kroner of common stock in the Norwegian company formed by Centralbanken and its associated interests...

Mr. Longyear, who as president signed the circular letter, concluded with these words: The writer will sever his direct connection with the coal business in Spitsbergen with some regret. In all he has made seven trips to Spitsbergen on business of this company, for which no charge except cash-expenses has been made. The time consumed by these trips has ~~amounted~~ amounted to more than nineteen months in all, and this does not include the numerous trips to Washington and other places in the United States on business of this company, and no charge for the many weeks of time so spent has been made. Your company has been fortunate in having most efficient operating heads, and the administration of its affairs in Norway and on Spitsbergen has been conducted with great economy and good judgement.

The result. The total debt of the Arctic Coal Company as presented to the Norwegian stockholders was more than a million dollars. From this, ~~according to~~ in accord with the fairness and liberality of Messrs. Ayer and Longyear, were subtracted about \$240,000. The total cash proceeds of the sale amounted to a little less than \$404,000. The stock in the new company at par was equal to \$522,000, and when the indebtedness to Ayer and Longyear was subtracted about \$124,000 were left to be distributed to the 94,000 shares of the stockholders. In reality, this was only thirty-one cents above the original par value of one dollar. A sufficient number of the Norwegians assented to this transfer, and Mr. Longyear directed the bank in Trondhjem to exchange stock of the par value of 66,000 kroner, in denominations of 500, to the stockholders.

Thus ended the active career of the Arctic Coal Company.

Mr. Longyear was on the whole much gratified by the outcome. As is the usual case of pioneer enterprises, no money was made by the pioneers, but there was considerable satisfaction in having opened for the use of mankind an entirely new source of fuel-supply and, apparently, at a critical time when such a new supply may be of tremendous consequence to northern Europe. He regarded it as a wonderfully interesting experience."

Trykningen af kullene på den nuværende lagerplads.

Den transportmiddel til det nye lager er tænkt en transportbane, forment med den allerede eksisterende ved en hovedvinkelstation ved den nuværende lagerplads. Denne transportbane vil få en samlet længde af 2800 meter og får en samlet vinkelstation ved retningsforandringen til den nye lagerplads.

For udvidelsen af produktionen bliver det nødvendigt at gå til udbygning af en ny grube. Foruden udvidelse af driften i den gamle. Dette beror først og fremst på at man i grube 1, som nu drives, må regne med en forkestrning, der eventuelt stærkt kan begrænse produktionens størrelse i denne grube.

Derfor vil det ved en produktion af 200 000 tons bli i udbyttet et areal af 1/3 km² pr. år, eller 1/3 km² areal vil blive bygget siden de begynte driften. Det er lett at se, at det har sin fordel i forhold til skivert

59a

Direktør Karl Bay: Prinsipiell utredning ang. nyanleggene i Advent Bay, 18 desember 1916. (Noget forkortet).

Sommerens undersøkelser førte til det resultat at en stor del av de gamle anlegg med fordel kan benyttes i forbindelse med nyanleggene. Dette gjelder særlig bebyggelsen, gruben og den eksisterende taugbane, men også til en viss grad lasteanlegget, som man ikke helt bør slå vrak på. Med de nuværende lastearrangements vil man nemlig all tid kunne laste mindre skib ved hjelp av taugbanen direkte fra gruben. Med de nuværende anlegg har produksjonen nådd en maksimalhøyde av 45 000 tonn pr. år, for hvilken produksjon også lagrings- og lasteanleggene er utført. Disse er ikke store nok for selv den minste økning av produksjonen.

Som bekjent er det planen å øke produksjonen til 200 000 tonn pr. år, eller det 4 a 5 dobbelte av den nuværende. Det blir da nødvendig å kunne lagre ca. 150 000 tonn eller $\frac{3}{4}$ av produksjonen. Men det lar seg ikke gjøre uten uforholdsmessig store omkostninger å utvide den nuværende lagerplass, der ligger uheldig til i et heldende terreng, som krever store planeringer og allikevel vanskeliggjør å holde overflatevann borte fra lageret, som gir plass for 40 000 tonn i sin nuværende størrelse.

Imidlertid er det ikke bare lagerplassen som er lite skikket for utvidelse, men også kaien og lastearrangementet. Det er derfor avgjørende grunner som taler for at man bør legge de nye lagrings- og kaianlegg ute ved Advent Point. Her har man et stort areal flatt terreng, ideelt som lagringsplass og med de beste havneforhold, hvor det er ganske nardyppt til land.

En annen ikke uvesentlig fordel har man også ved Advent Point derved, at man både tidligere på sommeren og senere på høsten er mindre genert av fjordisen i Advent Bay enn ved den gamle kai. Man kan nemlig regne med at isen ved Advent Point går opp 1 a 2 uker tidligere enn isen ved gamlekaien.

Når lagerplassen skal ha en kapasitet av 150 000 tonn vil denne med lagerhøyde av 10 meter bli eksempelvis 53 meter bred og 350 meter lang, altså et betydelig areal. Dette og mere til har man for hånden ved Advent Point uten nevneverdige planeringsarbeider. Dertil kommer den fordel som nevnt, at man blir fuldstendig kvitt overflatevannet, som er den største ulempe i forbindelse med sammenfrysning av kullene på den nuværende lagerplass.

Som transportmiddel til det nye lager er tenkt en taugbane, forbundet med den allerede eksisterende ved en hovedvinkelstasjon ved den nuværende lagerplass. Denne taugbane vil få en samlet lengde av 28800 meter og får en automatisk vinkelstasjon ved retningsforandringen til den nye lagerplass.

For økningen av produksjonen blir det nødvendig å gå til anlegg av en ny grube, foruten utvidelse av driften i den gamle. Dette beror først og fremst på at man i grube 1, som nu drives, må regne med en forkastning, der eventuelt sterkt kan begrense produksjonens størrelse i denne grube.

Desuten vil der ved en produksjon av 200 000 tonn bli å avbygge et areal av $\frac{1}{5}$ kvkm pr. år, eller lik det amerikaneerne har avbygget siden de begynte driften. Det er lett å innse, at det har sin fordel å fordele en såvidt

For transport av folk og varer må det anlegges en fjellbane fra gruben til byen.

Hvad brutvidelsen angår, trenges først og fremst en lagerebygning, et større dampkjøkken med kafe og forsamlingslokale stor avbygning på to gruber.- Åpningen av grube nr. 2 bør derfor ikke gjøres avhengig av, hvilken betydning, forkastningen vil vise seg å få for driften av grube nr. 1. Den bør derfor ikke komme som et enten eller, avhengig av utsiktene i grube nr. 1, men straks inngå i anleggens utvidelse.

M.h.t. utsiktene i grube nr. 1 er forholdet det, at kullgangen endnu ikke med full sikkerhet kan sies å være påvist bak forkastningen, ennskjønt den uten tvil finnes der. Det viktigste spørsmål er imidlertid, om den viser seg drivverdig bak forkastningen eller ikke. Innenfor forkastningslinjen stod der ved vintersesongens begynnelse igjen til avbygning ca. 160 000 tonn. Kullaget har en gjennomsnittlig tykkelse av fra 3,75 til 1,5 fot.

Utsiktene for grube nr. 2 er gunstigere. De arealer som først kommer i betraktning ved avbygningen tyler på en mektighet av 3,75 fot og inneholder kalkulasjonsmessig et effektivt kullikvantum av 2,75 millioner tonn. Den anførte sammenligning mellom de to gruber antas tilstrekkelig til å vise nødvendigheten av å søke en vesentlig del av nyproduksjonen i grube nr. 2.

Som ledd i de utvendige nyanlegg inngår derfor også en taugbane fra denne grube og ned til den sentrale vinkelstasjon. Taugbanen får en lengde av 1730 meter og en automatisk vinkelstasjon. De nybyggendes taugbaner kan utføres i likeht med den gamle, som har en teoretisk transportevne av 100 tonn pr. time. Transportoperasjonene er tenkt, foregå således at vinterproduksjonen såvel fra grube nr. 1 som fra grube nr. 2 føres over hovedvinkelstasjonen ut til lagerplassen ved Advent Point, mens sommerproduksjonen fra begge gruber i størst mulig utstrekning ved hjelp av hovedvinkelstasjonen dirigeres til den gamle kai for direkte lastning.

Efter inngående prøvelse av de forskjellige tilbud, som spesialfirmaer har gjort for lagrings- og lasteanleggets vedkommende, er man blitt stående ved et alternativ med lastebro som det i lengden sikreste og beste. Lasteanlegget baseres på en teoretisk kapasitet av 200 tonn pr. time eller 4000 tonn pr. døgn. Man skulde da være på den sikre side og eventuelt kunne skibe hele årsproduksjonen over nyanleggene i en effektiv skibningstid av 2 måneder.

Under forutsetning av at selskapets styre bifaller de generelle planer i prinsippet, vil det snarest mulig bli utarbeidet en såvidt mulig detaljert oversikt over anleggsomkostningene. I disse vil det foruten hvad der allerede er omtalt, inngå utvidelse og anlegg av henh. grube nr. 1 og nr. 2 med tilhørende ekviperinger, utvidelse av grubebyen, anlegg av ny kraftstasjon, samt foranstaltninger til en mest mulig tilfredsstillende løsning av vannspørsmålet.

M.h.t. utvidelse av driften i grube nr. 1 vil selvfølgelig intet foretas, før man er på det rene med kullgangens beskaffenhet bak forkastningen. Arbeidet hermed pågår og ventes et resultat å ville foreligge til våren. Derimot bør man straks gå iveri med fortsettelse av grube nr. 2, hvor der hittil er drevet en 150 meter lang åpning.

For transport av folk og varer må det anlegges en fjellheis fra gruben til byen.

Hvad byutvidelsen angår, trenges først og fremst en lagerbygning, et større dampkjøkken med kafe og forsamlingslokale for arbeiderne samt en ny funksjonærmesse med forsamlingslokale for funksjonærene. Ennvidere vil ytterligere trenges enda et beboelseshus. Hvad kraftstasjonen angår, bør den ligge på anvist sted, hvor kullforsyningen er bekvem, likeså tilførselen av sjøvann som eventuelt kjølevann. Størrelsen vil bli på 1000 hk, idet man allerede har 200 hk, som senere med fordel kan installeres i den nye stasjon.

Ferskvannsforsyningen er meget vanskelig og kostbar og må vises all mulig oppmerksomhet for å finne en tilfredsstillende løsning. I sommertiden er det tilstrekkelig vann fra nærliggende bekker. Det er om høsten og vinteren vanskeligheten oppstår og økes i ikke liten grad med tiltagende arbeidsstyrke og kraftbehov. Man har hittil festet seg ved i nødstilfelle å hente vann, eventuelt is, fra et lite ferskvann litt øst for byen. Det er 3,5 m dypt og bunnfryser ikke. Vannet kan eventuelt tenkes transportert ved hjelp av en enkel og lettbygget taukebane med en lengde av 2200 m. Det er i høst tatt prøver av dette ferskvann, som nu blir undersøkt ved Hygienisk Institut....

- nr. 5, fem anleggsbarakter, forskjellige forbedringer.
- 12. motorbåt
- 13. vannbeholder 150 kub.m.
- 14. arrangement for opptaking av is til vannforsyningen.

I løpet av vinteren blev det ved hovedkontoret utarbeidet fuldt sett av skjemaer for rapporter, rekvisisjoner, kontrakter for funksjonærer og arbeidere.

I løpet av vinteren 1916/17 blev det utarbeidet foreløbige planer for nyanleggene, ved hovedkontoret av ingeniøren Westby og Flood, ved grubekontoret av ingeniøren Foss og Rudie, under direktør Bays ledelse. Planene kunde fremlegges for styret i februar 1917, og stort sett blev det arbeidet efter disse planer i årene frem til 1925.

Planene omfattet følgende:

1.	lastekai Hotelnesset	340 000	300 000	175 000
2.	lager- og lastearrangement	500 000	430 000	500 000
3.	taugbane fra grube 2 til Hotelnesset			50 000
4.	kullhus ved grube 2			103 000
5.	fjellheis til grube 2			
6.	hovedstoll, ekvipering av grube 2			550 000
7.	kraftstasjon 1000 hk	599 000	301 000	1 000 000
8.	støperi og utvidelse av verksted			
9.	kraft- og lysledninger			10 000
10.	telefonanlegg			30 000
11.	husbygninger, sykehus, to arbeiderbarakker 1917, vintersjefshus, administrasjonsbolig, arbeidermesse, lager nr. 5, fem anleggsbarakker, forskjellige forbedringer.			25 000
12.	motorbåt			20 000
13.	vannbeholder 150 kub.m.			40 000
14.	arrangement for opptaking av is til vannforsyningen.			5 000

I løpet av vinteren blev det ved hovedkontoret utarbeidet fuldt set av skjemaer for rapporter, rekvisisjoner, kontrakter for funksjonærer og arbeidere.

13.	vannbeholder, 150 kubm			40 000
14.	arrangement for opptak av is			5 000
15.	administrasjon, uforutsett 15%			102 000
				<u>3 302 000</u>

Remærknin ger til foranstående:

- ad 1. Kai. Dybden forutsatt stor nok for 5000 tons dampere, med 22 fot dypgående. Bygges på peler med stenfylling.
- ad 2. Lager- og lastearrangement. De oppførte beløp referer seg til Mand-Morrison's forslag, hvor kullene bringes fra taugbanens endestasjon ut på lageret ved hjelp av 4-tonns kabelvogner, som passerer en flyttbar "lastebro" med 200 fots spennvidde. Vognene tippes automatisk på broen. Lastingen foregår på følgende måte: en selvgriper som løper på broen, bringer kullene opp i en fylltrakt, hvorfra kabelvognene fylles og trekkes ut på kaien. Her blir kull ne veiet og tålt i en eller flere renner direkte til skiberrummet. Leveringstid, 8 mdr. Kapasitet 250-300 tonn/time.
- Efter et annet alternativ kan taugbanen føres frem langs kullagerplassen og taugbanevognene blir tippet automatisk på bestemte steder langs lageret. En lokomotivkran med en griper med kapasitet 5 kub.m., fordeler kullene fra tid til annen ut over lagerplassen. Langs sjøsiden bygges en kabelbane med 4-tonns vogner. Lastingen skjer ved at lokomotivkranen bringer kullene opp i en flyttbar fyllkasse, hvorfra kabelvognene fylles. Kabelvognene tippes til en skrå beltelevator, som bringer kullene opp i f.eks. 10 m høyde. Herfra føres et nytt belte ut til en teleskop-sjut, som henger ned over lastekaien. Dette alternativ kan bygges for kr. 380 000.- med 1 lokomotivkran, og for kr. 523 000.- med 2 kraner. Leveringstid 6 mdr. Kapasitet 250/300 tonn/time.
- ad 3. Taugbaner. Der er innkommet tilbud fra Bleichert, som har levert taugbanen fra grube 1, og fra Norströms Linbanor. Norske firmaer kan for tiden ikke levere, av disse er Bleichert oppført her som det gunstigste. Bleichert oppgir ikke leverings-

N Y A N L E G G. Oversikt februar 1917.

| | Anbud | Frakt, mon-
tering etc. | Foreløbig
overslag. |
|---|---------|----------------------------|------------------------|
| 1. kai 70 m | | | 175 000 |
| 2. lager og lastearr. | 340 000 | 300 000 | 640 000 |
| 3. taugbaner | 470 000 | 430 000 | 900 000 |
| 4. kullhus ved grube 2 | | | 50 000 |
| 5. fjellheis til grube 2 | | | 103 000 |
| 6. gr. 2 hovedstoll 1000 m med ekvipering | | | 550 000 |
| 7. kraftstasjon 1000 hk | 699 000 | 301 000 | 1 000 000 |
| 8. støperi og øket utstyr verksted | | | 10 000 |
| 9. kraft- og lysledninger | | | 30 000 |
| 10. telefonanlegg | | | 12 000 |
| 11. hus: sykehus | | | 25 000 |
| 2 arb. brakker | 40 000 | | 32 000 |
| 1 enebolig | | | 20 000 |
| 1 administrasjonsbol. | | | 40 000 |
| 1 folkekjøkken | | | 85 000 |
| 1 lager nr. 5 (jernkonstr. forefinn) | 10 000 | | 10 000 |
| 5 anleggsbrakke | 9 250 | 4 000 | 13 000 |
| alm. forbedringer | | | 50 000 |
| 12. motorbåt | | | 30 000 |
| 13. vannbeholder, 150 kubm | | | 8 000 |
| 14. arrangement for opptak av is | | | 10 000 |
| 15. administrasjon, uforutsett 15% | | | 569 000 |
| | | | <u>kr. 4 362 000</u> |

Bemerkninger til foranstående:

- ad 1. Kai. Dybden forutsatt stor nok for 5000 tonns dampere, med 22 fot dypgående. Bygges på peler med stenfylling.
- ad 2. Lager- og lastearrangement. De oppførte beløp referer seg til Mead-Morrisons forslag, hvor kullene bringes fra taugbanens endestasjon ut på lageret ved hjelp av 4-tonns kabelvogner, som passerer en flyttbar "lastebro" med 200 fots spennvidde. Vognene tippes automatisk på broen. Lastingen foregår på følgende måte: en selvgriper som løper på broen, bringer kullene opp i en fylltrakt, hvorfra kabelvognene fylles og trekkes ut på kaien. Her blir kullene veiet og tømt i en eller flere renner direkte til skibsrummet. Leveringstid. 8 mdr. Kapasitet 250-300 tonn/time.
- Efter et annet alternativ kan taugbanen føres frem langs kullagerplassen og taugbanevognene blir tippet automatisk på bestemte steder langs lageret. En lokomotivkran med en griper med kapasitet 5 kub.m, fordeler kullene fra tid til annen ut over lagerplassen. Langs sjøsiden bygges en kabelbane med 4-tonns vogner. Lastingen skjer ved at lokomotivkranen bringer kullene opp i en flyttbar fyllkasse, hvorfra kabelvognene fylles. Kabelvognene tippes til en skrå belteelevator, som bringer kullene opp i f.eks. 10 m høyde, hvorfra fører et nytt belte ut til en teleskop-sjut, som henger ned over lasteluken. Dette alternativ kan bygges for kr. 380 000.- med 1 lokomotivkran, og for kr. 523 000.- med 2 kraner. Leveringstid 6 mdr. Kapasitet 250/300 tonn/time.
- ad 3. Taugbaner. Der er innhentet anbud fra Bleichert, som har levert taugbanen fra grube 1, og fra Norströms Linbanor. Norske firmaer kan for tiden ikke levere. Av disse er Bleichert oppført her som det gunstigste. Bleichert oppgir ikke leverings-

- tid, mens Norströms har 8 mdr. fra verksted.
- ad 4. Kullhus ved grube 2. er tenkt gitt en kapasitet på 2000 tonn, overbygget.
- ad 5. Fjellheis til grube 2. innbefatter skinnegang med underbygning fra byen tvers over dalenbunden, samt kabelheis med maskineri for opptrekk til grubeåpningen. Der er forutsatt 3 tonns vognlast.
- ad 7. Kraftstasjon 1000 hk. Anbud fra Thunes Verksted. Det kan være tale om å oppføre bygningen for 1000 hk, men installere bare et aggregat på 500 hk foreløbig. Stasjonen kan da antagelig bygges for kr. 650 000.-
- ad 8. Støperiet er tenkt innrettet i verkstedbygningen. P.g. av vanskeligheten med å skaffe kupolovn og dertil svarende utstyr foreslås en oljefyrt smelteovn.
- ad 13 Og 14. Vannbeholder og arrangement for opptakning av is. For byens behov finnes nu en vanntank på 90 kubm.- Ved å bygge en ny tank på 150 kubm. får man en beholdning som skaffer vann for 200 mann i 40 dager (etter 30 l pr. mann pr. døgn). Sjøis tenkes opptatt så nær kraftstasjonen som mulig.

Oversiktens totalbelöp kr. 4 362 000.- kan ved å velge lastearrangement med 1 lokomotivkran, med utstikkerkai på 16 m bredde, og med kraftstasjonen utbygget foreløbig for 500 hk, reduseres med ca. 840 000 til kr. 3 520 000.- (Febr. 1917, SW.)

Partier.

Aroturus	15, 16
Belgia	5, 21
Consul Persson	15, 16
Cervus	15
Diana	15
Fridtjof	17
Hav	15
Jæfjord	5, 12, 13, 16, 17, 18, 20, 21
Minerva	6, 16
Moholisen	17, 20
Pelikanen	5, 6, 7
Petronelle	17
Sydvaranger	20

Banker, firmer, institusjoner.

Andresens Bank	3, 25
Bergenske Dampskibsselskab	3, 25
Bergens Kreditbank	25, 31
Centralbanken for Norge	3, 25, 31
Chr. Bank og Kreditkasse	3, 25, 31
Den norske Creditbank	3, 25, 31
Elektrokemisk	3, 25
Fearnley & Eger	3, 25
Norges Bank	4, 31
Norges Statsbaner	1
Hovedbanen	4
Nordenfjeldske Dampskibsselskab	3, 25
Nordenfjeldske Kreditbank	3, 25, 31
Nordlands Privatbank	3, 25, 31
Stavanger Handels og Industribank	3, 25, 31
Stavanger Privatbank	3, 25, 31
Sydvaranger A/S	3, 25

STEDSNAVN.

Advent Bay	1,7,8,11,34.
Bellsund	6
Björndalen	7,8,20
Björnöya	6,5
Coles Bay	7
Green Harbour	1,2,5,7,8,11,12,17,20,31,32,34
Hammerfest	17
Harstad	21
Hiorthhavn	5,17
Hotellneset	16,17,20
Ingö	11
Isfjorden	7
Kapp Heer	7,8,20
Kapp Linne	6,20
Linne-sjöen	7
Longyear City	7,8,9,12,13,16,20
Norskehamna	6
Russekjeila	7
Russelva	7
Sassen Bay	19
Tromsö	5,6,19,20,21

Fartöver.

Arcturus	15,16
Belgica	5,21
Consul Persson	15,16
Corvus	15
Diana	15
Fridtjof	17
Hav	15
Isfjord	5,12,13,16,17,18,20,21
Minerva	6,16
Moholmen	17,20
Pelikanen	5,6,7
Petronelle	17
Sydvaranger	20

Banker, firmaer, institutioner.

Andresens Bank	3,25
Bergenske Dampskibsselskab	3,25,32
Bergens Kreditbank	25,31
Centralbanken for Norge	3,25,31
Chra. Bank og Kreditkasse	3,25
Den norske Creditbank	3,25,31
Elektrokemisk	3,25
Fearnley & Eger	3,25
Norges Bank	4,31
Norges Statsbaner	1
Hovedbanen	4
Nordenfjeldske Dampskibsselskab	3,25
Nordenfjeldske Kreditbank	3,25,31
Nordlands Privatbank	3,25,31
Stavanger Handels og Industribank	3,25,31
Stavanger Privatbank	3,25,31
Sydvaranger A/S	3,25

Navneregister.

Amundsen, Roald	5
Aall, Cato	32
Ameln, Henrik	4, 25, 31, 32
Andresen, J.	2, 4, 23, 31
Andresen, N.	3, 25, 32
Andresen-Butenschön, B.	2, 4
Anker, Johan	1, 30, 32
Baumann, Joh.	32
Behrens, J.	2, 4, 25, 31
Brögger, W. C.	1
Bull-Simonsen, E.	1, 2, 23, 25, 31, 32
Eger, C. W.	1, 3, 4, 23, 25, 31, 32
Eyde, Sam	1
Dahl, S. E.	32
Fearnley, Thos. Jr.	1, 2, 3, 23, 25, 31, 32
Gjerding, P.	2, 3, 4, 25, 31, 32
Hoel, Adolf	1
Halvorsen, Thv.	1, 2, 3, 4, 25, 31, 32
Hartmann, G.	32
Heyerdahl, Jens P.	1, 2, 3, 23, 25, 31, 32
Holst, Kristian	21
Ihlen, N. C.	2
Isdahl, I. C.	2, 3, 25, 31, 32
Jebesen, Dr.	1, 25
Kielland-Torkildsen N.	1, 2, 3, 4, 23, 25, 30, 31, 32, 47a
Kamstrup-Hegge, G.	2, 4, 32
Klaveness, A. F.	2, 3, 23, 25, 31, 32
Knudsen, Gunnar	2, 3, 31
Lehmkuhl, Kr.	2, 4, 22, 25, 31, 32
Longyear, John M.	4
Lund, Iver	32
Lundh, Carl	1, 2, 3, 4, 23, 25, 30, 31, 32
Martens, E. E.	32
Mathiesen, Haaken	2, 3, 4, 25, 31, 32
Lind, Morten	32
Nicolaysen, L. W.	2, 25,
Nilsen, O. J.	32
Nygaard, Kristen	1, 30, 32
Olsen, Rudolf	3, 25, 31, 32
Plahte, Viktor	1, 3, 25, 31, 32
Robertson, G.	32
Rognerud, G.	32
Skogstad, E.	2, 4, 23, 25, 31, 32
Sommerfelt, H.	32
Turner, Scott	11
Wettre, Trygve	2, 3, 25, 31, 32

Sykehus

Lægehuse

Telefonsystem

Vannforsyning

Nayneregister, funksjonærer og arbeidere.

Arntsen, Peder	6, 8
Bay, Jens	32
Bay, Karl	4, 5, 8, 12, 16, 32, 36, 37, 60
Bergh, Edv.	5, 32
Abrahamsen, Isak	6, 8, 9,
Björnsvik, Edv	13
Björnsvik, Bedin	13
Ellefsen, P.	5, 13, 22, 47a
Enoksen, Alf	6, 8
Enseth, Olaus	6, 8, 9
Evensen, C. J.	5, 17, 19, 21
Flaaten, Gunhilde	5, 32
Flood, E. A. F.	5, 12, 32, 60
Foss, Sigurd	5, 12, 22, 36, 50, 60
Finess, H. P.	13, 17
Gilson, Kenneth L.	5, 22, 37
Hansen, Hans	6
Haugen, Knut	13
Holm, Fredrik	6, 9
Jakkola, Arvid	13
Lofthus, Lind	13
Lund, Henrik	4
Lund, John	6, 7, 8
Lundh, Chr. A. E.	5, 13
Nicolaysen, Vilh. L. C.	5, 32
Nilsson, Jonas	6, 8, 9
Pettersen, Olaf	6, 8, 9
Rotvold, Karl	6, 8, 9
Rudie, Sigurd	5, 12, 22, 48, 60
Rugaas, Julian	6, 8, 9
Smith, Carsten	5, 13, 14, 22
Sæther, Carl S.	5
Sönnichsen, H. J.	6, 7
Westby, Sigurd	5, 6, 8, 12, 16, 32, 37, 47b, 60

Longyear City.

Bygninger	9
Familieleiligheter	16
Fjellheis	14
Grube nr. 1	14
Kino	16
Kraftstasjon	9
Kullaster	15, 16
Lagerhus	11
Radiostasjon	11
Sykehus	14
Taugbane	11
Telefonsystem	11
Vannforsyning	13

Ved vareinnkjøp i krigsårene 1916-18 måtte kjøpere avgi følgende garanti (Ordinary Undertaking).

Fotografier.

- Not at all... smykker i at levere til mig/er
- de ned... varer som jeg/vi har kjøpt av ...
- avgi... Front
1. Innover Isfjorden juni 1916 W-1 5
2. d/s "Isfjord" i Advent Bay juli 1916 W-2 5
3. skipper Leif Jensen, "Pelikanen" W-3
4. "Pelikanen" ved iskant Green Harbour W-4
5. Forberedende eksp. Norskehavna Björnøya W-5 6
6. " " W-6
7. " " Sørhavna " W-7
8. d/s "Minerva" syd for Björnøya 20/6 1916 W-8
9. Forberedende eksp. Hytte ved Russekjeila W-9 7
10. " " "Polikanen" v. K. Heer W-10
11. " " gamle ved K. Heer W-11
12. " " Grumant-hytta Coles Bay W-12
13. " " over elven i Björndalen W-14 8
14. " " " " N-13 over breen
15. " " Revnesset, Advent Bay
16. Longyear City 1916, "Staff House" 10
17. " " Familiebolig 1 og 2 W-17
18. " " Vintersjefshus, kontor
19. " " Direktørbolig W-19
20. " " hovedgaten sydover W-20
21. " " kraftstasjon 16/40
22. " " " W-22
23. " " Wigwan, Finnebrakke 12
24. " " i solveggen ved sjefsmessen 17/32
25. Hotelnesset, Revnesset W-25
26. Kjøttlager, fam. bolig nr. 3, taugbanetårn
27. Fra kaien sett mot grube 1 (kullager) 16/36
28. "Staben" ved bordet i sjefsmessen W-28 13
29. " after dinner, i biblioteket W-29
30. Fjellheisen til grube 1 1916 14/64 14
31. " " " 18/35
32. " " " 18/35
33. Ved grube 2, grubehus 1916 14/72
34. " inngang hovedstoll, utover — 14
35. " " " formann John Lund —
36. Advent Bay, kai, lagere etc, sett mot Revnesset 15 W-36
37. Kartlegging 1916, ingeniør Flood med assist. 14/8237 W-37
38. Advent Bay, kaien, d/s "Laura" W-38
39. Siste båt 1916, "Isfjord" ved iskant Advent B. 18 W-40
40. " " W-41
41. " " W-41

de... varer som jeg/vi har kjøpt av ...

avgi... Front

1. Innover Isfjorden juni 1916 W-1 5

2. d/s "Isfjord" i Advent Bay juli 1916 W-2 5

3. skipper Leif Jensen, "Pelikanen" W-3

4. "Pelikanen" ved iskant Green Harbour W-4

5. Forberedende eksp. Norskehavna Björnøya W-5 6

6. " " W-6

7. " " Sørhavna " W-7

8. d/s "Minerva" syd for Björnøya 20/6 1916 W-8

9. Forberedende eksp. Hytte ved Russekjeila W-9 7

10. " " "Polikanen" v. K. Heer W-10

11. " " gamle ved K. Heer W-11

12. " " Grumant-hytta Coles Bay W-12

13. " " over elven i Björndalen W-14 8

14. " " " " N-13 over breen

15. " " Revnesset, Advent Bay

16. Longyear City 1916, "Staff House" 10

17. " " Familiebolig 1 og 2 W-17

18. " " Vintersjefshus, kontor

19. " " Direktørbolig W-19

20. " " hovedgaten sydover W-20

21. " " kraftstasjon 16/40

22. " " " W-22

23. " " Wigwan, Finnebrakke 12

24. " " i solveggen ved sjefsmessen 17/32

25. Hotelnesset, Revnesset W-25

26. Kjøttlager, fam. bolig nr. 3, taugbanetårn

27. Fra kaien sett mot grube 1 (kullager) 16/36

28. "Staben" ved bordet i sjefsmessen W-28 13

29. " after dinner, i biblioteket W-29

30. Fjellheisen til grube 1 1916 14/64 14

31. " " " 18/35

32. " " " 18/35

33. Ved grube 2, grubehus 1916 14/72

34. " inngang hovedstoll, utover — 14

35. " " " formann John Lund —

36. Advent Bay, kai, lagere etc, sett mot Revnesset 15 W-36

37. Kartlegging 1916, ingeniør Flood med assist. 14/8237 W-37

38. Advent Bay, kaien, d/s "Laura" W-38

39. Siste båt 1916, "Isfjord" ved iskant Advent B. 18 W-40

40. " " W-41

41. " " W-41

Fot. Sigurd Westby.

de... varer som jeg/vi har kjøpt av ...

avgi... Front

1. Innover Isfjorden juni 1916 W-1 5

2. d/s "Isfjord" i Advent Bay juli 1916 W-2 5

3. skipper Leif Jensen, "Pelikanen" W-3

4. "Pelikanen" ved iskant Green Harbour W-4

5. Forberedende eksp. Norskehavna Björnøya W-5 6

6. " " W-6

7. " " Sørhavna " W-7

8. d/s "Minerva" syd for Björnøya 20/6 1916 W-8

9. Forberedende eksp. Hytte ved Russekjeila W-9 7

10. " " "Polikanen" v. K. Heer W-10

11. " " gamle ved K. Heer W-11

12. " " Grumant-hytta Coles Bay W-12

13. " " over elven i Björndalen W-14 8

14. " " " " N-13 over breen

15. " " Revnesset, Advent Bay

16. Longyear City 1916, "Staff House" 10

17. " " Familiebolig 1 og 2 W-17

18. " " Vintersjefshus, kontor

19. " " Direktørbolig W-19

20. " " hovedgaten sydover W-20

21. " " kraftstasjon 16/40

22. " " " W-22

23. " " Wigwan, Finnebrakke 12

24. " " i solveggen ved sjefsmessen 17/32

25. Hotelnesset, Revnesset W-25

26. Kjøttlager, fam. bolig nr. 3, taugbanetårn

27. Fra kaien sett mot grube 1 (kullager) 16/36

28. "Staben" ved bordet i sjefsmessen W-28 13

29. " after dinner, i biblioteket W-29

30. Fjellheisen til grube 1 1916 14/64 14

31. " " " 18/35

32. " " " 18/35

33. Ved grube 2, grubehus 1916 14/72

34. " inngang hovedstoll, utover — 14

35. " " " formann John Lund —

36. Advent Bay, kai, lagere etc, sett mot Revnesset 15 W-36

37. Kartlegging 1916, ingeniør Flood med assist. 14/8237 W-37

38. Advent Bay, kaien, d/s "Laura" W-38

39. Siste båt 1916, "Isfjord" ved iskant Advent B. 18 W-40

40. " " W-41

41. " " W-41

Fot. Sigurd Westby.

65

Ved vareinnkjöp i krigsårene 1916-18 måtte kjøpere avgi fölg6565

ALMINDELIG GARANTI (Ordinary Undertaking).

Mot at (a) samtykker i at levere til mig/os de nedenfor nævnte varer som jeg/vi har kjøpt av avgir jeg herved til Det Norske Finans- og Tolddepartement av hvem eller av hvis representant nærværende erklæring er attestert, og til den britiske Konsul/Vicekonsul i følgende garanti, som skal stå ved makt sålänge den nuværende krig vedvarer.

De nedenfor nævnte varer må enten (1) forbrukes i Norge, eller (2) hvis de ønskes eksportert fra Norge, direkte eller indirekte i hvilkensomhelst tilstand eller form eller på hvilkensomhelst måte, så skal sådan eksport kun finde sted til efternævnte lande eller steder nemlig:-

- A. Til Hans Britanniske Majestæts eller hans Alliertes riker (dog således at eksport til Rusland kun skal ske ad sådan rute og på sådanne vilkår, som på forhånd er vedtaget av en britisk Konsul eller Vicekonsul i Norge).
- B. Til lande udenfor Europa, som ikke måtte være i krig med Storbritannien.
- C. Til Spanien.
- D. Til Holland, når varerne er konsignert til "The Netherlands Overseas Trust".
- E. Til Sverige, hvis Hans Britanniske Majestæts Minister i Kristiania gir sit samtykke.
- F. Til Danmark, dog kun forsåvidt jeg/vi først har erholdt og forevist for den Britiske Legation i Kristiania en erklæring fra den Britiske Legation i Kjøbenhavn hvilken erklæring viser at Grossereretsforeningen eller Industrirådet har avgitt en garanti som tilfredsstiller den sidstnævnte Legation med hensyn til de varer som således agtes eksportert.

Alt, hvad ovenfor er bestemt om de nedenfor specificerte varer, når disse skal eksporteres fra Norge, gjelder også alle varer som fremstilles eller tilvirkes helt eller delvis av disse nedenfor nævnte varer eller ved hjelp av dem, samt avfald eller biprodukter av disse nævnte varer.

Jeg/vi garanterer, at hverken de nedenfor specificerte varer eller nogen varer, som fremstilles eller tilvirkes helt eller delvis av disse nedenfor nævnte varer eller ved hjelp av dem, eller avfald eller biprodukter av disse nævnte varer skal bli anvendt direkte eller indirekte til gunst eller fordel for noget land, som måtte være i krig med Storbritannien. Jeg/vi garanterer også, at disse varer, fabrikater, produkter eller biprodukter, hvis de skal selges i Norge, kun skal bli solgt til pålidelige personer og kun mot skriftlig garanti, som i alle dele er overensstemmende med nærværende, undtagen i tilfælde av detaljsalg i kvantiteter som er almindelige med sådant salg.

Jeg/vi forplikter mig/os til at la det norske Finans- og Tolddepartement eller en av Departementet dertil autorisert person eller institution få let og uhindret adgang til at gjennomse mine/vore bøker på betingelse av at sålänge den nærværende garanti rugtig overholdes, de opplysninger som derved erholdes vil bli betraktet som strengt konfidentielle.

.....,191...

Specifikation over varerne.

(a): His Britannic Majesty's Government, or firm delivering the goods, or shipping company. ^

